DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

BİLİMKURGU KLASİKLERİ

URSULA K. LE GUIN

SÜRGÜN GEZEGENİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ursula K. Le Guin

1929'da Kaliforniya'da doğdu. Babası ünlü antropolog Alfred Kroeber, annesi ise yazar Theodora Kroeber'dir. Radcliff ve Columbia üniversitelerinde edebiyat eğitimini tamamladı. 1950'li yıllarda fantastik öyküler ve romanlar yazmaya başladı. 1962'de ilk bilimkurgu öyküsü yayımlandı. İlk romanı ise 1966 yılında yayımlandı. Hugo, Nebula, Locus ve Dünya Fantezi ödüllerinin hepsini en az iki kere olmak üzere kazandı. 2014 yılında, edebiyata verdiği katkılardan dolayı Amerikan Ulusal Kitap Ödülü'yle lâyık görüldü. Başta Neil Gaiman, Iain Banks ve Salman Rushdie olmak üzere pek çok yazarı etkiledi. Yazarın eserlerinin altmetinlerinde anarşizm, sosyalizm, feminizm ve Taoculuğun izleri kolaylıkla sürülebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sürgün Gezegeni
Ursula K. Le Guin

Özgün Adı
Planet of Exile

İthaki Yayınları - 1115

Bilimkurgu Klasikleri - 11

Yayın Koordinatörü: Tuğçe Nida Sevin
Dizi Editörü: Alican Saygı Ortanca
Yayına Hazırlayan: Alican Saygı Ortanca
Düzelti: Ömer Ezer
Kapak Tasarımı: Şükrü Karakoç
Grafik Uygulama: Bilgi Erdoğan
1. Baskı, Haziran 2016, İstanbul
ISBN: 978-605-375-567-8
Sertifika No: 11407

Türkçe Çeviri © Ekin Odabaş, 2016
Ursula K. Le Guin © 1966
Önsöz © Ursula K. Le Guin, 1978
Türkçe Telif Hakkı © İthaki, 2016

Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 - Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİLİMKURGU KLASİKLERİ

URSULA K. LE GUIN

SÜRGÜN GEZEGENİ

Çeviren

Ekin Odabaş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sunuş*

Ursula K. Le Guin

Bütün bilimkurgu yazarlarına şaşılacak bir düzenlilikte, "Fikirlerinizi nereden buluyorsunuz?" diye sorulur. Kesin bir şekilde, "Schenectady!"** diye yanıtlayan Harlan Ellison hariç hiçbirimiz ne cevap vereceğimizi bilemeyiz.

Bu soru artık bir şaka, hatta bir *New Yorker* karikatürü haline gelmiştir ve buna rağmen genelde içtenlikle hatta özlemle sorulur; aptalca bir soru olması amaçlanmaz. Buradaki problemin, bu soruya verilebilecek tek olası yanıtın "Schenectady" olmasının sebebi bunun doğru soru olmamasıdır ve yanlış sorulara verilecek doğru cevaplar yoktur; kanıt olarak filojistonun özelliklerini keşfetmeye kalkanların çalışmalarını gösterebiliriz. Bazen sorun yalnızca muğlak bir ifadedir. Soru soranın gerçekten bilmek istediği şunlardan biridir: "Bilimkurgunuzdaki bilimi halihazırda bildiklerinizden mi yoksa okuyarak mı elde ediyorsunuz?" (Cvp.: Evet.) Ya da, "BK yazarları birbirlerinden hiç fikir çalar mı?" (Cvp.: Mütemadiyen.) Ya da, "Kitaplarınızdaki olayları karakterlerin başından geçenlerin hepsini tecrübe etmiş olduğunuz için mi yazabiliyorsunuz?" (Cvp.: Tanrı korusun!) Ama bazen soru soranlar bunları açıkça belirtemezler, hafif yumuşatıp *böyle, şey gibi, bilirsiniz işte...* demeye başlarlar, o zaman ben de ulaşmaya çalıştıklarının karmaşık, zor ve önemli bir şey

* Çeviren: Tuğçe Aysu

** New York'ta bir ilçe. *-çn*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

olduğundan şüphelenirim; hayalgücünü anlamaya çalışıyorlardır: Nasıl işlediğini, bir sanatçının onu nasıl kullandığını ya da onun tarafından nasıl kullanıldığını. Hayalgücü hakkında o kadar az şey biliyoruz ki onunla ilgili bırakın doğru cevaplar vermeyi, doğru soruları bile soramıyoruz. En bilge akıllar bile yaratımın kaynağı hakkında herhangi bir şey söyleyemiyorlar; bir sanatçı da yaratım sürecine dair anlaşılabilir şeyler söyleyecek son kişidir. Gerçi anlamlı şeyler söyleyen başkaları da olmadı. Bence başlamak için en iyi yer Schenectady'dir, Keats okuyarak.

Son yıllarda bana (bu durumda yalnızca bana) ikinci bir soru soruldu: "Neden erkekler hakkında bu kadar çok yazıyorsun?"

Bu asla aptalca bir soru değil. Yanlış bir soru da değil, katiyen; ama bazen doğrudan cevaplamayı zorlaştıran bir önyargı barındıran bir soru. Kitaplarımda ve hikâyelerimde kadınlar var ve bu kadınlar genellikle ya anakarakter ya da anlatıcı. Bu yüzden insanlar bana, "Neden her zaman erkekler hakkında yazıyorsun?" diye sorarsa, "Yazmıyorum," diye yanıtlıyorum ve bunu biraz da kızarak söylüyorum çünkü soru bu şekilde sorulduğunda hem suçlayıcı hem de yanlış oluyor. Bir miktar suçlamayı ya da bir miktar yanlışı yutabilirim ama ikisinin birleşimi zehirdir.

Yine de ve hâlâ, sorunun nasıl sorulduğundan bağımsız olarak, ortaya koyduğu endişe hem gerçek hem de önemlidir. Yarım yamalak bir cevap tiksindirir; özlü bir cevap vermek de imkânsızdır.

Sürgün Gezegeni, 1963-4'te, feminizm otuz yıllık felcinden kurtulmadan önce yazıldı. Kitap, benim erkek ve kadın karakterlerle eski, "doğal" (yani memnuniyetle içinde bulunduğum kültüre uyum sağladığım), uyanmamış, bilinçlenmemiş başa çıkma yöntemlerimi ortaya koyar. O zamanlar temiz bir vicdanla hatta kendimden gayet memnun olarak karakterlerim insan oldukları sürece onların kadın mı erkek mi olduk-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

larını pek önemsemediğimi söyleyebilirdim. Bir kadın hangi akla hizmet yalnızca kadınlar hakkında yazmak zorunda olsun? Bilinçsizdim ve üzerimde sorumluluk hissetmiyordum; dolayısıyla kendime güveniyordum, deneyler yapmıyordum ve sıradanlığımdan hoşnuttum.

Hikâye Rolery'nin anlatısı ile başlıyor, sonra Jakob'ınkine sonra da Wold'unkine geçiyor, sonra Rolery'ye geri dönüyor ve sonra tekrar: Anlatıcıların değiştiği bir hikâye. Erkekler alenen daha aktif ve kendilerini çok daha iyi ifade ediyorlar. Rolery, fazlasıyla geleneksel, erkekleri üstün tutan bir kültürdeki genç ve tecrübesiz bir kadın; savaşmıyor, cinsel birliktelikleri başlatmıyor, toplumun lideri olmuyor, ya da ne onun ne de bizim 1964'teki kültürümüzde "erkek" olarak etiketlenebilecek bir rolü üstleniyor. Fakat hem toplumsal hem de cinsel olarak asi. Davranışları agresif olmasa da özgürlük arzusu onu kültürünün soktuğu kalıbı kırmaya iter: Kendini, bir yabancıyla birlikte olarak, tamamen değiştirir. Öteki'yi seçer. Bu kritik anda gelen ufak kişisel isyan, iki kültür ve toplumun tamamen değişip yeniden yapılmasına yol açan olayları başlatır.

Jakob aktif, kendini iyi ifade eden, cesurca dövüşmek ve yönetmek konusunda aceleci bir kahramandır; fakat kitaptaki olayların temel taşıyıcısı, *tercih yapan kişi* aslında Rolery'dir. Taoizm beni modern feminizmden daha önce etkiledi. Bazılarının baskın bir Kahraman ve pasif bir Küçük Kadın gördüğü yerde ben, saldırganlığın temelindeki beyhudeliği ve müsrifliği, ve *wu wei*'nin, yani "eylemsizlik aracılığıyla eylemde bulunma"nın derin faydasını gördüm, ve hâlâ görürüm.

İyi ama bu kitapta, diğer birçok romanımda olduğu gibi, erkeklerin, kelimenin her iki anlamında da "faal" olduğu gerçeği baki ve dolayısıyla da sahnenin merkezini işgal ediyorlar. Anakarakterimin erkek mi kadın mı olduğunu "önemsemiyordum"; bu önemsememe hali kusurlu bir dikkatsizliktir. Erkekler devralır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Peki kişi buna neden izin verir? Eh, erkeklerin bir şeyler yaptığını yazmak her zaman çok daha kolaydır, çünkü insanların bir şeyler yapmasıyla ilgili kitapların çoğu erkekler hakkındadır ve bu, o kişinin edebi geleneğidir... ve çünkü, bir kadın olarak o insan; dövüşmek, tecavüz etmek, yönetmek, vs., bunlardan birini pek yapmamıştır fakat erkeklerin yaptığını gözlemlemiştir... ve çünkü, Virginia Woolf'un da belirttiği gibi, İngiliz nesri, eğer kişi onu en azından bir yere kadar en baştan oluşturmazsa, dişil bir varoluş ve yapış tanımına uygun değildir. Gelenekten kopmak zordur; icat etmek zordur, insanın kendi anadilini yeniden oluşturması zordur. İnsan sürüklenir ve kolay yolu seçer. Hiçbir şey insanı akıntıya karşı gitmek, zor yolu seçmek için derinden rahatsız olmuş ve muhtemelen kızgın bir vicdandan daha fazla kışkırtamaz.

Ama vicdan kızgın *olmalı*dır. Eğer kendini o kızgınlığa ikna etmeye çalışırsa yalnızca suçluluk hissi oluşur ve bu da yaratımın kaynağını kökünden kurutur.

10 Ben bir kadın olarak genelde çok kızgınım. Bu feminist kızgınlığım birbirimize, dünyaya ne yaptığımızla ve özgürlük ve hayata dair umutlarımla yüzleştiğimde ortaya çıkan öfke ve korkunun bir parçası, bir öğesidir. Hâlâ insanların erkek mi kadın mı olduğunu "önemsemem", hele de onlar her birimiz ve hepimizin çocukları olduğunda. Tek bir kişi haksız bir şekilde hapsedildiğinde cinsiyetini mi sormalıyım? Ya da açlıktan ölmek üzere olan bir çocuğu gördüğümde cinsiyetini mi sormalıyım?

Bazı radikal feministlerin cevabı evettir. *Bütün* adaletsizliklerin, sömürünün ve hiçbir engel tanımayan saldırganlığın kaynağının cinsel adaletsizlik olduğu önermesini doğru kabul edersek bu duruş makuldür. Ben bu önermeyi kabul edemiyorum; dolayısıyla ona göre hareket de edemem. Eğer kendimi zorlarsam –benim harekete geçme biçimim yazı yazmaktır– samimiyetsiz ve kötü yazarım. Hakikat ve güzellik idealini ideolojik bir vurgu yapmak uğruna feda mı etmeliyim?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Radikal feministin cevabı yine evet olabilir. Bu cevap bazen sadece bağnaz ya da otoriter yobazlığından konuşan sansürcünün sesiyle aynı tınlasa da, öyle olmak zorunda değildir: İdealin kendine hizmet etmek adına konuşabilir. İnsan, yapmak için eskiyi yıkmalıdır. Bu yıkımı gerçekleştiren kuşak, tahribatın bütün acısını yaşarken yaratımın hazzına çok az varabilir. Bu görevi ve beraberinde gelen nankörlük ve kötülemeyi kabullenen cesaret övgüye değerdir.

Ama bu zorlanamaz ya da taklit edilemez. Eğer zorlanırsa yalnızca kindarlığa ve kendine zarar vermeye yol açar; eğer taklit edilirse Feminist Modaya varır ki o da Radikal Modanın varisidir. Tatmin duygusunu bir ideale hizmet uğruna kurban etmek bir şeydir; bir ideolojiye hizmet uğruna açık düşünme ve dürüst hisleri bastırmak başka bir şey. Bir ideoloji ancak ve ancak düşünce ve hislerin berraklığını ve dürüstlüğünü *yoğunlaştırmak* için kullanıldığında değerlidir.

Bu açıdan feminist ideoloji benim için muazzam bir öneme sahip. Beni ve bu kuşağın düşünen her kadınını kendimizi daha iyi tanımaya zorladı: erkek ve kadın olmaya, cinsiyet rollerine, kadın fizyolojisi ve psikolojisine, cinsel sorumluluğa, vs., vs., dair gerçekten ne düşündüğümüzü ve neye inandığımızı, (sübliminal olarak) bize öğretilen bütün kolay "doğrulardan" ve "olgulardan" ayırmaya zorladı ve bu genellikle çok acılı bir süreç oldu. Çoğunlukla kendimize ait *hiçbir* fikrimizin ya da inancımızın olmadığını, yalnızca toplumumuzun kaidelerini kendi bünyemizde topladığımızı gördük; bu yüzden kendi değerlerimizi, kendi doğrularımızı kendimiz keşfetmeli, icat etmeli ve yaratmalıydık.

Kadın benliğinin bu yeniden oluşturulması, grup desteğini hem isteyen hem de buna ihtiyacı olanlara ya da kadınlıklarının sistematik olarak hakarete uğradığı, aşağılandığı, çocukluğunda, evliliğinde ve işinde sömürüldüğü kadınlara bir ferahlık ve rahatlama olmuştur. Benim gibi olan diğerlerine de, yani bu grupta rahat hissetmeyen ve kadın olarak

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kendi varoluşlarından yabancılaşmamış kadınlar için bu benlik araştırması ve benlik doğumu o kadar da kolay olmuyor. "Kadınları seviyorum, kendimi seviyorum, neden işleri karıştırayım?"–"Erkek ya da kadın olmalarını önemsemiyorum."– "Hangi akla hizmet bir kadın yalnızca kadınlar hakkında yazmak zorunda olsun?" Bütün bunlar geçerli sorular; hiçbirine verilecek kolay bir cevap yok; fakat şimdi *sorulmalılar* ve *cevaplanmalılar.* Bir politik aktivist cevaplarını kendi hareketinin ideolojisinde bulabilir, fakat bir sanatçı bu cevapları kendi kazıp çıkarmalıdır ve hakikate ne kadar yakın olunabilirse o kadar yaklaştığını bilene kadar da kazmaya devam etmelidir.

Ben de kazmaya devam ediyorum. Feminizmin araçlarını kullanıyor ve beni çalışmaya neyin teşvik ettiğini ve nasıl çalıştığımı keşfetmeye çalışıyorum ki artık cahillik içinde ve sorumsuzca çalışmayayım. Bu kısa ya da kolay bir iş değil; insanın hem zihnin hem bedenin karanlıklarına el yordamıyla inmesi gerekiyor; Schenectady'den çok, çok uzaklara. Kendimiz hakkında ne kadar da az şey biliyoruz, hem kadınlar hem erkekler olarak!

Kazarken şunu ortaya çıkardım: yazmaya meyilli olduğum "kişi" genellikle tamamen, ya da bütünüyle, kadın ya da erkek değil. Yüzeysel seviyede bu çok az cinsel tektipleştirme –erkekler şehvetli ya da kadınlar göz kamaştırıcı değiller– olması ve cinselliğin de bir *eylem olmaktan ziyade bir ilişki* olarak görülmesi demek. Cinsiyet genelde toplumsal cinsiyeti tanımlamaya yarar ve kişinin toplumsal cinsiyeti "erkek" ya da "kadın" etiketiyle değil içini boşaltmak, neredeyse onlarla ele alınmaz bile. Aslında hem biyolojik hem toplumsal cinsiyet temelde "kişi"nin ya da "benlik"in anlamını tanımlamak için kullanılır. Bir keresinde, bu konudaki farkındalığım artmaya başladığında bu ilişkiyi tek bir kişide birleştirdim, bir androjende. Fakat çoğunlukla bu açıkça ve geleneksel olarak bir çift gibi görünür. İkisi birin içindedir ya da iki bir bütün

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

oluşturur. Yin, yang olmadan oluşmaz, keza yang da yin olmadan. Bir defa eserlerimin en merkezi, en sabit temasının bence ne olduğu sorulmuştu ve ben de anında, "Evlilik," demiştim.

Henüz bu muazzam (ve son derece demode) temaya layık bir kitap yazmadım. Henüz ne demek istediğimi de keşfetmiş değilim. Fakat bu eski, rahat macera hikâyesini tekrar okuduğumda temanın orada olduğunu düşünüyorum; öyle belirgin ya da güçlü değil ama ona ulaşma çabası var. "Gitmem gereken yere giderek öğreniyorum."

1978

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1
Bir Avuç Karanlık

Sonbaharın son ayının son günlerinde, kuzey dağlarından bir rüzgâr eserdi. Askatevar'ın can çekişen ormanlarını tarayan bu soğuk rüzgâr, kar ve duman kokuyordu. Rolery adındaki kız, ince kürkü içinde vahşi bir hayvan kadar çevik ve sinsi hareketlerle ormanı aşıyor, Tevar'daki bayırda yükselen taş duvarları ve bir önceki hasattan kalma kalabalık tarlaları geride bırakıp fırtınada uçuşan ölü yaprakları yarıp geçiyordu. Tek başınaydı, kendisini geri çağıran kimse yoktu. Batıya doğru yer yer devrik kütüklerin, dev yaprak öbeklerinin tıkadığı, ayakotu kaplı patikayı izliyordu.

Yol, Kıyı Kayalıkları'nın eteklerinde çatallanınca dümdüz devam etti ama daha on adım bile atmamıştı ki hızla dönüp arkasından yaklaşan ritmik hışırtıya baktı.

Kuzey yolundan bir ulak çıkageldi; çıplak ayakları yaprak öbeklerini dövüyor, saçına bağladığı uzun ip sırtına çarpıyordu. Kuzeyden istikrarlı, sert adımlarla, nefes nefese koşarak geldi ve Rolery'ye hiç dönüp bakmadan geçip gitti. Rüzgârı ardına almış, Tevar'a doğru koşuyordu. Haber götürüyordu; fırtına, felaket, kış ve savaş haberleri... Rolery bunu hiç umursamadan kendi yoluna devam etti. Kurumuş dev ağaç kütükleri arasından zikzak çizerek yukarı çıktı; kayalıkların tepesine vardığında berrak gökyüzü altındaki denizle karşılaştı.

Kayalıkların batı cephesinden itibaren ölü orman sona eriyordu. Rolery kocaman bir kütüğün yanına oturdu, batı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

daki uzak, canlı toprakları, kıyıdaki o boz renkli, uçsuz bucaksız düzlüğü ve aşağıda, sağ tarafta yabansoyluların surlarla çevrili, kızıl çatılı şehrini seyretti.

Eğilimli tepe, baştan sona parlak boyalı, yüksek taş evlerin pencere ve çatılarıyla bezeliydi. Duvarların dışında, kasabanın güneyine inen tepelerin altında kilometrelerce uzunlukta çayırlar ve tarlalar vardı. Hepsi teraslıydı, çevrelerine hendekler kazılmıştı; desenli halılar gibi muntazamdı. Kayalıkların yanındaki şehir surlarından itibaren başlayıp, hendeklerin, kum tepeciklerinin üzerinden geçip dosdoğru kumsalın ıslak kumlarına giden, taştan yapılma devasa kemerleriyle yarım kilometrelik bir köprü, şehri, kumların ortasında garip, siyah bir adaya bağlıyordu. Işıltılı kumdan düzlüklerden yükselen, kendi kara, gölgesi kara bir deniz ambarıydı. Tepesi eğimli ve yüksekti; böylesi muhteşem bir taşı ne rüzgâr, ne de deniz oyabilirdi. Ev miydi, heykel miydi, kale mi yoksa taştan bir anıt mı? Yabansoyluların savaşacak gücü olduğu eski dönemlerde bu taşı oyup, böyle inanılmaz bir köprüyü inşa etmek için nasıl bir kara güç kullanılmıştı? Rolery yabansoylular hakkındaki cadılık söylentilerine fazla kulak asmamıştı; ama kumların üzerindeki o kara yapıya bakınca ne kadar tuhaf olduğunu kendi de gördü. Gördüğü en tuhaf şeydi bu; kendisiyle hiç alakası olmayan bir geçmişte, uzaylıların aklından çıkmış, kendi soyundan olmayan eller tarafından yapılmıştı.

Sinsi havası Rolery'yi daha da içine çekti. Hayranlık içinde o yüksek köprüde yürüyen ufak silueti izledi; parlayan kumlardaki siyah kulelere doğru ilerleyen küçük, karanlık bir noktaydı bu.

Rüzgâr burada daha ılık esiyordu; günışığı, batıdaki sıra sıra bulutların arasından süzülüyor, aşağıdaki sokakların, çatıların üzerine dökülüyordu. Kasabanın tuhaflığı Rolery'ye çekici gelmişti; ne cesaretini toplamakla, ne sağlıklı karar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

vermekle vakit kaybetti; tehlikeli fakat hafif ve çevik hareketlerle dağın eteğinden aşağı indi, yüksek kapıdan içeri girdi.

İçeride de çevikliğini korudu. Dikkatsiz, biraz da dik başlıydı ama o daha çok gururundan kaynaklanıyordu. Yabancı sokakların gri, yamyassı taşlarını arşınlarken kalbi küt küt atıyordu. Hızlı hızlı bir sağında, bir solunda sıralanmış yüksek evlere bakındı. Çatıları sivri, pencereleri ise şeffaf taştandı; demek anlatılanlar gerçekti! Ve bazı evlerin önündeki dar toprak alanlardan parlak yapraklı, turunç-kızıl kellem ve hadun sarmaşıkları yükseliyor, kimi maviye, kimi yeşile boyalı duvarlar boyunca tırmanıyordu. Sonbaharı çağrıştıran gri, soluk renkli manzaraya inat, capcanlı bir görüntü oluşturuyorlardı. Doğu kapısına doğru evlerin çoğu boştu; taşlarının boyası sökülmüş, pencerelerin ışıltısı kayıplara karışmıştı. Ancak sokakta daha da ilerleyip, basamaklardan aşağı inince, oradaki evler kullanımdaydı. Rolery sokaklarda yabansoylulara rastlamaya başlamıştı.

Kendisine bakıyorlardı. Duyduklarına göre yabansoylular insanın dosdoğru gözünün içine bakarlardı ama bunu denemeye niyeti yoktu. En azından hiçbiri Rolery'yi durdurmaya kalkmadı; kıyafetleri onlarınkinden çok farklı olmadığı gibi, gözüne çarptığı kadarıyla içlerinden bazılarının cildi insanlarınkinden çok da koyu değildi. Yine de, bakmaktan imtina ettiği gözlerde olağanüstü bir karanlık sezinliyordu.

Yürüdüğü sokak birdenbire geniş ve düz bir meydana açıldı. Batmakta olan güneş tarafından altın ve gölge rengi çizgilere boyanmıştı. Bu meydanda dört ev bulunuyordu; her biri ufak tepecikler boyunda, önlerinde kocaman, sıra sıra kemerler ile üzerlerinde gri ve şeffaf taşlar olan evler. Bu meydana açılan yalnızca dört sokak vardı ve dört büyük binanın duvarlarında hepsini kapatacak kapılar mevcuttu. Dolayısıyla bu meydan, kale içinde kale ya da kasaba içinde kasabaydı. Binaların birinin bir parçası hepsinden yukarı, dimdik göğe yükseliyor, günışığında parıl parıl parlıyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Görkemli bir yerdi ama neredeyse hiç kimse yoktu.

Meydanın tarla kadar geniş, kumluk bir köşesinde, üç beş yabansoylu çocuk oyun oynuyordu. İki hünerli genç, kıran kırana güreşe tutuşmuş, keçe paltolu ve kasketli, yaşça daha küçük bir grup da tahta kılıçlarla bir o kadar ateşli mücadeleye girişmişti. Güreşçileri izlemesi harikaydı; birbiri etrafında tehditkâr tavırlarla ağır ağır dans ediyor, boşluk yakalayınca da zarif hamlelerle aniden saldırıya geçiyorlardı. Rolery, ağızlarını bıçak açmayan, kürklü, uzun boylu birkaç yabansoyluyla birlikte izlemeye devam etti. Güreşçilerden daha iricesi tepetaklak olup koca cüssesiyle sırtüstü yere çakılınca Rolery önce güreşçiyle aynı anda inledi, sonra şaşkınlık ve hayranlık içinde kahkaha attı. Yanındaki bir yabansoylu, "İyi fırlattın, Jonkendy!" diye seslendi; arenanın öbür tarafındaki bir kadın da el çırptı. Genç oğlanlar olan bitenden habersiz, kendi alemlerindeydi. Kılıçlarını saplıyor, savuruyor, rakiplerinin saldırılarını savuşturuyorlardı.

Büyücü halkın savaşçı yetiştirdiğini, güce ve el becerisine değer verdiğini bilmezdi. Güreştiklerini duymuştu Rolery, ama onları hep kuytu bir köşede çömlekçi çarkının başına tüneyip insanların çadırlarını süsleyecek o nadide çömlekleri ve kristalleri üreten, kambur, örümcek kılıklı kişiler olarak hayal etmişti. Ayrıca bölük pörçük hikâyeler, söylentiler anlatılırdı; avcılarda "yabansoylu şansı var" denirdi; büyücü halkın değerli görüp takasta kullanmasından dolayı büyücü cevheri denen özel bir toprak çeşidi bulunurdu. Ama duydukları hep kulaktan dolma şeylerdi. Askatevar Halkı'nın, Bölgenin doğusu ve kuzeyi üzerindeki hakimiyeti, onun doğumundan çok öncesine dayanıyordu. Hasadını, Tevar Tepesi'nin altındaki ambarlara getirdiği hiç olmamıştı, dolayısıyla Askatevar Bölgesi Halkı'nın ailecek bir araya gelip yeraltı ambarları üzerine hep beraber Kış Şehri inşa ettiği bu aydönümüne kadar batı sınırının bu tarafına hiç geçmemişti. Doğrusu bu yabancı ırk hakkında hiçbir şey bilmiyordu;

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ve galip gelen Jonkendy isimli güreşçinin gözlerini kendi suratına diktiğini fark edince başını çevirip korku ve tiksintiyle geri çekildi.

Rolery'nin yanına geldi; kapkara çıplak vücudu terden parlıyordu. "Tevar'dan geliyorsun, değil mi?" diye sordu, insan dilinde. Ancak kelimelerin yarısını yanlış telaffuz etmişti. Zafer sarhoşluğuyla kıvrak kollarındaki kumları silkeledi, gülümsedi.

"Evet."

"Sana nasıl yardımcı olabiliriz? Bir isteğin var mı?"

Rolery elbette bu kadar yakından ona bakamazdı ama güreşçinin sesi hem dostane, hem alaycıydı. Çocuksu bir sesi vardı. Muhtemelen Rolery'den yaşça küçüktü. Kendisiyle alay etmesine izin vermeyecekti. "Evet," dedi, soğukkanlılığını koruyarak. "Kumların üzerindeki şu siyah kayayı görmek istiyorum."

"Çık bak. Köprü açık."

Israrla Rolery'nin yere dönük yüzüne bakmaya çalışıyordu. Rolery biraz daha çevirdi kafasını.

"Eğer biri seni durdurmaya kalkarsa," dedi, "Jonkendy Li gönderdi de. Ya da ben de seninle mi gelsem?"

Buna cevap bile vermedi. Başı dik, gözleri aşağıda, meydandan köprüye giden sokağa ilerledi. Bu sırıtkan soysuzların hiçbiri korktuğunu sansın istemiyordu...

Kimse peşinden gelmedi. Görünüşe bakılırsa kısa sokak boyunca yanından geçen kimsenin umurunda değildi. Köprünün azametli sütunlarına vardı, önce ardına, sonra ileri baktı ve durdu.

Devlere layık bir köprüydü bu. Muazzamdı. Kayalıklardan bakınca oldukça kırılgan görünmüştü; belli aralıklarla dizilmiş kemerleri, tarlaları, tepecikleri, kumlu arazileri dolaşıyordu ancak burada gördüğü kadarıyla yan yana yirmi kişi yürüyebilirdi üzerinde. Ayrıca dosdoğru Kulekaya'nın heybetli kara kapılarına uzanıyordu. Köprünün kenarlarında

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yolcuları dipsiz uçurumdan koruyacak herhangi bir korkuluk bulunmuyordu. Üzerinde yürümek tuhaf kaçacaktı. Yapamazdı; insan ayaklarına uygun bir yol değildi bu.

Yan sokaklardan birini izleyip şehir surlarının batı kapısına ulaştı. İçleri boş, birbirinden uzun ağılları, ahırları geçip kapıdan dışarı adım attı; amacı, surların etrafından dolaşıp eve dönmekti.

Ama burada kayalıklar alçalıyordu ve üzerlerine basamaklar oyulmuştu; aşağıda nakış gibi işlenmiş huzur dolu tarlalar, ikindi sarısına boyanmıştı; kum tepeciklerinin tam karşısında ise enlice bir sahil uzanıyordu. O kumsalda Askatevar kadınlarının sandıklarda saklayıp ziyafet günlerinde saçlarına ördükleri uzun yapraklı yeşil denizçiçeklerinden bulabilirdi. Güneşin batmasına daha vardı. Kayalıklardaki merdivenlerden aşağı indi, tarlalardan geçti, hendekleri, tepeleri aştı ve sonunda kuzeye, batıya ve güneye doğru göz alabildiğine uzanan dümdüz, ışıl ışıl kumluğa çıktı.

Rüzgâr esiyor, cılız güneş parlıyordu. Batıda, çok uzaklarda durmak bilmeyen bir ses geliyordu kulağına. Uzak bir mırıltı; ninni gibi. O sert, pürüzsüz, sonsuz kumlar şimdi ayaklarının altındaydı. Koşup eğlendi, durup neşeli bir kahkaha eşliğinde köprünün kendi cılız ve düzensiz ayak izlerinin yanında, muntazam bir heybete sahip, dev kemerlerini inceledi. Sonra tekrar koştu, durdu, yarısına kadar kuma gömülü, gümüş renkli deniz kabukları topladı. Tepenin üzerinde renkli çakıl taşları gibi ışıldayan yabansoylu kasabasını geride bırakmış, tuzlu rüzgârdan, açık havadan ve yalnızlıktan bıkana kadar çoktan Kulekaya'ya kadar açılmıştı. Şimdi güneş ile arasında kapkara bir siluetti kule.

O uzun gölgeye serinlik hakimdi. Rolery titredi; gölgeden çabucak çıkmak için koşmaya başladı. Kayanın kara gövdesiyle arasındaki mesafeyi koruyordu. Güneşin nereye kadar alçaldığını, denizin ilk dalgalarının nerede başladığını görmek istiyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Esen rüzgâr, kulağına boğuk bir fısıltı çaldı. Biri ona sesleniyordu. Biri ona öyle tuhaf, öyle telaşlı sesleniyordu ki durup korku içinde arkasında kumlardan yükselen simsiyah dev adaya baktı. Büyücüler mi çağırıyordu yoksa?

Korkuluksuz köprünün üzerinde, kayalık adaya bağlanan iskelelerden birinde, uzaklarda, yükseklerde bir yerlerde siyah bir figür ona sesleniyordu.

Dönüp koşmaya başladı; sonra durdu, geri döndü. Korkuya kapılmıştı. Koşmak istiyordu ama koşmadı. Eli ayağı birbirine dolanmıştı. Kulağında bir uğultuyla olduğu yerde tir tir titriyordu. Kara kulenin örümcek büyücüsü ona büyü yapmıştı. Büyücü kollarını uzattı; Rolery'nin bir türlü anlayamadığı o çok önemli sözleri tekrarladı. Sözler, bir denizkuşunun gaklaması gibi rüzgârda boğuluyordu. Kulaklarındaki uğultu öyle arttı ki kumlara çöktü kaldı.

Sonra birdenbire beyninin içinde alçak, berrak bir ses, "Kaç," dedi. "Kalk ve kaç. Adaya doğru. Hemen, şimdi." Ve ne olduğunu bile anlamadan ayaklanmış, koşuyordu. Fısıltı ona tekrar rehberlik etti. Gözü hiçbir şey görmez halde, kayalıklara oyulmuş siyah merdivenlere ulaşıp nefes nefese tırmanmaya koyuldu. Son köşeyi de döndüğünde Rolery'yi karanlık bir siluet karşıladı. Elinden yakalayıp neredeyse sürükleyerek bir kat daha merdiven çıkardı ve bıraktı. Rolery duvarın dibine yığıldı; bacakları tutmuyordu. Siyah figür kızı tuttu, ayağa kalkmasına yardımcı oldu; az önce kafatasının içinde yankılanan ses bu kez dıştan konuştu: "Bak," dedi. "İşte geliyor."

Aşağıda kükreyen dalgalar o sağlam kayayı bile sarsacak kadar sert çarpıyordu. Adaya vurunca kükreyip, köpükler saçarak ikiye ayrılan sular, tıslayarak gelip o sıra sıra dizilmiş kumluk tepeleri dövüyor, sonra durulup ışıl ışıl salınıyordu.

Rolery duvara dayanmış, titriyordu. Titremesine engel olamadı.

"Dalgadan koşarak kaçmak pek mümkün değil," dedi Rolery'nin arkasındaki fısıltı. "Dalga geldiğinde Ambar etra-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

fında altı metre su olur. Bu taraftan geç... Eskiden burada yaşamamızın sebebi bu. Çoğu zaman adadır burası. Gelgitlerden bihaber düşman ordularını kumlara çeker, beklerdik... İyi misin?"

Kız omuz silkti. Adam bunun ne anlama geldiğini anlamış gibi değildi; o nedenle Rolery, "Evet," dedi. Adamın konuşmasını anlayabiliyordu ama kullandığı bazı kelimeleri hiç duymamıştı ve geri kalanların da çoğunu yanlış telaffuz ediyordu. "Tevar'dan mı geliyorsun?"

Rolery tekrar omuz silkti. Kendini kötü hissediyordu. Ağlamaklıydı. Ama ağlamadı. Siyah kayaya oyulmuş merdivenlerden bir kat daha çıkarken saçlarını önüne döktü ve aralarından yabansoylunun yüzüne kaçamak bir bakış attı. Güçlü, hırpani ve koyu tenliydi; gözleri acımasız ve parlaktı; yabancılara özgü o koyu gözlerdendi.

"Kumsalda ne işin vardı? Dalgalar gelir diye uyarmadı mı kimse seni?"

"Haberim yoktu," diye fısıldadı.

"Büyüklerinin haberi var. En azından geçen bahar kabileniz buradaki sahilde yaşarken haberleri vardı. İnsanların hepsi balık hafızalı." Lafını esirgemiyordu ama sesi daima alçak ve yumuşaktı. "Buradan gel. Merak etme, etrafta kimse yok. Halkın uzun zamandır Ambar'a ayak basmıyor..."

Koyu renkli bir kapıdan girip karanlık bir tünelden geçmiş, kendisini bekleyen diğer odalardan habersiz Rolery'ye devasa gelen bir odaya adım atmışlardı. Kapılardan, üstü açık avlulardan, denize bakan kemerli geçitlerden, odalardan, kubbeli koridorlardan ilerlediler. Denizden gelen rüzgâr hariç hepsi sessiz ve boştu. Suyun gümüş yüzeyi çok aşağılarda buruş buruş sallanıyordu. Rolery'nin başı döndü. Kendini ufacık hissediyordu.

"Burada kimse yaşamıyor mu?" diye sordu, çekingen bir sesle.

"Şimdilik yaşamıyor."

"Sizin Kış Şehri'niz mi burası?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Hayır. Kışı kasabada geçiriyoruz. Burası kale olarak inşa edildi. Geçmiş yıllarda çok düşmanımız vardı... Kumsalda ne yapıyordun?"

"Şeyi görmek istemiştim..."

"Neyi?"

"Kumları. Okyanusu. Kasabanıza gittim önce. Şeyi görmek için..."

"Pekâlâ! Zararı yok." Geçtikleri geçit öyle yüksekti ki, Rolery sersemledi.

Denizkuşları, uzun, sivri uçlu kemerlerin arasından çığlık çığlığa uçuşuyordu. Son olarak dapdar bir koridoru da aşıp bir geçide vardılar, kılıçmetalinden bir kirişi geçip köprüye çıktılar.

Kule ile kasaba, gök ile deniz arasında, sessizlik içinde yürüdüler. Rüzgâr onları durmadan sağa doğru itiyordu. Rolery üşümüştü ve hem yürüdükleri tuhaf yerin yüksekliğinden, hem de yanı başında yürüyen, kendisini adım adım takip eden o karanlık, kanıbozuk adamdan ötürü biraz ürkmüştü.

Kasabaya girerlerken adam birden, "Seninle bir daha zihindili konuşmayacağım," dedi. "Kumsaldayken zorunda kaldım."

"Bana kaç dediğinde..." diye lafa başladı, tereddüde düştü; adamın neyi kastettiğinden, kumsalda neler olduğundan emin değildi.

"Seni bizden biri sandım," dedi, kızarmış gibi. Sonra kendine hakim oldu. "Durup boğulmanı izleyemezdim. Hak etmiş bile olsan. Ama endişelenme. Bir daha yapmam. Hem seni etkim altına almış da değilim. Büyüklerinin dediklerine kulak asma. Git hadi; rüzgâr gibi özgür ve her zamanki gibi cahilsin."

Bariz sert tavırları Rolery'yi korkutuyordu. Korkunun verdiği sabırsızlıkla, titrek ama aynı zamanda arsız bir sesle, "Buraya tekrar gelmekte de özgür müyüm?" diye sordu.

Bunun üzerine yabansoylu Rolery'ye baktı. Yüzünden

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gözlerini kaçırsa da kız, adamın ifadesinin değiştiğinin farkındaydı. "Evet. Özgürsün. İsmini öğrenebilir miyim Askatevar kızı?"

"Wold'un soyundan Rolery."

"Wold senin büyükbaban mı? Baban mı? Hâlâ hayatta mı?"

"Wold, Taş Merasimi'nde çemberi tamamlıyor," dedi, mağrur bir edayla. Adamın mutlak otoritesiyle mücadele içindeydi. Nasıl olur da kanunsuz, soysuz, kanıbozuk bir yabansoylu böylesine amansız ve asil davranabilirdi?

"Ona Jakob Agat Alterra'nın selamını ilet. De ki, yarın Tevar'a gelip kendisiyle görüşeceğim. Kendine iyi bak, Rolery." Elini kaldırıp kızı bir dengi gibi selamladı; kız da hiç düşünmeden avucunu adamın avucuna dokundurarak aynı şekilde karşılık verdi.

Sonra Rolery dönüp dik sokakları, basamakları çıktı, üç beş yaban soylunun yanından köşeyi dönerken de kürkünün kapüşonunu başına geçirdi. Neden insanın suratına öyle bakıyorlardı? Cesetler ya da balıklar gibi. İnsanlar ve sıcakkanlı hayvanlar birbirinin gözünün içine öyle bakmazdı. Kara tarafındaki geçitten çıktığında rahat bir nefes aldı; günün son kızıl ışıklarıyla kayalıklardan yukarı tırmandı, can çekişen ormanı geçip Tevar'a doğru yola koyuldu. Alacakaranlık tam karanlığa dönüşürken anızlık tarlaların öte yanında, tepedeki yarım kalmış Kış Şehri'ni çevreleyen çadırlardan gelen ateşten ufak tefek parıltılar gözüne çarptı. İnsan ırkına, akşam yemeğine, sıcak yuvasına koşturdu. Ancak, kendi soyunun büyük kadınlar çadırında ateşin başına oturmuş, kadınlar ve çocuklarla birlikte tıka basa çorba içerken bile aklını kurcalayan bir şeyler vardı. Sağ elini kaparken sanki içerisinde bir avuç karanlık kalmış gibi hissetti... tam da adamın dokunduğu yerde.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2
Kırmızı Çadırda

"Bu lapa soğumuş," diye homurdanıp kenara itti. İhtiyar Karry'nin kâseyi alıp tekrar ısıtırkenki sabırlı bakışlarını görünce, "Huysuz ihtiyarın tekiyim," diye aklından geçirdi. Ama ne eşleri -tek eşi kalmıştı- ne kızları ne de herhangi bir kadın Shakatany kadar güzel bhan ezmesi pişirebilirdi. Ne kadar harika bir aşçıydı; hem de gencecikti... Sahip olduğu son genç eşti. Ve ölmüştü, doğudaki dağların orada bir yerlerde. Genç ölmüştü. Kendisi ise yaşadıkça yaşıyor, kara kışın gelmesini bekliyordu.

Deri tunikli bir kız geldi. Tuniğinde soyunun üç yapraklı amblemini taşıyordu. Büyük ihtimalle torunlarından biriydi. Biraz Shakatany'yi andırıyordu. İsmini hatırlayamasa da kızla konuştu. "Dün geç vakitte gelen sen miydin, soydaşım?"

Kızın başını çevirişi, gülümsemesi tanıdık gelmişti. Dalga geçtiği kız buydu. Miskin, arsız, iyi huylu, yalnız; mevsim dışı doğan çocuk. Hay aksi, ismi neydi?

"Size bir mesaj getirdim, Büyüğüm."

"Kimden?"

"Uzun bir ismi vardı. Jakat-abat-bolter-ra gibi bir şey. Tam hatırlamıyorum."

"Alterra mı? Yabansoyluların şefinin adı bu. Nerede gördün o adamı?"

"Adam... yani bir insan değildi, Büyüğüm. Yabansoyluydu. Selam gönderdi; bir de dedi ki, bugün Tevar'a gelip sizinle görüşecekmiş."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Öyle mi söyledi?" diyerek Wold kafa salladı. Kızın açık sözlülüğü hoşuna gitmişti. "Elçisi olarak da seni mi seçti?"

"Bana denk geldi..."

"Peki, peki. Pernmek Dağı Halkı'na mensup, evlenmemiş bir kadın yabansoylularla konuşursa cezalandırılır. Bundan haberin var mı soydaşım?"

"Nasıl cezalandırılır?"

"Neyse, boş ver."

"Pernmekliler dazlak kafalı bir avuç magandadır. Yabansoylular hakkında ne bilirler ki? Sahile hiç gelmediler... Bir seferinde çadırın tekinde soyumun Büyüğünün yabansoylu bir karısı olduğunu duymuştum. Eski günlerde."

"Eski günlerde öyleydi." Kız bekledi; Wold geçmişe, çok çok eskiye gitti: geçmiş bahara. Renkler, kokular çoktan solmuş, çiçekler dört aydönümü boyunca açmamıştı. Hafızasından neredeyse silinmiş o ses... "Gencecikti. Genç öldü. Yaz bile gelmeden." Bir süre sonra ekledi; "Hem o aynı şey değil. Evlenmemiş bir kadının yabansoylularla konuşmasıyla arada fark var, soydaşım."

"Ne gibi?"

Ukalalığına karşın cevabı hak ediyordu. "Birkaç sebebi var. Bazıları daha geçerli. En geçerlisi şu: Yabansoyluların tek karısı olur, dolayısıyla onunla evlenen gerçek-kadınların çocukları olmaz."

"Neden olmaz, Büyüğüm?"

"Kadınlar çadırında konuşulmuyor mu? Hepiniz mi bu kadar cahilsiniz? Çünkü insanlarla yabansoylular birlikte çocuk yapamaz! Hiç duymadın mı? Ya kısırlık olur, ya çocuk düşer ya da deforme olmuş canavarlar çıkar ortaya. Karım Arilia yabansoyluydu; düşük yaptı, öldü. Onların halkında kural kaide yoktur. Kadınları erkek gibidir; istedikleri kişiyle evlenirler. Ama Karahalkı'nın kanunları vardır: Kadınlar insanoğullarıyla yatar, insanoğullarıyla evlenir, insan çocuklar doğurur!"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rolery kendini biraz kötü hissetti. Kış Şehri'nin surlarındaki koşturmacaya, keşmekeşe bakarak, "Yatacak erkekleri olan kadınlar için güzel kanun..." dedi.

Yirmi aydönümü yaşında gösteriyordu. Demek ki mevsim dışı doğan oydu. Hiç çocuk doğmayan Yaz Nadası'nın tam orasında. Bahar oğlanları şimdi onun iki üç katı yaştaydı; tekrar tekrar evlenip çoluk çocuğa karışmışlardı. Sonbaharda doğanlar ise daha çocuktu. Ama baharda doğan bazıları Rolery'yi üçüncü ya da dördüncü eş olarak alabilirdi. Durumu çok da kötü değildi. Belki Wold ona bir koca bulabilirdi; ama önce kimlerden olduğunu öğrenmeliydi. "Annen kim, soydaşım?"

Gözlerini Wold'un kemer tokasına dikti ve, "Annem Shakatany'ydi," dedi. "Unuttun mu onu?"

"Hayır, Rolery," diye yanıtladı, biraz duraksadıktan sonra. "Unutmadım. Dinle beni, kızım, şu Alterra'yla nerede karşılaştın? İsmi Agat mıydı?"

"İsminde Agat da geçiyordu."

"Babasını, babasının babasını tanırdım. Şu kadının soyundan... demin bahsettiğimiz yabansoylunun. Kız kardeşinin oğludur; belki de erkek kardeşinin."

"Yeğenin o halde. Benim de kuzenim," dedi kız ve birden kahkaha attı. Bu çarpık ilişki Wold'u da güldürmüştü.

Rolery, "Okyanusa bakmaya gittiğimde gördüm onu," diye açıkladı. "Kumsalın orada. Ondan önce de kuzeyden gelen bir ulağa rastladım. Kadınların haberi yoktu. Yeni gelişmeler mi var? Güney Göçü mü başlayacak?"

"Belki, olabilir," dedi Wold. Kızın adını yine unutmuştu. "Hadi git, çocuğum. Tarlalardaki kız kardeşlerine yardım et," dedi. Hem Rolery'yi, hem masada duran bhan dolu kâseyi unutup ayağa kalktı, kırmızıya boyanmış çadırının öbür tarafına geçip kerpiç evlere doluşmuş işçileri, Kış Şehri'nin surlarını ve surların ötesindeki kuzey manzarasını seyretti. Kuzeyde, çıplak tepelerin üzerinde gökyüzü bu sabah oldukça berrak, mavi ve soğuktu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Toprağa gömülü o sivri çatılı ahırlarda yaşamın nasıl olduğunu çok net hatırlıyordu: Yüzlerce uykucudan oluşan bir insan yığını, uyanıp ateş yakan yaşlı kadınlar, o ateşin derisinin her bir gözeneğine dolan sıcak duman, kaynayan kışotlarının kokusu, gürültü, pis koku, donmuş arazinin altında koyun koyuna geçen bir kış. Başka avcılarla birlikte Tevar'dan uzaklara açılıp çok kuzeyde donmuş nehirler boyu kışkuşu, koryo ve yağlı vespiri avlamaya çıktıklarında, yukarıdaki karlı, rüzgârlı dünyanın soğuk, steril sakinliği. Orada, vadinin hemen karşısında, kar yığınından beyaz başını çıkaran bir karyabani... Ondan önce, kışın karından, buzundan, beyaz hayvanlarından önce bir sefer böylesi aydınlık bir gün yaşanmıştı: Altın rüzgârların estiği, tepelerin üzerini serin, mavi bir gökyüzünün sardığı parlak bir gün. O daha küçük bir çocukken, kadınların ve diğer çocukların arasında yaşarken, kafasını kaldırıp yassı, beyaz yüzlere, kırmızı tüylere, garip, griye çalan kürklerden yapılma pelerinlere bakar, hayvan kükremelerini andıran, anlam veremediği sesleri dinlerdi. Kendi soyunun erkekleri ve Askatevar Büyükleri sert tonda yanıtlar, yassı yüzlere devam etmelerini söylerdi. Ondan önce, kuzeyden bir adam koşarak gelmişti. Yüzünün kenarı yanmış, kanıyordu. Canhıraş, "Gaallar! Gaallar!" diye bağırdı. "Pekna'daki kampımızdan geldiler..."

Şu anki seslerden çok daha berrak duyabiliyordu yaşamının öbür ucunda kalmış o hırıltılı çığlıkları. Kendisi ile o gözünü dikmiş, dinleyen çocuk arasında, bu parlak gün ile o parlak gün arasında altmış aydönümü vardı. Pekna neredeydi? Yağmura, kara karışmıştı... ve baharla birlikte katledilenlerin kemikleri, çürümüş çadırlar, hatıralar, isimler tarihten silinmişti.

Gaallar güneydeki Askatevar Dağları'ndan geldiğinde yeni bir katliam yaşanmayacaktı. Önlemini almıştı. Uzun yaşamanın ve eski felaketleri unutmamanın bazı iyi yanları vardı. Yaztoprakları'nda, Gaalların veya ilk kar fırtınasının

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gafil avlayabileceği tek bir klan ya da aile dahi bırakmamıştı. Bu dağlardaki herkes buradaydı. Tam iki bin kişi. Yaprak kadar ince sonbahar çocukları ayaklarının dibinde oynuyor, kadınlar göçmen kuşlar gibi tarlalara üşüşüp çene çalıyor, erkeklerse eski malzemelerle Kış Şehri'nin eski temelleri üzerine evler ve surlar inşa ediyor, son göçmen hayvanları avlıyor, ormanlardan bir sürü odun kesiyor, Kuru Batak'tan turba topluyordu. Büyük ahırlardaki hasarı giderecek, kışotları yetişmeye başlayana kadar hayvanları besleyeceklerdi. Yarım aydönümü öncesinden beri süren bu çalışmalarda herkes ona itaat etmişti; o ise İnsanların Eski Törelerine. Gaallar geldiğinde şehir kapılarını kapatıyorlardı. Kar fırtınası bastırınca da kerpiç evlerin kapılarını çekip bahara kadar yaşamlarını idame ettiriyorlardı. Yaşayacaklardı.

Çadırının arka tarafına gitti, yavaşça yere oturdu. Yara bere içinde, boğum boğum bacaklarını güneşe uzattı. Gökyüzü parıl parıl olmasına karşın güneş uzak ve beyazdı; büyük yaz güneşinin yarısı kadardı. Aydan bile ufaktı. "Güneş, Ay'ı küçülttü; soğuk yaklaşıyor..." Bu aydönümü boyunca bitmek bilmeyen yağmurlar yüzünden yerler nemliydi. Etrafı mevsimlik ayakkökleri sarmıştı. Kız ne sormuştu? Yabansoyluları, bir de ulağı. Evet. Adam dün soluk soluğa çıkagelmişti. Dün müydü? Gaalların, Tlokna Kış Şehri'ne saldırdığını söylemişti. Gaallar asla taş surlara saldırmazdı. Kış arifesi ipini koparmış hayvanlar gibi güneye koşan, tüy ve çamur kaplı, yassı burunlu barbarlar... hiçbir şehri ele geçiremezlerdi. Hem, Pekna sadece ufak bir av kampıydı; surlarla çevrili bir şehir değil. Ulak yalan söylemişti. Dert değildi. Yaşayacaklardı. Şu ahmak kadın neden hâlâ kahvaltısını getirmemişti? İşte geliyordu. İnsanın içini ısıtıyordu güneş...

Wold'un sekizinci eşi dumanı tüten bir sepet bhan getirdi, Wold'un uyuduğunu gördü, huysuzca homurdanıp ocağın başına geri döndü.

Yabansoylunun, yanında asık suratlı korumalarla, ardında alaylarına maruz kaldığı şamatacı çocuk güruhuyla çadırına geldiği o akşamüzeri Wold, kızın ne dediğini hatırlayıp

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

güldü: "Senin yeğenin, benim kuzenim." Doğruldu, yerinden kalktı, kaçamak gözlerle yabansoyluyu karşılayıp denklik selamlaşması için elini uzattı.

Bir dengi olarak yabancı onu tereddütsüz selamladı. Hep böyle küstah havaları vardı; kendilerini insanlarla bir tutuyor gibiydiler. Gerçekten böyle düşünseler de düşünmeseler de. Bu defaki uzun boylu, yapılı ve oldukça gençti; şefler gibi yürüyordu. Koyu teni ve sıradışı, simsiyah gözleri olmasa insan sanılabilirdi.

"Ben Jakob Agat, Büyüğüm."

"Çadırıma ve soyumun çadırlarına hoş geldin, Alterra."

"Sözlerini yüreğime yazdım," dedi yabansoylu. Wold hafif sırıttı; babasından beri kimseden duymamıştı bu lafı. İlginç ki, yabansoylular eski gelenekleri kolay unutmazlardı; tarihe gömülmüş pek çok şeyi bulup çıkarırlardı. Yalnızca Wold'un ve belki Tevar'ın diğer üç beş ihtiyarının hatırladığı bir sözü bu genç adam nereden biliyordu? Yabansoyluların büyücülük addedilen tuhaflıklarından biriydi bu da. İnsanlar bu tarz sebeplerden dolayı kara halktan çekiniyordu. Ama Wold'un kesinlikle onlardan korkusu yoktu.

"Eskiden çadırımda sizin soyunuzdan asilzade bir hanım yaşardı. Ayrıca bahar zamanı pek çok kez şehrinizin sokaklarını arşınlamıştım. Çok iyi hatırlıyorum. Ben yaşadığım sürece hiçbir Tevarlı, halklarımız arasındaki barışı zedeleyemez."

"Ben yaşadığım sürece hiçbir Landinli barışı bozmayacak."

İhtiyar şef, kendi konuşmasından etkilenmiş, gözleri dolmuştu. Boyalı post dolu sandığının üstüne oturdu, boğazını temizleyip gözlerini kırpıştırdı.

Kara pelerinli, kara yüzlü, kara gözlü Agat dimdik duruyordu.

Korumalığını yapan genç avcılar kıpırdandı, çadırın açık tarafında itişen çocuklar kendi aralarında fısıldaştı. Wold tek

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hareketiyle hepsini kovaladı. Çadır kapatıldı, ihtiyar Kerly içeride ateş yakıp dışarı çıktı. Wold, yabancıyla yalnız kalmıştı.

"Otur," dedi. Agat oturmadı. Ayakta, "Dinliyorum," dedi. Wold diğer insanların yanında ona oturma teklif etmediyse, kimse yokken oturacak değildi. Wold bunları bilinçli olarak düşünmedi, fazla emin de olmadı; yalnızca insanları yöneterek ve yönlendirerek geçirdiği yılların verdiği tecrübeyle hissetti.

İç çekti ve boğuk, çatlak sesiyle, "Kadın!" diye bağırdı. İhtiyar Kerly tekrar belirdi, gözlerini Wold'a dikti.

"Otur," dedi Wold, Agat'a. Agat, ateşin başına bağdaş kurdu. Wold, eşine, "Git şimdi," diye homurdandı. Kadın ortadan kayboldu.

Sessizlik vardı. Wold, tuniğinin bel kemerine asılı küçük, deri bir torbanın düğümünü zar zor çözdü, bir öbek katılaşmış gesin yağı çıkardı, ufacık bir parça kopardı, yağı torbaya geri attı ve kopardığı parçayı ateşin kenarındaki sıcak kömürün üstüne koydu. Yeşil renkli, kekremsi, ince bir duman yükseldi; hem Wold, hem yabancı dumanı burunlarına çekip gözlerini kapadı. Wold, katran kaplı idrar kovasına yaslanıp, "Dinliyorum," dedi.

"Büyüğüm, kuzeyden haber aldık."

"Biz de. Dün bir ulak geldi." Dün müydü?

"Tlokna'daki Kış Şehri'nden bahsetti mi?"

Yaşlı adam bir süre ateşi izledi; son gesin kırıntılarını da içine çekmek istercesine derin bir nefes aldı. Dudaklarını kemiriyordu. Yüzü, kereste kadar boş ve anlamsızdı.

"Felaket tellallığı yapmak istemem," dedi yabancı, alçak ve kasvetli sesiyle.

"Yapmıyorsun. Biz çoktan duyduk. Başka dağlardan, başka kabilelerden, çok uzaklardan gelen haberlerin ne kadarının doğru olduğunu anlamak kolay değil, Alterra. Tlokna'dan Tevar'a bile bir ulak sekiz günde ulaşıyor; çadırları ve hanları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hesaba katarsan onun iki katı. Kim bilir? Güney Göçü başladığında Tevar kapılarının kapatılması belki mümkün olur. Siz ise şehrinizden çıkmıyorsunuz bile; kapılarınızı onarmaya gerek yoktur sanırım?"

"Büyüğüm, bu sefer çok sağlam kapılara ihtiyacımız var. Tlokna'nın surları da vardı, kapıları da, savaşçıları da. Şimdi hiçbiri kalmadı. Bu bir söylentiden ibaret değil. Landin halkı on gün önce oradaydı; Gaal öncülerine karşı sınırda bir süredir nöbet tutuyorlardı. Ama Gaallar topyekûn geliyor..."

"Alterra, ben dinledim. Şimdi sen dinle. İnsanlar bazen düşman gelmeden korkup kaçarlar. Çeşit çeşit hikâye duyuyoruz. Ama yaşlandım. İki kez sonbahar yaşadım, kış geçirdim, Gaalların güneye indiğini gördüm. Seninle açık konuşacağım."

"Dinliyorum," dedi yabancı.

"Gaallar kuzeyde yaşar. Dilimizi konuşan tüm halkların ötesinde. Anlatılana göre orada, tepesinde buzdan nehirler olan dağların altında, çimenlikli, uçsuz bucaksız Yaztoprakları var. Sonbahar ortasından itibaren oraya soğuk çöker, daima kış yaşayan en kuzey bölgelerden kar hayvanları iner. Ve tıpkı bizim hayvanlarımız gibi Gaallar güneye kaçar. Çadırlarını yanlarına alırlar ama şehir inşa etmez, tahıl depolamazlar. Ağaç yıldıztakımı günbatımında belirirken, Kışyıldızı doğmadan, tam sonbahar bitip kış başlarken Tevar Dağlarından gelirler. Eğer korumasız ailelere, av kamplarına, savunmasız sürülere ya da tarlalara rastlarlarsa, yağmalarlar. Eğer surlarında savaşçılar olan bir Kış Şehri görürlerse yanından geçerken mızraklarını sallar, bağırır çağırırlar, biz de üç beş tanesini sırtından oklarız... Gittikçe giderler; buradan çok daha güneye. Söylenene göre kışı geçirdikleri yer buradan daha sıcakmış. Kim bilir? Ama Güney Göçü böyle bir şeydir. İyi bilirim. Kendi gözlerimle gördüm, Alterra; ve hava ısınıp da ormanlar serpilmeye başlayınca kuzeye döndüklerine şahit oldum. Taştan şehirlere saldırmazlar. Su gibidirler, gürül gürül akarlar ama kayaya söz geçiremezler. Tevar kayadır."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Genç yabansoylu başı eğik oturuyor, düşünüyordu. Bu o kadar uzun sürdü ki Wold yalnızca bir anlığına doğrudan yüzüne bakabildi.

"Söylediklerin doğru, Büyüğüm. Hepsi doğru. Geçmiş yıllarda hep böyle oldu. Ama şimdi... Zaman değişti. Sen nasıl halkının lideriysen, ben de kendi halkımın lideriyim. Bir şef olarak başka bir şeften yardım istemeye geldim. Bana inan, beni dinle, halklarımız birbirlerine yardım etmeliler. Gaalların içinde güçlü bir lider var. İsmi Kubban; ya da Kabban. Öyle bir şey. Bütün kabilelerini birleştirip kendine ordu kurdu. Gaallar önlerine çıkan hanları gasp etmekle kalmıyor; sahil boyu tüm dağlardaki Kış Şehirleri'ni kuşatıp ele geçiriyor. Bahar doğumluları öldürüyor, kadınları esir alıyor, kış süresince hakimiyetlerini korumak için her bir şehirde Gaal savaşçıları konuşlandırıyorlar. Baharda Gaalların kuzeye dönme vakti geldiğinde, dönmeyecekler; bu topraklar, bu ormanlar, tarlalar, Yaztoprakları, şehirler ve o şehirlerin sakinleri, hepsi tarih olacak."

Yaşlı adamın bir süre gözü daldı; sonra ağır ağır, kızgın bir sesle, "Sen konuşuyorsun, ben dinlemiyorum," dedi. "Halkımın ezileceğini, katledileceğini, esir düşeceğini söylüyorsun. Benim halkım insan; sizse yabansoylusunuz. Karamsar laflarını karamsar soyuna sakla!"

"İnsanlar tehlikedeyse, biz daha beter tehlikedeyiz. Landin'de kaç kişi kaldık, haberin var mı Büyüğüm? İki binden az."

"O kadar az mı? Ya öbür kasabalar? Gençliğimde halkın kuzey sahilinde yaşardı."

"Hepsini kaybettik. Hayatta kalanlar bize katıldı."

"Savaş mı? Hastalık? Siz yabansoylular hastalanmazsınız."

"Sana uygun olmayan bir yerde yaşamak zor," dedi Agat. Kederli ve kısa konuşmuştu. "Neticede biz azız, sayıca eksiğiz; Gaallar geldiğinde Tevar'ın müttefiki olmak istiyoruz, ki otuz gün içinde gelecekler. Hatta şimdi Tlokna'da olduklarını düşünürsek daha bile erken."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Geç bile kaldılar. Her an kar bastırabilir. Acele edeceklerdir."

"Acele etmiyorlar, Büyüğüm. Yavaş geliyorlar çünkü hep beraber geliyorlar; elli, altmış, yetmiş bin Gaal!"

Birdenbire dehşet içinde Wold söyleneni idrak etti: Dağ geçitlerini sıra sıra işgal eden, o sonu gelmez sürüyü, başlarında da uzun boylu, mermer suratlı şeflerini gördü; şehirlerinin yıkılmış surları altında ölü yatan Tlokna halkını -Tevar mıydı yoksa?-, kan birikintileri üzerinde ince ince oluşmaya başlayan buzları... Kafasını sallayıp bu manzarayı aklından sildi.

Neden bu kadar etkilenmişti? Bir süre dudaklarını kemirerek sessizce oturdu.

"Eh, seni dinledim, Alterra."

"Daha söyleyeceklerim var, Büyüğüm." Barbarlara yakışır cinsten bir kabalıktı ama adam yabancıydı ve nihayetinde kendi halkının şefiydi. Wold lafa devam etmesine izin verdi. "Hazırlık yapacak vaktimiz var. Askatevar, Allakskat ve Pernmek halkı ittifak yapar da yardımımızı kabul ederse, kendi ordumuzu kurabiliriz. Eğer üç dağınızın kuzey sınırında Gaallara karşı tetikte beklersek, Güney Göçü böyle güçlü bir engelle mücadele etmek yerine rotayı doğudaki dağ yollarına çevirebilir. Kayıtlarımıza göre geçmiş yıllarda iki kez o doğu yolunu kullanmışlar. Vakit geç, hava soğuyor, avlanacak pek hayvan da kalmadı; bu yüzden savaşmaya hazır insanlarla karşılaşırlarsa Gaallar dönüp kaçabilir. Tahminim o ki, Kubban'ın gafil avlamak ve sayıca üstünlük dışında elle tutulur bir stratejisi yok. Rotasını değiştirebiliriz."

"Pernmek ve Allakskat halkı şu an bizim gibi Kış Şehirleri'nde. İnsanların Gelenekleri'ni hâlâ öğrenemedin mi? Kışın savaşılmaz!"

"Onu Gaallara anlat, Büyüğüm! İyice düşün, taşın, ama söylediklerime inan!" Uyarılarının ve yakarışlarının etkisiyle yabansoylu ayaklandı. Wold, adamın haline üzüldü. Tutku

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ve planlamanın nasıl her defasında boşa gittiğini, yaşamlarının arzu ve korku arasında nasıl da heba olduğunu deneyimlememiş bütün gençlerin haline üzülürdü.

"Seni dinledim," dedi, vurdumduymaz bir nezaketle. "Söylediklerini halkımın Büyüklerine ileteceğim."

"O halde yarın gelip..."

"Yarın, öbür gün..."

"Otuz gün, Büyüğüm! Taş çatlasa otuz gün!"

"Alterra, Gaallar geldikleri gibi gidecek. Kış ise gelecek ama gitmeyecek. Toprak donduktan sonra zafer kazanmış bir savaşçı, yarım kalmış evi ne yapsın? Kışa hazırlığımızı tamamladığımızda sıra Gaallara da gelecek. Şimdi otur yerine." Yine torbasını karıştırdı, kapanış için ikinci gesin dozunu çıkardı. "Baban da Agat mıydı? Gençliğimde tanırdım. Ayrıca beş para etmez kızlarımdan biri kumsalda seninle karşılaştığını söyledi."

Yabansoylu hemen kafasını kaldırdı ve, "Evet," dedi. "Tanıştık. Gelgitlerin arasındaki kumsalda."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3
Güneşin Gerçek Adı

Bu sahildeki dalgaların, gündüzleri yaşanan bu beş ila on beş metrelik gelgitlerin sebebi neydi? Bu soruya Tevar Şehri'nin hiçbir Büyüğü yanıtlayamazdı. Ancak Landin'de çocuklar dahi bilirdi: Dalgaları yaratan Ay'dı, Ay'ın çekimiydi...

Ay ile gezegen birbirlerinin etrafında döner, bir turu tamamlamaları dört yüz gün sürerdi. Buna aydönümü denirdi. İki gezegen, bir güneşin etrafında turlar, hiçliğin ortasında büyük bir ciddiyetle fırıl fırıl dans ederdi. Bu dans altmış aydönümü sürerdi; yani yirmi dört bin gün, bir ömür, bir Yıl. Ve merkezdeki yıldızın ismi Gamma Draconis'ti. Diğer adıyla Eltanin.

Gri dallı ormana dalmadan önce Jakob Agat başını kaldırıp puslu batı kayalıklarında batmakta olan güneşe baktı ve içinden ona gerçek adıyla seslendi. Anlamı, belli başlı bir yıldız değil, pek çok yıldız içinden herhangi bir yıldızdı.

Arkasındaki Tevar Tepesi yamaçlarında oyun oynayan bir çocuğun sesi çınlayınca yine o alaycı, yan yan bakışları hatırladı. Korkularını gizlemek için dalga geçercesine fısıldaşmalarını, arkasından, "Bakın orada bir yabansoylu var! Gelin bakın!" diye bağıranları. Ağaçların arasından tek başına yürüyen Agat, bu utançtan kaçarcasına adımlarını hızlandırdı. Tevar'ın çadırlarında küçük düşmüştü ve dışlanmışlık hissi içini kemiriyordu. Bütün hayatını kendi ırkından insanlar-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dan oluşan küçük bir toplulukta geçirmişti; herkesin ismini, cismini, yüzünü bilirdi. Bundan dolayı yabancılarla yüzleşmek ona zor gelirdi. Hele ki başka ırktan, kalabalık yabancılarla onların yurdunda görüşecekse. Küçük düşme korkusu Agat'ı nihayet enselemişti; o nedenle bir an için yürümeyi tamamen bıraktı. *Oraya bir daha geri dönersem!* diye aklından geçirdi. *O ihtiyar bunak ne hali varsa görsün; Gaallar gelene kadar kokuşmuş çadırında otursun duman tüttürsün. Cahil, bağnaz, huysuz, un suratlı, sarı gözlü barbarlar, kalın kafalı izcanlılar! Yansın gitsin hepsi!*

"Alterra?"

Kız onu takip etmişti. Aralarında birkaç metre mesafe vardı. Elini patikadaki bir basuk ağacının beyaz, damarlı gövdesine koymuş, bekliyordu. Beyaz yüzündeki sarı gözlerinden heyecan ve hınzırlık okunuyordu. Agat yerinden kıpırdamadı.

"Alterra?" dedi tekrar, neşeli, tatlı sesiyle. Gözlerini kaçırıyordu.

"Ne istiyorsun?"

Kız biraz geri çekildi. "Adım Rolery," dedi. "Kumsaldayken..."

"Kim olduğunu biliyorum. Sen benim kim olduğumu biliyor musun? Ben kanıbozuğun tekiyim; yabansoyluyum. Eğer kabilendekiler seni benimle görürse ya beni hadım ederler ya sana tecavüz merasimi düzenlerler; kanunlarınız ne diyor tam bilmiyorum. Hadi evine dön!"

"Benim halkım öyle şeyler yapmaz. Hem seninle aramızda kan bağı var," dedi. Sesi inatçı ama kararsızdı.

Agat arkasını döndü, birkaç adım attı.

"Annenin kız kardeşi bizim çadırlarımızda can verdi..."

"Bizim ayıbımız," dedi ve ilerlemeyi sürdürdü. Rolery, adamın peşinden gitmedi.

Agat kayalıklardaki yol ağzında durdu, ardına baktı, sonra soldan devam etti. Can çekişen ormanda hiçbir kıpırtı yok-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tu; ölü yaprakların içindeki bodur bir ayakotu hariç. Bitkisel inadı onu güneye sürüklüyor, ardında ince bir iz bırakıyordu.

Kıza karşı tutumu, ırksal gururunu okşamıştı; hatta rahatlamış, güveni yerine gelmişti. İzcanlıların hakaretlerine alışmalı, bağnazlıklarına kulak asmamalıydı. Ellerinde değildi; onların inatçılığı da böyleydi. Doğalarında vardı. İhtiyar şef kendine göre ciddi ölçüde nezaket ve sabır göstermişti. Jakob Agat da bir o kadar sabırlı ve inatçı olmalıydı. Çünkü halkının kaderi ve bu gezegendeki insan ırkının hayatı, o izcanlı kabilelerinin gelecek otuz günde ne yapıp, ne yapmayacağına bağlıydı. Hilal doğmadan önce, altı yüz aydönümlük, on Yıllık, yirmi nesillik geçmişe sahip bir ırkın süregelen mücadelesi bir anda sona erebilir, tüm çabaları suya düşebilirdi.

Şansı yaver gitmezse, sabırlı davranamazsa.

Bu tepelerde dalları çürümüş, kökleri solmuş, yapraksız, kupkuru dev ağaçlar kilometrelerce uzanırdı. Kuzey rüzgârının gücüyle her an devrilebilir, bin gün, bin gece karın, buzun altında kalabilir, oldukça uzun süren bahar sıcaklarında çürüyebilir, muazzam naaşlarıyla toprağa zenginlik katabilir, tohumları o toprağın kat kat altında derin bir uykuya dalabilirdi. Her şey zamanla...

Rüzgârda Landin'in parlak taştan sokaklarını aşıp Meydan'a çıktı ve arenada antrenman yapan öğrencileri geçerek revaklı, kuleli binaya girdi. Binanın ismi eskiden beri aynıydı: Birlik Konağı.

Meydan'daki diğer binalar gibi bu da beş yıl önce, Landin güçlü ve büyümekte olan bir ulusun başkentiyken inşa edilmişti. Yabansoyluların güçlü olduğu dönemlerde. Birinci kat baştan sona koca bir toplantı salonuydu. Gri duvarlarında geniş, oldukça detaylı altın süslemeler vardı. Doğu duvarında dokuz gezegenle çevrelenmiş şekilli bir yıldız, batı duvarında yıldızları etrafında çok uzun elipsler çizen yedi gezegenli desenlere bakıyordu.

İki sistemin de üçüncü gezegeni çift halindeydi ve kristal-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

den yapılmıştı. Kapıların üzerine ve salonun en ucuna asılmış yuvarlak göstergelerin süslemeli, zarif ibreleri, Gamma Draconis III Kolonisi'nde o günün Onuncu Yerel Yılın 45. aydönümünün 391. günü olduğunu gösteriyordu. Ayrıca göstergelere göre Kainat Birliği'nin 1405. Yılı'nın iki yüz ikinci günüydü; ve anayurtta tarih on iki Ağustos'tu.

Çoğu kişi ortada Kainat Birliği kaldığından bile şüpheliydi; ve bazı paradoksikalistler anayurt diye bir şey olup olmadığını bile sorgulardı. Ama burada, Büyük Salon'da ve yeraltındaki Kayıt Odasında altı yüz Birlik Yılı boyunca durmadan çalışan saatlere bakılırsa Birlik de vardı, insan ırkının doğum yeri olan anayurt da. Büyük bir sabırla karanlığa karışmış, tarihe gömülmüş bir gezegenin çetelesini tutuyorlardı. Sabır, sabır...

Diğer Alterralılar kendisini üst kattaki kütüphanede bekliyordu. Kimiyse erken gelmiş, kıyıdan topladıkları dallardan yakılan ocak ateşinin başında toplanmıştı; onu birden. Seiko ve Alla Pasfal gazı açıp yaktı, ardından azıcık kıstı. Agat hiçbir şey söylememişti ancak arkadaşı Huru Pilotson ateşin yanına geldi ve, "Sıkma canını, Jakob," dedi. "Bir avuç inatçı göçebe hepsi. Hiç akılları başlarına gelmeyecek."

"Farkında olmadan zihindili mi kullandım?"

"Yok, tabii ki hayır." Huru kıkırdadı. Hızlı, çevik, utangaç biriydi. Jakob Agat'a sadıktı. Agat'ın aksine eşcinsel olduğunu ikisi de biliyordu. Hatta etraflarındaki herkesin, bütün Landin halkının haberi vardı. Landin'de herkes her şeyden haberdar olurdu ve her ne kadar zor ve yorucu olsa da bu dedikoduculuk sorununun tek çaresi açık sözlülüktü.

"Fazla beklentiyle yola çıktı, hepsi bu. Hüsranın yüzünden okunuyor. Ama onları takma kafana, Jakob. İzcanlılar böyledir."

Diğerlerinin de dinlediğini gören Agat, yüksek sesle, "Yaşlı adama planlarımı anlattım; Konsey'e ileteceğini söyledi. Ne kadarını anladı, ne kadarına inandı, hiç bilmiyorum."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Dinlemesine bile şaşırdım," dedi Alla Pasfal. Keskin hatlı, narin, lacivert tenliydi; beyaz saçları yorgun yüzünü taçlandırıyordu.

"Wold uzun zamandır bu işlerin içinde. Belki benden bile eski. Savaşa ve değişime kucak açmasını beklemeyin."

"Ama daha ılımlı olmalı; bir insanla evlendi," dedi Dermat.

"Evet, kuzenim Arilia'yla. Jakob'ın teyzesi. Wold'un harem inin egzotik parçası. O ilişkiyi hatırlıyorum da..." dedi Alla Pasfal. Sesinde öyle sivri bir alay vardı ki, Dermat'ın benzi attı.

"Bize yardım konusunda herhangi bir karara varmadı mı? Gaalları sınırda göğüsleme planından bahsettin mi?" diye kekeledi Jonkendy Li, alelacele. Hayal kırıklığına uğramıştı. Oldukça gençti ve ileri marşlı, trompetli, güzel bir savaş görmeyi umuyordu.

Hepsi öyleydi. Açlıktan ölmekten, canlı canlı yakılmaktan yeğdi.

Agat, çocuğa vakur bir sesle, "Biraz zaman tanı. Karara varacaklar," dedi.

"Wold seni nasıl karşıladı?" diye sordu Seiko Esmit. Büyük bir ailenin son ferdiydi.

Yalnızca Koloni'nin ilk liderinin torunları Esmit soyadını taşırdı. Bu kadın ölünce, soy da tükenecekti. Agat'ın yaşındaydı; güzel, zarif, gergin, kindar, bastırılmış bir kadındı. Alterralılar toplandığında gözü hep Agat'taydı. Kim konuşursa konuşsun, o hep Agat'ı izlerdi.

"Bir denk gibi karşıladı."

Alla Pasfal başını sallayarak hoşnutluğunu gösterdi. "Diğer erkeklerden hep daha aklı başındaydı," dedi. Ama Seiko, "Ya öbürleri?" diye devam etti. "Kampta sorunsuz gezebildin mi?" Ne kadar unutsa da, saklamaya çalışsa da, küçük düştüğü anları Seiko eliyle koymuş gibi bulup çıkarırdı. On kuşak öncesinden kuzeni, kardeşi, oyun arkadaşı, âşığı, arkadaşı...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Seiko her türlü zafiyetini, acısını anında tespit ederdi ve anlayışı, merhameti Agat'ı çepeçevre sarardı. Çok yakınlardı. Hum, yaşlı Alla, Seiko, hepsi çok yakındı. Bugünkü dışlanmışlığından kaynaklanan huzursuzluğu, ona yabancılığını, yalnızlığını tekrar hatırlatmış, içinde bir parça özlem uyandırmıştı.

Seiko, Agat'a bakıyor, onu berrak, yumuşak, simsiyah gözlerle seyrediyor, her tavrını, her lafını dikkatle inceliyordu. İzcanlı kızı Rolery ona daha bakmamıştı bile; göz göze hiç gelmemişlerdi. Hep yan yan bakıyor, gözlerini kaçırıyordu. O sarı, yabancı gözlerini.

Kısaca, "Bana engel olmadılar," dedi Seiko'ya. "Teklifimize belki yarın karar verirler. Belki öbür gün. Bugün Ambar'ın tedarik hazırlığında ne kadar yol kat ettik?" Genel konulara geçiş yapmışlardı; ama laf dönüp dolaşıp Jakob Agat'a geliyordu. Çoğundan gençti ve on Alterralı da on yıllık konsey görevlerinde eşit konumdalardı ancak hepsi hemfikirdi ki, pratikte liderleri oydu. Bunun özel bir sebebi yoktu; belki konuşmasındaki, hareketlerindeki dinçlikten dolayı böyleydi. Otorite, kişinin kendisinden mi kaynaklanır, yoksa etrafındakilerden mi? Ama o otorite, kendisinde gerginlik ve ciddiyet olarak vücut buluyordu. Uzun zamandır omuzladığı, günbegün ağırlaşan sorumlulukların sonucuydu bu.

"Tek hatam oldu," dedi Pilotson'a. Bu esnada Seiko ve konseyin diğer kadınları küçük, sıcak, özel yapım bardaklarda, demlenmiş basuk yapraklarından yapılan çağ adlı içecekten dağıtıyordu. "İhtiyarı Gaal tehlikesinin gerçek olduğuna ikna etmek için o kadar uğraştım ki, anı canlandırmış olabilirim. Bir şey demedi ama hayalet görmüş gibiydi."

"Algı projeksiyonun çok güçlü ama baskı altında hakim olamıyorsun. Büyük ihtimalle hakikaten hayalet görmüştür."

"İzcanlılardan o kadar uzak kaldık, buraya o kadar alıştık, o kadar içimize kapandık ki hakimiyetimden emin olamıyorum. Önce kumsaldaki kızla konuştum, sonra Wold'a yansıttım;

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

böyle giderse büyücü diye üstümüze saldıracaklar. İlk Yıl'larda yaptıkları gibi... Ama güvenlerini kazanmalıyız. En kısa zamanda. Keşke Gaallardan daha önce haberimiz olsaydı."

"Eh," dedi Pilotson, temkinli bir tavırla. "Sahilde başka insan kasabası kalmadığına göre, kuzeye gözcü gönderip tehlikeyi fark etmemizi senin öngörüne borçluyuz. Sağlığına, Seiko," diye ekledi. Dumanı tüten, ufak fincanı Seiko'nun elinden aldı.

Agat, tepsideki son fincanı alıp kafaya dikti. Taze demlenmiş çağ insanın algısını açardı; bu sayede sıcak, acımtırak sıvının boğazından süzülüşünü anbean hissetti; Seiko'nun dikkatli bakışlarını yakaladı; içinde ateş yaktıkları geniş, boş salon ve penceredeki alacakaranlık daha çok hoşuna gitti.

Elindeki mavi porselen fincan oldukça eskiydi; Beşinci Yıl'dan kalmaydı. Pencerenin altında raflara tıkıştırılmış kitaplar da eskiydi. Pencerenin camları bile eskiydi.

Sahip oldukları bütün lüksler, onları medeni kılan, Alteralı olmalarını sağlayan her şey eskiydi. Agat kendini bildi bileli insanlığın hünerlerini ve ruhunu ortaya koyan, kompleks, ustaca eserler üretmeye ne vakit, ne de ihtiyaç olmuştu. Şimdi tek yaptıkları, dişlerini sıkıp mevcut olanları muhafaza etmekti.

Gitgide, Yıl'dan Yıl'a neredeyse on nesildir nüfusları azalıyordu; çok yavaşça olsa da, doğan çocuk sayısı düşüşteydi. Safları sıklaştırmış, bir köşeye çekilmişlerdi. Eski egemenlik hayalleri suya düşmüştü. Bir yandan kış mevsimleriyle, bir yandan izcanlı kabileleriyle mücadele etmiş, sonunda eski karargâhları, ilk koloni Landin'e dönmüşlerdi. Ondan sonra çocuklarına eski birikimlerini, eski geleneklerini öğretmişler, yeni hiçbir şey katmamışlardı. Hep alçakgönüllü bir hayatları olmuştu; karmaşık yerine basiti, çatışma yerine sükûneti, başarı yerine cesareti tercih etmeye başlamışlardı. Kendi yağlarında kavruluyorlardı.

Agat, elindeki küçük fincana dalmıştı; o berrak, saf ve saydam sıvıyı hazırlamak için gereken inanılmaz ustalığı ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

içeceğin kırılgan yapısını çok net görebiliyordu. Halkının ruhunu en iyi temsil eden şeydi bu. Yüksek pencerelerden görülen gökyüzüne de aynı saydam mavi hakimdi. Ama soğuktu: mavi bir alacakaranlık; engin ve soğuk. Çocukluğundan kalma korkusu canlandı Agat'ın. Yetişkin haliyle o korkuyu şu şekilde açıklıyordu: Babası ve yirmi üç nesildir ataları gibi onun da içine doğduğu bu gezegene ait hissetmiyordu kendisini. Soyları yabancıydı. Kalbinin derinliklerinde bunu biliyorlardı. Yabansoylulardı onlar. Ve bu gezegen onları evrim sürecinin bitkisel inadıyla azar azar, ağır ağır öldürüyor, reddediyordu.

Belki de bu sürece fazla boyun eğmişlerdi. Ölmeye fazla can atıyorlardı. Ama başından beri güçlerine güç katan Birlik Yasaları'na sarsılmaz bağlılıkları da bir çeşit boyun eğme sayılırdı. Ve hâlâ güçlüydüler; istisnasız her biri. Ancak eski nesillerin nüfusunda düşüşe yol açan kısırlık ve erken doğumla mücadele edecek bilgiye de, beceriye de sahip değillerdi. Birlik Kitaplarında her sorunun cevabı bulunmazdı ve günden güne, Yıl'dan Yıl'a bilgi birikiminde ufak da olsa kayıplar yaşanır, yerine o anki gündelik hayata yönelik bilgiler eklenirdi. Kaldı ki kitaplarda yazan çoğu şeyi anlayamıyorlardı bile. Atalarından geriye ne kalmıştı? Eğer eski inanışlarda ve hikâyelerde anlatıldığı gibi bir gün yıldızlardan alev alev gemiler çıkagelirse, gemilerden inen insanlar onları insandan sayacak mıydı?

Ama o güne dek gemi falan gelmemişti. Gelmeyecekti de. Öleceklerdi; buradaki varlıkları, bu dünyadaki uzatmalı sürgünleri bitecek, bir parça balçık gibi ufalanacaktı.

Fincanı büyük bir dikkatle tepsiye geri koydu ve alnındaki teri sildi.

Seiko'nun gözleri üzerindeydi. Birden dönüp Jonkendy, Dermat ve Pilotson'ı dinlemeye koyuldu. Bir anlık karamsarlığı esnasında ne kadar alakasız da olsa, Rolery denen o çevik, kıvrak, ürkek kızı hatırladı. Koyu renkli, denizle çevrili taşlardan elini ona doğru uzatışı geldi aklına. Bu, hem bir çözüm, hem de bir işaretti sanki.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4
Uzun Delikanlılar

Tok, yankısız taşların birbirine vurma sesleri, Kış Şehri'nin çatılarında ve inşası bitmemiş surlarında çınlıyor, etrafında kurulmuş yüksek, kızıl çadırlara kadar ulaşıyordu. Bir süre *tak tak tak tak* diye devam etti ses; sonra birden ikinci bir ses ona katıldı: *kadak tak tak kadak*. Derken bir yenisi eklendi; daha inceydi ve hoş bir ritim katmıştı. Üstüne bir ses daha, bir ses daha; en sonunda ritim kaybolmuş, kakofoni oluşmuştu. Taş taşa vurunca çıkan o kuru ses bir çığ gibi büyümüş, hepsi birbirine karışmış, ayırt edilemez olmuştu.

Gürültü çığı sürüp giderken, aheste bir akşamüzeri, sonbaharın son ışıklarında Askatevar Halkı'nın Büyüğü ağır adımlarla çadırından çıktı, sıra sıra çadırların, dumanı tüten ocakların arasında yürüdü. Yaşlı adam, gergin ve düşünceli halde tek başına halkının kampından geçip Kış Şehri'nin kapısından içeri girdi, yerin üstünde duvarı bulunmayan, tahta çatılı, çadıra benzeyen evlerin arasından kıvrılan bir sokağı takip etti ve çatıların ortasındaki açık alana ulaştı. Burada yüz kadar kişi çenelerini dizlerine koyup oturmuş, hipnotize olup perküsyon transına girmiş gibi, kayıtsızlık içinde taş dövüyorlardı. Wold oturarak çemberi tamamladı. Önündeki sudan aşınmış iki ağır taştan küçük olanını aldı ve büyük olanına vurmaya başladı. *Klak! Klak! Klak!* Sağında ve solunda tangırtı devam ediyordu; rastgele seslerin bu me-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

talik kükremesinin içinden ara sıra belli bir ritim yakalıyordu. Gürültünün rastgele bir sonucu olarak ritim durup durup tekrar başlıyordu. Wold, ritim bir daha başladığında tamamen ona odaklandı. Artık gürültüye tamamen o ritim hakimdi. Solundaki kişi de o ritmi çalıyordu; ikisinin taşları birlikte inip kalkıyordu. Şimdi de sağındaki katıldı onlara. Ve çemberin öbür ucundakiler. Ahenkle vuruyorlardı. Gürültünün içinden sıyrıldı; gürültüyü fethetti, çakışan her bir sesi kendi istikrarlı, yekvücut ritmine, uyumuna çevirdi. Askatevar Halkının çetin kalp atışlarıydı bu; vuruyor, vuruyordu hiç durmadan.

Bu onların müziği, onların dansıydı.

En sonunda bir adam ayağa kalkıp çemberin ortasına yürüdü. Göğsü çıplaktı. Kollarına ve bacaklarına siyah çizgiler boyanmıştı; saçı ise yüzünün etrafında kara bir bulut gibiydi. Ritim hafifledi, azaldı, sustu. Sessizlik.

"Kuzeyden gelen ulak, Gaalların Sahil Yolu'ndan saldıracağını söylemiş. Sağlam geliyorlarmış. Tlokna'ya varmışlar. Hepiniz duydunuz mu?"

Onaylayan homurtular yükseldi.

Müjdeci şaman, "Şimdi de bu Taş Merasimi'ni talep eden adama kulak verin," diye seslendi ve Wold biraz zorlansa da yerinden kalktı. Ayakta durdu, dümdüz karşıya baktı; yaralı, hantal, dev gibi bir adamdı. Yaşlı bir kayayı andırıyordu.

"Çadırıma bir yabansoylu geldi," dedi, ihtiyarlıktan cılızlaşmış, kalın sesiyle. "Landin'dekilerin şefi. Yabansoyluların azaldığını söyleyip bizden yardım istedi."

Dizlerini çenesine çekmiş, hareketsiz oturan bütün klan ve aile başkanlarından homurtu yükseldi. Çemberden ve etraftaki tahta çatılardan çok yukarıda, altın rengi soğuk ışıkların içinden kış habercisi beyaz bir kuş geçti.

"Yabansoylu, Güney Göçü'nün klanlar ve kabileler halinde değil, topyekûn geldiğini söyledi. Başlarında esaslı bir şef bulunan binlercesi..."

"Nereden biliyor?" diye kükredi biri. Tevar'ın Taş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Merasimleri'nde protokol çok katı değildi; kimi kabilelerin aksine Tevar hiçbir zaman şamanlar tarafından yönetilmemişti.

"Kuzeye gözcü göndermiş!" diye geri kükredi Wold. "Dediğine göre Gaallar Kış Şehirleri'ni kuşatıp ele geçiriyormuş. Ulak da Tlokna hakkında bunları söylemişti. Yabansoylu diyor ki, Tevar'ın savaşçıları yabansoylularla, Pernmeklilerle ve Allakskatlılarla güçlerini birleştirip kuzeye gitmeli ve Güney Göçü'nü Dağ Patikası'na kaydırmalı. Bütün bunları tek tek anlattı, ben de dinledim. Siz de dinlediniz mi?"

Her kafadan farklı ses çıktı ve klan şeflerinden biri derhal ayağa dikildi. "Büyüğüm! Sen hep doğru konuşursun. Ama yabansoyluların doğru söylediği nerede görülmüş? İnsanlar yabansoyluların sözünü dinler mi hiç? O yabansoylunun söylediği hiçbir şeyi dinlemedim. Güney Göçü esnasında şehri yerle bir olacaksa olsun. O şehirde tek bir insan yaşamıyor! Bırakalım telef olsunlar, böylece onların bölgesini de ele geçiririz."

Konuşan Walmek'ti. İri, koyu tenli, boşboğaz bir adamdı; Wold onu hiç sevmezdi. Antipatisi yanıtına da etki etti. "Walmek'i dinledim. İlk dinleyişim de değil. Yabansoylular insan mı, değil mi? Kim bilir? Belki öykülerde anlatıldığı gibi gökten inmişlerdir. Belki de inmemişlerdir. Bu Yıl gökten kimse inmedi... İnsana benziyorlar; insan gibi savaşıyorlar. Kadınları kadın gibi, ondan emin olabilirsiniz! Akılları çalışıyor. Onlara kulak versek iyi olur."

Yabansoylu kadınlara yaptığı göndermeden ötürü vakur çemberdeki herkes sırıtıyordu. Ama söylediğine pişman oldu. Yabancılarla eski bağlarını hatırlatması aptallıktı. Uygunsuzdu da... Ne de olsa eşiydi bir zamanlar.

Kafası karışık halde yerine oturdu. Lafını bitirdiği anlamına geliyordu bu.

Ancak çemberdekilerden bazıları ulağın anlattıklarından ve Agat'ın uyarılarından yeterince etkilenmişti; haberlere

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kulak asmayanlarla tartışmaya başladılar. Wold'un bahar doğumlu oğullarından, akın ve yağmaya bayılan Umaksuman, Agat'ın sınıra ilerleme planını sonuna kadar destekledi.

"Halkımızı Bölgenin kuzeyine çekmek için bir oyun bu. İlk kara yakalanacaklar; böylece yabansoylular hayvanlarımızı ve kadınlarımızı kaçıracak, ambarlarımızı soyacaklar. İnsan değiller. Onlardan hayır gelmez!" diye yakındı Walmek. Yakınacak böyle güzel bir konu nadiren eline geçerdi.

"Tek istedikleri bu işte; kadınlarımız. Nüfuslarının azalmasına şaşmamalı; ancak ucube doğuruyorlar. Kadınlarımızı istiyorlar ki insan yavrularını kendi yavruları gibi yetiştirsinler!" Genç bir aile reisiydi. Oldukça hararetliydi. "Aah!" diye hırıldadı Wold; bu yalan yanlış, cahilce laflardan tiksinmişti. Ama hiç karışmadı; Umaksuman, adamın ağzının payını verdi.

"Ya yabansoylu doğru söylüyorsa?" diyordu Umaksuman. "Ya binlerce Gaal hep birlikte Bölgemize akın ederse? Savaşmaya hazır mıyız?"

"Ama surlar daha bitmedi; kapılar takılmadı; son hasat ambara yerleştirilmedi," dedi daha yaşlı birisi. Asıl mesele buydu, yabancılara duyulan güvensizlik değil. Eli iş tutan erkekler kuzeye gönderilirse, kadınlar, çocuklar ve yaşlılar kış gelmeden Kış Şehri'ni bitirebilecek miydi? Bir ihtimal. Bir yabansoylunun lafıyla alınmayacak kadar büyük bir riskti.

Wold henüz bir karara varmamıştı; Büyükler ne derse, uyacaktı. Yabansoylu Agat'ı severdi; yalan söyleyecek veya kolay kanacak biri değildi. Ama belli de olmazdı.

Bazı zamanlar insanlar da diğer insanlara uzaylılar kadar yabancı kalabilirdi. Hiç belli olmazdı. Gaallar belki de ordu halinde geliyordu. Kış da şüphesiz yaklaşıyordu. Önce hangi düşmanla savaşacaklardı?

Büyükler'e kalsa hiçbir şey yapmazlardı ama Umaksuman'ın grubu o kadar diretti ki, iki komşu Bölgeye, Allakskat ve Pernmek'e ulak gönderip birlikte savunma oluşturma fikrini sunmaya karar verdiler. Verilen tek karar buydu; şaman, savaş kararına varılıp da Taş Merasimi'yle kutlanması ihtima-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

line karşı yerden aldığı ufak taşı elinden bıraktı ve Büyükler dağıldı.

Wold, kendi soyundan insanlarla çadırında oturmuş, sımsıcak bir tencere bhana yumulmuştu. Dışarıda bir kargaşa yaşandı. Umaksuman büyük çadırdan çıktı, bağırıp çağırarak herkesi dağıttı ve yabansoylu Agat'ın peşinden geri içeri girdi.

"Hoşgeldin, Alterra," dedi yaşlı adam, iki torununa muzip bakışlar atarak. "Oturup bizimle bir şeyler yemez misin?"

Kendini bildi bileli insanları şaşırtmayı severdi. Eski günlerde devamlı yabansoylulara kaçmasının sebebi de buydu. Ve bu jestle kafasını rahatlattı; başkalarının önünde çok önceleri eşi olan yabansoylu kadından bahsetmenin verdiği belli belirsiz utancı böylece hafifletmişti.

Agat geçen seferki gibi sakin ve ciddiydi. İkramı kabul etti ve misafirperverliklerinden memnun olduğunu gösterecek kadar yedi; herkesin yemeğini bitirmesini bekledi, Ukwet'in eşi boş tabakları alıp dışarı çıktığında, "Büyüğüm, dinliyorum," dedi.

"Dinleyecek çok şey yok," diye yanıtladı Wold. Geğirdi. "Pernmek ve Allakskat'a ulaklar gönderilecek. Ama bazıları savaş yanlısıydı. Soğuk günden güne artıyor; güvenliğimiz için surlara, çatılara ihtiyacımız var. Sizin halkınız gibi geçmişte yaşamıyoruz ama ezelden beri İnsanların Gelenekleri'ni biliriz ve uygularız."

"Gelenekleriniz iyidir," dedi yabansoylu. "Hatta sanırım o kadar iyi ki, Gaallar da sizden öğrenmiş. Eski Kış'larda Gaallardan güçlüydünüz çünkü klanlarınız onlara karşı birlik oluyordu. Şimdiyse birlikten kuvvet doğduğunu Gaallar da öğrendi."

"Haberler *doğruysa* tabii," dedi Ukwet. Wold'un torunlarından biriydi ancak Wold'un oğlu Umaksuman'dan yaşlı gösteriyordu.

Agat bir şey söylemeden ona baktı. Ukwet hemen o delici, karanlık gözlerden başını çevirdi.

"Eğer yalansa neden Gaallar hâlâ güneye inmedi?" diye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sordu Umaksuman. "Ne manileri var? Hiç hasatı bekledikleri olmuş muydu?"

"Kim bilir?" dedi Wold. "Hatırladığım kadarıyla geçen Yıl, Karyıldızı doğmadan çok önce geldiler. Ama ondan önceki Yıl'ı kim hatırlıyor ki?"

"Belki Dağ Yolu'nu izliyorlardır," dedi diğer torun. "Askatevar'dan hiç geçmezler bile."

"Ulağın dediğine göre Tlokna'yı almışlar," dedi Umaksuman sert bir sesle. "Ve Tlokna, Sahil Yolu'nda Tevar'ın kuzeyinde kalıyor. Gelen haberlere *neden* inanmıyoruz? Neden harekete geçmiyoruz?"

"Çünkü kışın savaşan insanlar baharı göremez," diye homurdandı Wold.

"Ama gelirlerse..."

"Gelirlerse, savaşırız."

Kısa bir sessizlik oldu. Agat ilk kez hiçbirine bakmıyordu. Onun yerine kara gözlerini tıpkı insanlar gibi yere çevirmişti.

50 "Söylenenlere göre yabansoyluların tuhaf güçleri varmış," dedi Ukwet, zafer dolu, neşeli bir tavırla. "O konuda hiçbir bilgim yok; yaz topraklarında doğdum ve bırak oturup yemek yemeyi, bu aydönümünden önce hiç yabansoylu görmedim bile. Ama eğer büyücülerse ve büyü güçleri varsa, neden Gaallara karşı yardımımıza ihtiyaç duyuyorlar?"

"Seni dinlemiyorum!" diye kükredi Wold. Yüzü morarmış, gözleri yaşarmıştı. Ukwet, yüzüne vurdu. Çadırında ağırladığı misafire karşı yapılan bu saygısızlık üzerine köpüren ve kararsızlığı yüzünden iki tarafla da tartışmalı olan Wold, oturduğu yerde derin derin nefes aldı, öfkeli gözlerle genç adama baktı. O ise elleriyle yüzünü saklıyordu.

"Ben konuşuyorum," dedi Wold nihayet. Sesi hâlâ gür ve kalındı; bir süreliğine yaşlılığın getirdiği hırıltıdan kurtulmuştu. "Ben konuşuyorum, dinleyin! Ulaklar Güney Göçü'yle karşılaşana kadar Sahil Yolu'nu takip edecekler. Savaşçılar, yani bahar ortası ile Yaz Nadası arasında doğan bütün erkekler de peşlerinden gidecek. Eğer Gaallar sağlam

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gelirse, savaşçılar onları doğudaki dağlara sürecek; aksi halde Tevar'a dönecekler."

Umaksuman kahkaha attı ve, "Büyüğüm," dedi. "Liderimiz sensin!"

Wold homurdandı, geğirdi ve yerine oturdu. "Ama savaşçılara sen liderlik edeceksin," dedi Umaksuman'a, asık bir suratla.

Uzun süredir ağzını açmamış Agat, kendine özgü alçak sesiyle, "Halkım üç yüz elli kişi gönderebilir. Eski kumsal yoldan yukarı çıkıp Askatevar sınırında sizinkilerle buluşuruz." Ayağa kalkıp elini uzattı. Böyle bir anlaşmaya mecbur bırakıldığı için keyfi kaçmış, öfkesi henüz durulmamış Wold, Agat'ı görmezden geldi. Umaksuman derhal ayağa fırladı, elini yabansoylunun eline koydu. Ateşin başında bir süre gece ile gündüz gibi bakıştılar. Koyu tenli, karanlık, kasvetli Agat ve açık tenli, renkli gözlü, ışıl ışıl Umaksuman.

Karar verilmişti ve Wold biliyordu ki, Büyüklere de kabul ettirebilecekti. Aynı zamanda biliyordu ki, vereceği son karardı. Onları savaşı gönderebilirdi; ama savaşçıların lideri Umaksuman geri döndüğünde Askatevar Halkı'nın en güçlü lideri kabul edilecekti. Wold bu kararıyla istifasını veriyordu. Yeni şef Umaksuman olacaktı. Taş Merasimi'nde çembere o katılacak, kışın avcılara, bahar vakti akınlara, uzun yaz günlerinde büyük gezilere o öncülük edecekti. Yıl'ı daha yeni başlıyordu...

"Hadi," diye hırladı Wold herkese. "Yarına Taş Merasimi talep et, Umaksuman. Şamana söyle, şöyle üstü kanlı, irice bir taş hazırlasın." Agat'a hiçbir şey söylemedi. Bütün uzun boylu delikanlılar çadırı terk etti. Wold, kaskatı kesilmiş bacaklarıyla ateşin kenarına oturdu, gözlerini sarı alevlere dikti. Sanki yitip gitmiş bir ışığın, yaz mevsiminin bir daha asla geri dönmeyecek sıcaklığının tam kalbine bakıyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

5
Ormanda Alacakaranlık

Yabansoylu, Umaksuman'ın çadırından çıkıp bir süre genç şefle muhabbet etti. İkisi de kuzeye bakıyordu; gri ve keskin rüzgârdan dolayı gözleri kısılmıştı. Agat, dağlardan bahsedermiş gibi elini salladı. Sözlerinin bir iki kelimesi rüzgâra kapılıp şehrin kapısına çıkan patikadaki Rolery'nin kulağına gitti. Agat'ın sesini duyunca içi ürperdi, korktu ve damarlarında bir karanlık gezindi, o sesin nasıl da aklının içinde, derisinin altında konuştuğunu, nasıl da kendisini çağırdığını hatırladı.

Hemen ardından zihninde bozuk bir hatıra yankılandı, yüzüne bir tokat gibi vurdu; ormanlık yolda giderken aralarının bozulması, yanından kovması...

Rolery birdenbire elindeki sepetleri yere bıraktı. Bugün göçebe çocukluluk yıllarının kızıl çadırlarından çıkıp Kış Şehri'nin sivri çatılarına, yeraltı koridorlarına, tünellerine ve sokaklarına taşınıyorlardı ve bütün kız kardeşleri, halaları ve yeğenleri, ellerinde kürk ve kutularla, telaş içinde, çığlık çığlığa çadırlar ile sur kapısı arasında mekik dokuyordu. Rolery, sepetlerinden uzaklaştı ve ormana doğru yürümeye başladı.

"Rolery! Ro-le-ry!" diye bağırıp duruyordu incecik sesler. Zaten o suçlayıcı sesler hiç susmaz, durmadan başının etini yerdi. Hiç dönüp bakmadan aynen devam etti. Ormanda biraz ilerleyince koşmaya başladı. Sesler rüzgârda salınan

ağaçların fısıltılarına ve iniltilerine boğulunca ve halkının kampına dair odun ateşinin havadaki o hafif, acımtırak kokusundan başka geriye bir şey kalmayınca yavaşladı. Devrilmiş ağaçların kocaman gövdeleri yer yer yolunu kapıyordu; üzerlerinden atlamak veya altlarından sürünmek zorunda kalıyordu Rolery. Sipsivri kuru dallar kıyafetlerini yırtıyor, kapüşonuna takılıyordu. Bu rüzgârda orman güvenli değildi. Şimdi bile kayalıkların yukarısında bir yerlerde esintinin kuvvetiyle devrilen bir ağacın homurtusu kulağına geldi. Umurunda olmadı. O gri kumsala geri dönüp kıpırdamadan durmak, üzerine gelen on metrelik dalgaların köpürmesini izlemek istiyordu. Tam yola koyulacaktı ki, durdu. Alacakaranlığın aydınlattığı patikada olduğu yerde çakıldı kaldı.

Rüzgâr durup durup esiyordu. Yapraksız dallardan örülü ormanın üzerinde bulanık bir gökyüzü kıvranıyordu. Zaten etraf loştu. Kızın bütün öfkesi ve kararlılığı bir anda çekildi; korkmuş ve sersemlemiş halde kalakaldı. Rüzgârdan korunmak için kambur duruyordu. Önünden beyaz bir şey geçince çığlık attı ama hareket etmedi. Beyaz şey tekrar geçti ve başının üzerindeki pürüzlü bir dala konuverdi. İri bir kuştu; kanatlı, bembeyaz, altı beyaz, üstü beyaz, kısa ve keskin dudakları açılıp kapanan, kocaman gümüş gözlü. Dört tüysüz pençesiyle dala tutunmuş yaratık, Rolery'yi izliyordu. Rolery de onu. İkisi de kıpırdamadı. Gümüş gözlerini hiç kırpmıyordu. Bir anda heybetli, beyaz kanatlarını açtı; yetişkin bir adamın boyundan daha genişti. Kanatları dalları dövdü, kırıp döktü. Yaratık, beyaz kanatlarını çırparak çığlık attı, sonra esen rüzgârla birlikte havaya fırlayıp dalların arasından, sürüklenen bulutlara doğru uçtu gitti.

"Bir fırtınayaratan." Agat'tı konuşan; kızın birkaç metre arkasındaydı. "Dediklerine göre kar fırtınası habercisidirler."

Gümüş renkli dev yaratık, Rolery'nin aklını başından almıştı. Irkında sık rastlanan güçlü duygulardan ötürü gözyaşlarını tutamadı. Donup kalmıştı. Dönüp Agat'la dalga geç-

mek, alay etmek isterdi; Tevar halkı onu hor görüp, ona hak ettiği üzere aşağılık bir canlıymış gibi davrandığında, kibrinin altındaki nefret dolu tavrı görmüştü ne de olsa. Ama beyaz yaratık, fırtınayaratan, ödünü koparmıştı; adamın gözünün içine bakıp, "Senden nefret ediyorum, insan değilsin sen, nefret ediyorum senden!" diye patladı.

Sonra gözyaşları durdu; gözlerini kaçırdı, epey bir süre ikisi de çıt çıkarmadan öylece durdu.

"Rolery," dedi yumuşak ses. "Bana bak."

Bakmadı. Agat yaklaşınca kız, "Dokunma bana!" diye bağırarak geri çekildi. Sesi fırtınayaratanın çığlığını andırıyordu ve yüzü çarpılmıştı.

"Kendine gel," dedi Agat. "Gel, elimi tut, hadi!" Kız kaçmaya çalışınca hemen iki bileğinden yakaladı. Yine kıpırdamadan durdular.

"Bırak beni," dedi sonunda normal sesiyle. Agat anında bıraktı.

Rolery derin bir nefes aldı.

"Bir şeyler söylemiştin; kafamın içinde sesini duydum. Kumsaldayken. Bir daha yapabilir misin?"

Agat sessizce, pür dikkat kızı izliyordu. Kafa salladı. "Yapabilirim. Ama o zaman bir daha yapmayacağım demiştim."

"Hâlâ duyuyorum. Sesini hissediyorum." Elleriyle kulaklarını kapadı.

"Biliyorum... Özür dilerim. Sana seslenirken izcanlı olduğunu bilmiyordum. Tevarlı yani. Yasalara aykırı bu. Hem zaten işe yaramaması gerekirdi."

"İzcanlı ne demek?"

"Size izcanlı diyoruz."

"Kendinize ne diyorsunuz?"

"İnsan."

Alacakaranlık vakti hışırdayan ormana, gri adacıklara, tepelerinde yılan gibi kıvrılan bulutlara baktı.

O hareketli gri dünya oldukça tuhaf olsa da, artık kor-

kusu geçmişti. Agat'ın ellerini tutması, gerçek manada ona dokunması, yabansoyluyu hayaletvari havadan kurtarmıştı. Rolery'ye huzur vermişti ve konuştukça bu huzur daha da arttı. Şimdi anlıyordu ki o gün boyunca, geceden beri aklı bir karış havadaydı.

"Senin ırkından herkes öyle konuşabilir mi?"

"Bazıları konuşabilir. Öğrenilebilen bir yetenek. Pratik yapmak gerek. Buraya gel, biraz otur. Fena korktun."

Tavrı hep sertti ama sesinde küçük de olsa bir farklılık vardı: Sanki kumsalda ona seslenirkenki telaşı, son derece kontrollü, dönüşmüş bilinçaltında son derece kısıtlı da olsa bir samimiyet, bir dostluk talebi olarak yer etmişti.

Yolun birkaç metre kenarındaki devrik basuk ağacının üstüne oturdular. Agat'ın hareketlerinin ve oturuşunun kendi ırkından adamlardan ne kadar da farklı olduğu gözünden kaçmadı; vücudunun terbiyesi, genel tavırları çok hafif de olsa Rolery'ye büsbütün yabancıydı. Dizlerinin arasına sıkıştırdığı koyu tenli elleri özellikle dikkatini çekmişti. Agat devam etti; "Halkın istese zihindili öğrenebilirdi. Ama hiç öğrenmediler; galiba büyü sanıyorlar... Kitaplarımızda yazdığına göre biz de çok uzun zaman önce Rokanan adlı bir gezegende başka bir ırktan öğrenmişiz. Doğuştan olduğu kadar sonradan da öğrenilebilen bir yetenek."

"İstediğin an zihnimi *okuyabiliyor* musun?"

"O yasak," diye kestirip attı. O kadar kendinden emin söylemişti ki, Rolery'nin bu konudaki korkuları anında silindi.

"Bana da öğret," deyiverdi birden çocuksu bir edayla.

"Bütün kış sürer."

"Senin öğrenmen bütün sonbahar sürdü mü?"

"Birazı yaza bile sarktı." Hafif gülümsedi.

"İzcanlı ne demek?"

"Eski dilimizden kalma bir kelime. 'İleri Zekâlı Canlı' anlamına geliyor."

"O başka gezegen nerede?"

"Onlardan çok var. Uzaklarda bir yerlerde. Güneşin ve ayın ötesinde."

"O zaman gökten mi düştünüz gerçekten? Neden peki? Güneşin öbür tarafından bu sahile nasıl geldiniz?"

"Merak ediyorsan anlatırım, Rolery. Ama uydurma bir hikâye değil. Anlam veremediğimiz çok şey olsa da, tarihimiz hakkında bildiklerimiz doğru."

"Dinliyorum," diye fısıldadı, ritüel cümlesini. Etkilenmişti ancak hâlâ biraz ukala davranıyordu.

"Pekâlâ. Yıldızların içinde bir sürü gezegen vardı ve o gezegenlerde çok farklı insan türleri yaşardı. Gezegenlerin arasındaki karanlığı aşabilen gemiler inşa ettiler, ticaret ve keşif maksadıyla oradan oraya dolaşıp durdular. Toplanıp bir Birlik kurdular; tıpkı klanlarınızın başka klanlarla birleşip Bölge kurması gibi. Ama Kainat Birliği'nin bir düşmanı vardı. Çok uzaklardan gelen bir düşman. Ne kadar uzaktan, bilmiyorum. Kitaplar, bizden daha bilgili kişilere hitaben yazılmıştı."

Sürekli hiçbir anlamı olmayan kelimeler kullanıyordu; Rolery, geminin ve kitabın ne demek olduğunu merak etti. Ancak hikâyeyi anlatırken büründüğü kasvetli, hasret dolu hava Rolery'nin ilgisini çekmişti; pür dikkat dinledi.

"Birlik o düşmanla savaşmak için uzun süre hazırlık yaptı. Güçlü gezegenler düşmana karşı hazırlık konusunda zayıf gezegenlere yardım etti, önlemler aldı. Biraz burada Gaallara karşı yaptığımız gibi. Bildiğim kadarıyla öğrettikleri becerilerden biri zihindiliydi. Ayrıca silahlar vardı; kitaplarda koca gezegenleri yakıp kül eden, yıldızları patlatabilen ateşlerden bahsediliyor. İşte o zamanlar halkım kendi gezegenlerinden buraya geldiler. Az kişiydiler. Sizin halkınızla dostluk kurup gezegeninizi düşmana karşı ittifak için Birlik'e davet edeceklerdi. Ama düşman çıkageldi. Halkımı getiren gemiler, savaşa katılmak için geldikleri yere döndüler. İnsanların bir kısmı onlarla beraber gitti; gezegenden gezegene iletişimi sağlayan

telespikeri de götürdüler. Ama bazı insanlar burada kaldı. Ya burayı düşmandan korumak için ya da geri gidemediklerinden; orasını bilmiyoruz. Kayıtlarda sadece geminin burayı terk ettiği yazıyor. Beyaz metalden bir mızrağa benziyormuş; bütün şehirden daha uzunmuş ve ateşten bir tüyün üzerinde duruyormuş. Resimleri var. Bana kalırsa geri dönecek sandılar... Bu anlattıklarım on Yıl önce yaşanmış."

"Düşmanla savaşanlara ne olmuş?"

"Bilmiyoruz. Geminin ayrıldığı günden beri hiçbir şeyden haberimiz yok. İçimizden bazıları savaşı kaybettiğimize inanıyor; kimisi de kıl payı kazandığımızı ve buradaki az sayıda insanın savaştan dolayı unutulduğunu söylüyor. Kim bilir? Eğer hayatta kalırsak bir gün öğreniriz; kimse gelmezse de gemi yapar biz kalkar gideriz." Hayal kuruyor, ironi yapıyordu. Çağlar ötesine uzanan, evrenin dört bir yanından bahseden bu anlaması güç hikâye kızın başını döndürmüştü. "Çok korkunç bir durum," dedi Rolery, kısa bir sessizliğin ardından.

Biraz irkilmiş gibi görünen Agat, kahkaha attı. "O kadar da değil; bize gurur veriyor. Zor olan, ait olmadığın bir dünyada yaşamını sürdürmek. Beş Yıl önce çok yüce bir milletik. Bir de şimdiki halimize bak."

"Dediklerine göre yabansoylular hiç hastalanmazmış. Doğru mu?"

"Evet. Sizin hastalıklarınız bize işlemiyor; kendi hastalıklarımızı da buraya getirmedik. Ama bir yerimiz kesilince kanıyor tabii... Ve bütün insanlar gibi yaşlanıp ölüyoruz..."

"Haliyle," dedi iğrenerek.

Agat ironiyi bıraktı. "En büyük sorunumuz, yeterince çocuk yapmamamız. Kürtaj ve düşük oranı yüksek. Sağlıklı doğan o kadar az ki."

"Evet, duydum. Biraz kafa yordum. Çok garip huylarınız var. Yıl'ın her zamanı çocuk yapıyorsunuz, Kış Nadası'nda bile, neden öyle?"

"Ne yapalım? Biz böyleyiz." Kıza bakıp tekrar güldü. Ama

Rolery epey ciddileşmişti. "Ben mevsim dışı doğdum, Yaz Nadası'nda," dedi. "Bizde de oluyor ama çok nadir. Ve kış bittiğinde bir bahar çocuğu doğurmak için fazla yaşlı olacağım, biliyor musun? Hiç çocuğum olmayacak. Günün birinde ihtiyarın teki beni beşinci karısı olarak alacak ama Kış Nadası başladı ve bahar gelince yaşım geçmiş olacak... Evlatsız öleceğim. Bir kadın benim gibi mevsim dışı doğacağına hiç doğamasın daha iyi. Bu arada, yabansoyluların tek karısı oluyor diyorlar; öyle mi gerçekten?"

Başını salladı. Görünüşe göre omuz silkmek Rolery için ne anlama geliyorsa, bu da o anlama geliyordu.

"Tabii tükenir nesliniz!"

Agat gülse de kız üsteledi; "Çok kadın, çok çocuk demektir. Tevarlı olsaydın şimdiden beş on çocuğun olmuştu! Hiç çocuğun var mı?"

"Hayır, evli değilim."

"Hiçbir kadınla yatmadın mı yani?"

"Eh, yattım," dedi, sonra biraz daha kendinden emin bir sesle, "Tabii yattım!" dedi. "Ama evlenmeden çocuk yapmayız."

"Bizden biri olsaydın..."

"Ama sizden biri değilim," dedi. Sessizlik oldu.

Nihayet yumuşak bir tonda, "Sorun gelenek göreneklerimiz değil. Bu durumun sebebini biz de bilmiyoruz ama doğamızda var. Bazı doktorların dediğine göre bu güneş, ırkımızın anayurdundaki güneşten farklı olduğu için doğamızı adım adım değiştiriyor. Ve değişiklik bizi öldürüyor."

Aralarına tekrar sessizlik çöktü. "Önceki gezegeniniz nasıldı; anayurdunuz?"

"Bazı şarkılarda anlatılır," dedi. Ama kız çekingen bir sesle şarkının ne demek olduğunu sorunca yanıtsız bıraktı. Bir süre sonra, "Anayurdumuzda gezegen, güneşe daha yakındı ve yıllar bir aydönümü kadar bile sürmezdi. Kitaplarda öyle

yazıyor. Düşünsene, doksan günde kış biterdi..." İkisi de buna güldü. "Ateş yakmaya bile fırsatın olmaz," dedi Rolery.

Loş ormana gerçek manada karanlık çökmeye başlamıştı. Önlerindeki yol seçilmez olmuştu. Solundaki ağaçların ardında kendi şehri, sağındakilerin ardındaysa Agat'ın şehri vardı. Burada, tam ortada ise yalnızca rüzgâr, günbatımı ve yalnızlık. Gece hızla yaklaşıyordu. Gece, kış, savaş; çok kişi ölecekti. "Kıştan korkuyorum," diye fısıldadı Rolery.

"Hepimiz öyle," dedi. "Acaba nasıl olacak? Güneşsizlik nedir bilmeyiz."

Rolery içten içe hep yalnız takılır, bundan da hiç çekinmezdi. Halkından kimse bunu değiştiremedi. Hiç yaşıtı olmadığından, biraz da tercihen, kendi işine bakar, yalnız takılırdı; kimseyi fazla umursamazdı. Ama şimdi dünya bozarmışken, tüm kapılar ölüme çıkarken, korkuyu ilk kez iliklerinde hissetmişken onunla tanışmıştı; deniz kıyısındaki Kayakule'nin yanında duran, sesi Rolery'nin kanına giren o karanlık siluetle.

"Neden hiç bana bakmıyorsun?" diye sordu.

"Eğer istersen bakarım," dedi Rolery. Ama bakmadı; her ne kadar o garip, karanlık bakışlarını üzerinde hissetse de. En sonunda elini uzattı, Agat da tuttu.

"Gözlerin altın rengi," dedi Agat. "İstiyorum, istiyorum... Ama birlikte olduğumuzu bilseler, şimdi bile..."

"Sizinkiler mi?"

"Sizinkiler. Benimkilerin umurumda olmaz."

"Benimkilerin de öğrenmesine gerek yok." İkisi de neredeyse fısıldaşıyordu; ama hızlı hızlı, hiç duraksamadan.

"Rolery, iki gece sonra kuzeye gidiyorum."

"Biliyorum."

"Döndüğümde..."

"Ama ya hiç dönmezsen!" diye haykırdı Rolery, sonbaha-

rın bitmesiyle içinde filizlenen korkunun etkisiyle. Soğuk ve ölüm korkusunun. Agat, kızı kendine yaslayıp sessizce geri döneceğini söyledi. O bunları söylerken, Rolery hem onun, hem kendi kalp atışlarını duyabiliyordu. "Seninle kalmak istiyorum," dedi. Ağlıyordu. "Seninle kalmak istiyorum."

Karanlık çökmüştü. Kalkıp yürümeye başladıklarında etraf koyu griydi.

Rolery, Agat'la birlikte onun şehrine doğru ilerledi. "Nereye gidebiliriz?" diye sordu Agat, acı acı gülerek. "Yaz aşkına benzemez bu... Şuradaki kayalıkların aşağısında bir avcı kulübesi olacaktı. Tevar'dakiler yana yakıla seni arayacak."

"Hayır," diye fısıldadı. "Aramazlar."

6
Kar

Öncüler yola çıkmıştı; ertesi gün Askatevar Halkı, Bölgelerini belirleyen geniş yol üzerinden kuzeye doğru harekete geçecek, bu esnada Landin'den küçük bir grup da sahil üzerindeki eski yolu takip edecekti. Agat gibi Umaksuman da en iyisinin iki birliği savaş gününe dek birbirinden ayrı tutmak olduğuna kanaat getirmişti. Tek ortak noktaları, Wold'un emrinde olmalarıydı.

Umaksuman'ın çoğu askeri, her ne kadar Kış Barışı'ndan önce çok yağmaya karışmış olsalar da, bu mevsim dışı savaşa katılmaktan çekiniyorlardı; ve hatırı sayılır bir grup asker, yabansoylularla ittifaka öyle karşıydı ki kendi soylarından kişiler arasında bile her an kargaşa çıkarmaya hazırlardı. Ukwet ve yandaşları, Gaalların icabına baktıktan sonra sıranın büyücülere geleceğini açık açık söylediler. Agat bunlara kulak asmadı; zafer kazanıldığında önyargıları kırılmış olacaktı. Hezimete uğramaları durumunda ise zaten tüm önyargılar sona erecekti. Ancak o kadar öngörülü olmayan Umaksuman epey kaygılanıyordu.

"Gözcülerimiz yol boyu gözünü sizden ayırmayacak. Gaalların bizi sınırda bekleyeceği ne malum?"

"Kayatepe'nin aşağısındaki Uzun Vadi savaşmak için uygun bir yer," dedi Umaksuman, her zamanki gibi dişlerini göstererek. "İyi şanslar, Alterra!"

"Size de iyi şanslar, Umaksuman." Kış Şehri'nin çamurla harçlanmış taş girişinin altında arkadaşça ayrıldılar. Agat sırtını dönerken akşamüzeri o donuk gökyüzünde bir şey yanıp söndü; kemerin ilerisinde dalga dalga bir hareketlilik vardı. Başını kaldırıp korkuyla baktı, sonra geri döndü. "Şuna baksana."

Gezegenin yerlisi, surlardan dışarı çıkıp bir süre Agat'ın yanında durdu. Atalarının hikâyelerde anlattıklarını ilk kez kendi gözleriyle görüyordu. Agat elini uzatıp avucunu göğe çevirdi. Titrek, beyaz bir nokta bileğine temas etti ve kayboldu. Alçak gökten rastgele kar taneleri rüzgârsız havaya rağmen savrula savrula, döne döne düştükçe, anızlar ve çiğnenmiş çayırlarla dolu uzun vadi, ormanın karanlık çizgisi ve güneydeki ve batıdaki uzak tepelerin hepsi çok hafif titriyor, gidip geliyordu sanki.

Tahtadan yapılma sivri çatıların içinden, çocukların heyecan dolu çığlıkları yankılandı.

"Kar sandığımdan küçükmüş," dedi Umaksuman sonunda, dalgın dalgın.

"Ben daha soğuk olur sanıyordum. Hava ısınmış sanki..." Agat, kendini karların o sinsi ve büyüleyici havasından kurtarıp ayağa kalktı. "Kuzeyde görüşürüz," dedi ve kürk yakasını boynuna sarıp cildini karların o garip, ısrarcı dokunuşundan kurtararak Landin'e doğru yola koyuldu.

Ormanda yarım kilometre kadar yürümüşlerdi ki Agat, avcı kulübesine giden yan yolu fark etti. Yanından geçip giderken damarlarında sanki sıvı ışık dolaşıyordu. "Hadi, hadi," dedi kendi kendine; sürekli kendini kaybediyor olmak hiç hoşuna gitmemişti. O gün düşünmeye ayırabildiği ender anlarda her şeyi kafasında çözmüştü. Dün gece, dün geceydi. İşte o kadar; daha fazlası değil. Hem o izcanlı, kendisiyse insan; dolayısıyla birlikte bir gelecekleri yoktu. Zaten neresinden tutsan elinde kalıyordu. Dalgaların üzerindeki siyah basamaklarda Rolery'nin yüzünü gördüğünden beri

hep onu düşünüyor, görmek için can atıyordu; kara kara ilk aşkını düşünen bir delikanlı gibi. Ve hayatta en nefret ettiği şey, kontrolsüz tutkunun inat dolu saçmalığıydı. Bunun yüzünden erkekler gereksiz riskler alır, bir anlık şehvet uğruna önemli şeyleri tehlikeye atar, kendilerine hakim olamazlardı. Dün geceyi kızla birlikte geçirmesinin nedeni de kendine hakim kalmaktı. Krizi üstünden atması için en mantıklı hareket buydu. Etrafında ince karlar dans eden Agat, başı yukarıda, hızlı hızlı yürürken kendine yine bunları telkin ediyordu. Bu gece aynı amaçla tekrar buluşacaklardı. Düşünmesi bile damarlarına ılık ışıklar zerk etti, aklını ve bedenini keyifli bir sızı sardı ama umursamadı. Ertesi gün kuzeye gidecekti ve geri dönmeyi başarırsa kıza geceleri buluşamayacaklarını, ormanın ortasındaki kulübede kürk pelerininin üstünde koyun koyuna uzanamayacaklarını açıklama fırsatı yakalayabilecekti. O yıldızlı, soğuk ve sessiz geceler... Artık yok... Kızın verdiği saf mutluluk, içinde dalga dalga kabardı, diğer tüm düşüncelerini bastırdı. Kendine bir şeyler telkin etmeyi bıraktı. Ormanın büyüyen karanlığında adımlarını hızlandırdı, bir yandan da ağzının kenarından bir şarkı mırıldanmaya başladı. Sürgündeki ırkına ait eski bir aşk şarkısıydı bu. Kendisi bile farkında değildi.

Kar, dalların arasından geçecek yeri zor buluyordu. Hava çok erken kararmıştı. Yol ayrımına gelirken tam da bunu düşünüyordu ki adımını atarken bir şey ayak bileğinden yakalayınca öne uçtu. Ellerinin üzerine düştü; kalkmaya çalışırken yanındaki karaltı, gümüş beyazı bir insan formunu aldı; daha kalkamadan bir darbe daha yedi. Agat'ın kulakları çınlıyordu, allak bullak olmuştu. Kendisini yakalayan şeyden kurtulup tekrar ayağa kalkmaya çalıştı. Yönünü şaşırmıştı, ne olduğunu anlamıyordu ama o an aklı bambaşka bir yerde olsa da, sanki hep yaşadığı bir şeydi.

Kolları ve bacakları çizgili, gümüşî başka adamlar da vardı. Agat'ı kollarından tuttular, bir başkası da gelip bir şeyle

ağzına vurdu. Acı hissetti; karanlık sancılı ve öfke doluydu. Kıvrak bir hareketle bütün vücudu şiddetle kasıldı, gümüşî adamlardan yakasını kurtardı. İçlerinden birine aparkat vurup sırt üstü yere yığdı. Ama daha da geliyorlardı; ikinci bir sefer ellerinden kurtulamadı. Vurmaya başladılar. Çamurlu yola kapanıp kollarıyla yüzünü korumaya kalkınca da yanlarını tekmelediler. O zararsız, kutsal çamurlara sinmiş, öylece yatıyordu ki birinin çok tuhaf soluduğunu duydu. Onca patırtının içinde Umaksuman'ın sesini de seçti. Demek o bile... Gittikleri, kendisini rahat bıraktıkları sürece umurunda değildi. Hava çok çabuk kararıyordu.

Karanlıktı; zifiri karanlık. Sürünmeye çalıştı. Eve, kendi halkına dönmek istiyordu. Onlar yardım ederdi. O kadar karanlıktı ki ellerini bile göremiyordu. Zifiri karanlıkta gözlerden ırak, çıt çıkarmadan yatıyor, üzerine ve etrafındaki çamurlara, çürümüş yapraklara karlar yağıyordu. Eve dön-

mek istiyordu. Çok üşümüştü. Ayağa kalkmayı denedi ama dünyası altüst olmuştu; acıdan gözünü açamaz halde başını koluna geri koydu. "Bana gel," demeye uğraştı Alterra zihindilinde ancak karanlığın o denli ötesine sesini duyurmak zordu. Oracıkta yatmaya devam etmek daha kolaydı. En kolayı buydu.

Landin'de yüksek taş evlerden birinde, odun ateşinin başında Alla Pasfal aniden kafasını kitabından kaldırdı. Jakob Agat kendisine seslenmişti sanki. Ama mesajı gelmedi. Garipti. Zihindilinin bir sürü garip yan etkisi, artçı etkisi ve açıklanamayan yanları vardı; Landin'deki çoğu insan hiç öğrenememişti, öğrenenlerse çok ender kullanırdı. Kuzeydeki Atlantika kolonisinde zihindili daha yaygındı. Alla'nın kendisi de Atlantika'dan gelmiş bir mülteciydi ve çocukken o korkunç kış mevsiminde insanlarla devamlı zihindiliyle konuşurdu.

Annesi ile babası kıtlık zamanı öldükten sonra koca bir

aydönümü boyunca sürekli kendisine mesaj gönderdiklerini hissetmişti; zihninde varlıklarını sezinlese de mesajın kendisi eksikti. Tek kelime bile duymadı. Yalnızca sessizlik vardı.

Uzun uzun, var gücüyle, "Jakob!" diye seslendi ona ama cevap gelmedi.

O esnada Cephanelik'te erzakı son bir kez gözden geçiren Huru Pilotson, gün boyu aklını kurcalayan sıkıntıya yenik düştü ve, "Agat ne yaptığını sanıyor!" diye patladı.

"Çok geç kaldı," diye onayladı Cephanelik elemanlarından biri. "Yine Tevar'a mı gitti?"

"Un suratlılarla ilişkileri güçlendiriyordur," dedi Pilotson. Keyifsizce gülüp kaşlarını çattı. "Pekâlâ, hadi bakalım; parkalar ne alemde?"

Aynı anda duvarları fildişi sateni andıran tahtalarla kaplanmış bir odada Seiko Esmit sessiz gözyaşlarına boğuldu, ellerini sıkıp kendini ona mesaj göndermekten, onunla konuşmaktan alıkoymaya kalktı; ismini bile fısıldamamalıydı: "Jakob!"

Aynı anda Rolery'nin zihnine bir süreliğine karanlık çöktü. Olduğu yerde kıpırtısız çöktü kaldı.

Avcı kulübesindeydi Rolery. Çadırları bırakıp şehrin kümes gibi Soyevlerine taşınma telaşından dolayı kimse yokluğunu fark etmemiş, ne kadar geç döndüğünü görmemiş olmalıydı. Ama bugün başkaydı; düzen tekrar sağlanmıştı ve bir yere kaybolursa hemen anlarlardı. O yüzden her zamanki gibi günün ortasında gezintiye çıkmıştı; kimsenin dikkatini çekmezdi bu. Dolambaçlı yollardan kulübeye gitmiş, kürkler içinde yere kıvrılmış, sabırsızlıkla karanlık çökmesini bekliyordu. O gelecekti. Kar yağmaya başladı, izleyince uykusu geldi, miskin miskin izlerken ertesi gün ne yapacağını düşündü. Çünkü Agat gitmiş olacaktı. Ve klanındaki herkes bütün geceyi dışarıda geçirdiğini fark edecekti. Ama yarına çok vardı. Bir şekilde hallolurdu. Daha bu gece bitmemişti... Derken uyuyakaldı; sonra birden korku içinde uyandı, bir süre öylece oturdu. Zihni boş ve karanlıktı.

Ardından aniden ayağa kalktı, kutudan çakmak taşı ve kav kapıp yanında getirdiği sepet lambasını yaktı. Cılız ışığında tepeden aşağı indi, yola çıktı, ufak bir tereddüdün ardından batıya döndü. Durup, "Alterra..." diye fısıldadı. Ormanda gece vakti çıt çıkmıyordu. Yolda yürürken onu buldu; yolun kenarında yatıyordu.

Kar şimdi daha yoğun yağıyor, lambanın loş ışığında uçuşuyordu. Erimiyor, yere yapışıyordu ve Agat'ın yırtık ceketinin üstünde, hatta saçlarında bile pudra gibi birikmişti. İlk dokunduğu yeri eli oldu. Soğuktu. Öldüğünü anladı. Yanındaki karla çevrili ıslak çamura oturup başını dizlerine aldı.

Agat kıpırdandı, biraz inledi; Rolery hemen kendine geldi. Saçlarındaki ve yakasındaki kar tanelerini anlamsızca temizlemeyi bırakıp bir dakika boyunca pür dikkat oturdu. Sonra Agat'ı yavaşça geri bıraktı, ayağa kalktı, elindeki yapış yapış kanları refleks olarak silmeye çalıştı ve lambanın yardımıyla yolun iki yanını gözden geçirdi. İhtiyacı olan şeyi buldu ve işe koyuldu.

***

Yumuşak, cılız günışığı odayı dolduruyordu. O tatlı sıcaklıkta uyanmak zordu; uyku denen o dipsiz, durgun gölden kurtaramıyordu kendini. Ama ışık her seferinde geri uyandırdığı için nihayet gözlerini açtı, etrafındaki yüksek gri duvarları ve camdan sızan günışığını gördü.

O hareketsiz yatarken, altın rengi, berrak ışık demeti kaybolup tekrar belirdi, yerden akıp karşı duvarın dibinde birikti, gitgide yükseldi, kızardı. Alla Pasfal içeri girdi, uyanık olduğunu görünce eliyle arkasındaki kişiye dışarıda beklemesini işaret etti. Kapıyı kapatıp Agat'ın yanına çöktü. Alterra evlerinde pek mobilya bulunmazdı; halının üstündeki minderlerde yatarlardı ve sandalye olarak ancak ince yas-

tıklar kullanırlardı. Bu yüzden Alla diz çöktü, Agat'a baktı; yorgun, koyu yüzüne güneşin kızıl ışıkları düşüyordu. Gözlerinde acıma yoktu. Genç yaşta çok badire atlatmıştı; içinde kolay kolay merhamet ve vicdan uyanmazdı, yaşlandıkça da iyice acımasızlaşmıştı. Başını azıcık iki yana sallayıp yumuşak bir sesle, "Jakob..." dedi. "Ne yaptın sen?"

Agat konuşmaya çalışınca başının ağrıdığını fark etti; verecek cevabı da olmadığından sessiz kaldı.

"Ne yaptın..."

"Nasıl eve döndüm?" diye sordu en sonunda. Ezilmiş dudaklarından kelimeler öyle bozuk çıkıyordu ki Alla elini kaldırıp susturdu. "Buraya nasıl geldiğini mi merak ediyorsun? Seni şu izcanlı kız getirdi. Kürküyle dalları bağlayıp sedye yapmış, seni üstüne koyup kayalıkları aşmış, Kara Kapısı'na kadar taşımış. Karın altında, gecenin bir yarısı. Üstünde bir tek pantolonu kalmıştı; seni bağlamak için tuniğini yırtmak zorunda kalmış. İzcanlılar üstlerindeki deri giysilerden bile sağlamlar. Karda çekmek daha kolay oldu diyor. Şimdi kar kalmadı. Bir önceki gece oldu bunlar. Anlayacağın epey iyi dinlendin."

Yanındaki tepside duran testiden bir bardak su doldurup Agat'a içirdi. Burun burunalarken Alla'nın yüzü oldukça yaşlı görünüyordu; yıllar onu çok yıpratmıştı. Zihindili kullanarak Agat'a hayret içinde, *Nasıl yaparsın bunu?* dedi. *Onurundan hiç ödün vermezdin, Jakob!*

Cevap da aynı ölçüde sessiz oldu. Kelimelere dökünce Alla'ya söylediği şuydu: *Onsuz yapamıyorum.*

Yaşlı kadın, Agat'ın tutkusunu hissedip yerinden sıçradı, sonra kendini savunurcasına dışından konuştu: "Aşkın, romantizmin tam sırası! Herkes sana bel bağlamışken..."

Az önce dediğini tekrarladı; çünkü gerçek buydu ve söyleyecek başka şeyi yoktu. Alla sert çıktı: *Ama o kızla evlenecek değilsin, o yüzden onsuz yaşamaya alışsan iyi edersin.*

Verdiği tek cevap, *Hayır*, oldu.

Alla topuklarına yaslanıp bir süre öyle durdu. Zihnini tekrar Agat'a açtığında zehir zemberek laflar etti. *İyi madem, sen bilirsin. Ne fark eder ki? Zaten şu durumda yaptığımız her şey hata. Doğru kararlar alamıyoruz. Tek yapabildiğimiz, adım adım, teker teker intihara gitmek. Sonunda tükeneceğiz, Alterra tarih olacak, bütün sürgünler ölecek...*

"Alla," dedi dışından. Kadının karamsarlığından fena etkilenmişti. "Askerler... Gitti mi?"

"Hangi askerler? Bizim askerlerimiz mi?" Alaycı bir havayla söylemişti. "Dün kuzey seferine çıkıp seni burada bıraktıklarından mı korkuyorsun?"

"Pilotson..."

"Pilotson onların başına geçse ilk iş Tevar'a saldırırdı. Senin intikamını almak için. Dün küplere binmişti."

"Ya onlar..."

"İzcanlılar mı? Yok, gitmediler tabii. Wold'un kızının ormanda yabansoylunun tekiyle yattığı anlaşılınca sen de takdir edersin ki Wold'un grubu epey itibar kaybetti, küçük düştü. Tabii olan olduktan sonra insan daha iyi anlıyor; ama bilmeliydim..."

"Tanrı aşkına, Alla."

"Peki, peki. Kimse kuzeye gitmedi. Burada oturup Gaalların teşrif etmesini bekliyoruz."

Jakob Agat hiç kıpırdamadan yatıyor, altındaki karanlığa tepetaklak yuvarlanmamak için elinden geleni yapıyordu. Kendi gururunun korkunç uçurumuydu bu; tüm eylemlerinin kökündeki sanrısal kibir; o kocaman yalan. Düşse de önemli değildi aslında. Ama ya kendi elleriyle ihanet ettiği halkı?

Kısa bir sessizliğin ardından Alla yeniden konuştu: *Jakob, zaten çok ümit yoktu. Sen elinden geleni yaptın. İnsanlar ve uzaylılar işbirliği yapamazlar. Altı yüz anayurt yılı boyunca yaşadığımız başarısızlıklara bakarsan bunu çok rahat görebilirsin.*

Senin budalalığın onlara bahane oldu. Bu yüzden olmasa bile bize saldırmak için er ya da geç başka sebep bulurlardı. Onlar da Gaallar gibi düşmanımız. Veya kış gibi. Veya bizi istemeyen bu gezegenin geri kalan her şeyi gibi. Bizim bizden başka dostumuz yok. Tek başımızayız. Bu gezegene ait hiçbir canlıya güvenme.

Bu kadar ümitsizliği kaldıramayan Agat, zihnini Alla'ya kapattı. Kendi köşesine çekilip öylece yatmak istiyordu ama canını sıkan bir şey vardı; bilincini tırmalayan o şey birden açığa çıktı ve Agat bir yandan doğrulmaya çalışırken telaşla kekeledi; "Rolery nerede? Geri göndermemişsinizdir..."

Beyaz bir Alterra sabahlığı giymiş Rolery, bağdaş kurmuş, Alla'nın az önceki konumundan biraz daha geride oturuyordu. Alla kaybolmuştu. Rolery oturduğu yerde bir şeylerle uğraşıyordu; görebildiği kadarıyla sandalet tamir ediyordu. Agat'ın sesini duymadı; belki sadece bir rüyaydı. Ama Rolery o yumuşak sesiyle, "Yaşlı kadın seni üzdü," dedi. "Keşke sussaydı. Ama iş işten geçti. Bence başlarında sen olmadan pek ilerleyemezler."

Kızıl günışığının son demleri, kızın arkasındaki duvara yansıyordu. Rolery suskundu; her zamanki gibi yere bakan gözleri sandalet tamirine odaklanmıştı.

Rolery'nin varlığı, Agat'ın acısını ve suçluluk duygusunu hafifletmişti. Onunla birlikteyken Agat kendisini buluyordu. Ağzını açıp kızın ismini söyledi.

"Uyu hadi, konuşmak sana zarar verir," dedi, bir parça dalga geçerek.

"Sen burada mı kalacaksın?" diye sordu.

"Evet."

"Eşim olarak," diye üsteledi; acıdan dolayı az ve öz konuşuyordu. Halkına geri dönerse Rolery'yi öldürmelerinden korkuyordu; kendi halkının ona ne yapacağından ise emin değildi. Agat, kızın tek korumasıydı ve ona en iyi korumayı sunmak istiyordu.

Rolery, teslimiyet içinde başını öne eğdi. Agat bundan tam emin olamadı; kızın tavırlarına pek aşina değildi. Şimdi de suskunluğunun ne anlama geldiğini merak ediyordu. Onu tanıdığı kısa süre içinde hareketleri ve duyguları çok değişkenlik göstermişti. Ama daha çok kısa süredir tanışıyorlardı zaten... Orada oturup sandaletle uğraşırken Agat'a da sessizlik çöktü; gücünün yerine geldiğini hissediyordu.

7
Güney Göçü

Çatıların üzerinde cayır cayır parlayan yıldız, kışın başladığını gösteriyordu. Wold'un çocukken, yani altmış aydönümü önce hatırladığı kadar neşesiz ve parlaktı. Göğün öbür tarafındaki büyük, incecik hilal bile Kışyıldızı'nın yanında sönük kalmıştı. Yeni bir aydönümü başlamıştı; ve yeni bir mevsim. Ama hiç iyi bir başlangıç olmamıştı.

Yabansoyluların dedikleri doğru muydu? Üzerinde hiçbir canlı yaşamasa da Ay da Askatevar ve diğer Bölgeler gibi bir gezegen miydi? Ya yıldızlar? Oralarda da insanlar ve hayvanlar yaşıyor muydu? Yaz ve kış oluyor muydu? Kışyıldızı'nda kim yaşardı ki? Wold'un hayalgücünde kar kadar beyaz tenli, dudaksız, solgun ağızlı, çakmak gözlü korkunç yaratıklar geziniyordu. Kafasını sallayıp diğer Büyüklere kulak verdi. Daha beş gün geçmesine rağmen öncüler kuzeyden yeni haberler getirmişlerdi; bunun üzerine Büyükler, yüce Tevar meclisinde ateş yakmış, Taş Merasimi düzenlemişti. Wold en son gelmiş, çemberi tamamlamıştı; buna yalnızca o cüret edebildi; ama bu anlamsız ve küçük düşürücüydü. Çünkü ilan ettiği savaş başlamamış, gönderdiği askerler gitmemiş, kurduğu ittifak bozulmuştu.

Yanında Umaksuman kendi kadar sessiz oturuyordu. Diğerleri ise bağırıyor, münakaşa ediyor ancak bir yere varamıyorlardı. Ne bekliyorlardı ki? Vurulan taşlardan bir ritim

doğmadı; yalnızca kavga, gürültü vardı. Bunun üzerine herhangi bir konuda anlaşmaya varabilirler miydi sanki?

Aptallar, aptallar, diye aklından geçirdi Wold, kendisini ısıtamayacak kadar uzak ateşe ters ters bakarak. Çemberin diğer üyeleri gençti; yaş itibariyle üşümeleri zordu, hele ki birbirlerine bağırırlarken. Fakat Wold ihtiyarlamıştı ve bu kış rüzgârında, Kışyıldızı'nın ışığı altında kürkü ısınmasına yetmiyordu. Bacakları soğuktan sızlıyor, göğsü ağrıyordu; tartışmanın sebebini ne biliyor ne de umursuyordu.

Umaksuman birden ayağa fırladı. "Dinleyin!" diye gürledi ve sesi üç beş homurtu ve yuhlamanın haricinde herkesin dikkatini üzerinde topladı (Sesi bana çekmiş, diye düşündü Wold). Herkesin olan bitene dair genel bir fikri olsa da, Landin'le aralarındaki husumetin sebebi o ana dek Wold'un, Soyevi'nin duvarları dışında dillendirilmemişti; yalnızca Umaksuman'ın sefere önderlik etmeyeceği, hatta herhangi bir sefer olmayacağı, yabansoyluların da her an saldırabileceği açıklanmıştı. Diğer hanelerdeki Rolery'den, Agat'tan bihaber kişiler işin temelinde ne olduğunun farkındaydı: En güçlü klanda gruplar arası iktidar çekişmesi. Taş Merasimi'nde yapılan bütün konuşmalarda alttan alttan bu konuya değiniliyordu. Merasimin görünürde esas konusu, yabansoylulara şehrin surları dışında düşman muamelesi yapılıp yapılmayacağıydı.

Konuşma sırası Umaksuman'daydı: "Dinleyin, Tevar'ın Büyükleri! Çok şey söylüyorsunuz, ama söylenecek laf kalmadı. Gaallar geliyor; üç güne burada olurlar. Sessiz olup mızraklarınızı bileyin, kapılarımıza, surlarımıza göz kulak olun; çünkü düşman yolda, bize doğru geliyor. Anladınız mı?" Elini kuzeye salladı, çoğu kişinin gözü işaret ettiği yöne kaydı; sanki o an Güney Göçü birlikleri surları yıkıp şehre dalacaktı. Umaksuman'ın konuşması öylesine etkili oldu.

"Neden sizin kızın çıktığı kapıya göz kulak olmadın, Umaksuman?" Söylenmesi gereken nihayet söylenmişti.

"O sizin de kızınız, Ukwet," dedi Umaksuman, nefret dolu bir tavırla.

Biri Wold'un oğlu, öbürü torunuydu; kızından bahsediyorlardı. Wold hayatında ilk kez utanç duydu. Halkının ileri gelenleri önünde çırılçıplak, kaçınılmaz bir utanç. Başı öne eğik, kıpırdamadan durdu.

"Evet, öyle; ve Soyumuzun itibarı korunuyorsa, benim sayemdedir! Ben ve kardeşlerim, kızla düşüp kalkan o çamur suratlının dişlerini döktük; hatta tam adamı yere yatırmış, hayvan gibi kısırlaştıracaktım ki, sen engel oldun, Umaksuman. Saçma sapan laflarınla bizi durdurdun..."

"Sizi durdurdum ki Gaalların yanında bir de yabansoylularla savaşmayalım, ahmak herif! Kız istediği erkekle yatabilecek yaşta ve bu hiç de..."

"Erkek falan değil o, soydaşım; ben de ahmak değilim."

"Ahmaksın, Ukwet. Çünkü bu durumu yabansoylularla zıt düşmek için fırsat bildin, o yüzden de Gaallara karşı tek şansımızı da yok ettin."

"Seni dinlemiyorum, yalancı, hain!"

Baltalarını çekip çemberin ortasında burun buruna geldiler. Wold ayağa kalktı. Yanında oturan adamlar, Büyük ve klan şefi olarak kavgayı ayırmasını beklediler. Ama ayırmadı. Çemberden uzaklaştı, çıt çıkarmadan hantal adımlarla sivri çatıların arasındaki sokaktan aşağı indi, saçakların altından Soyevi'nin yolunu tuttu.

Toprak basamakları ağır ağır indi; ılık dumanlarla çevrili, havasız, çukur ve geniş odaya girdi. Oğlanlar ile kadınlar Taş Merasimi'nin bitip bitmediğini sordu; neden yalnız döndüğünü merak etti. "Umaksuman ve Ukwet kavga ediyor," diyerek başından savdı, ateşin başına oturdu, bacaklarını ateş çukurunun içine sarkıttı. Sonu iyi bitmeyecekti. Artık hiçbir şeyin sonu iyi bitemezdi. Gözü yaşlı kadınlar, torunu Ukwet'in kafatasına balta vurulmuş, ardında oluk oluk kan bırakan cesedini getirdiğinde ağzını açıp tek kelime etmedi. Ukwet'in eşleri, "Umaksuman öldürdü; soydaşını, kardeşini

öldürdü," diye haykırıyordu Wold'a. Ama Wold kafasını bile kaldırmadı. Nihayet etrafı avcılarla çevrili yaşlı bir hayvan gibi etrafına bakındı, tok bir sesle, "Sakin olun," dedi. "Neden sakin duramıyorsunuz?"

***

Ertesi gün yine kar yağdı. Ukwet'i gömdüler; kışın ilk kurbanıydı. Mezarı toprakla doldurana kadar cesedin yüzü karla kaplanmıştı bile. O an ve sonrasında Wold'un aklında hep Umaksuman vardı. Şehirden kovulmuş, karlı tepelerde bir başına yaşıyordu. Hangisinin kaderi yeğdi?

Dili kurumuştu; konuşmayı sevmiyordu. Sürekli ateşin başında duruyor, bazen gece mi, gündüz mü, ayırt edemiyordu. Uykuları kaçıyordu; nedense geceleri uyanıp duruyordu. Dışarıda, çukurun yukarısında gürültü başlayınca hemen uyanıverdi.

Yan odalardan kadınlar, güz doğumlu çocuklarını kavramış şekilde çığlık çığlığa geldiler. "Gaallar, Gaallar!" diye feryat ettiler. Bir kısmı da büyük hanelerin kadınlarına yaraşır şekilde sessizliğini koruyor, düzeni sağlayıp, oturup bekliyordu.

Hiçbir erkek Wold'u çağırmadı.

Şefliği bırakmıştı ama, artık adam yerine de mi konmuyordu? Yerin dibinde, ateşin başında kadınlar ve bebeklerle mi oturacaktı?

Toplumun aşağılamalarına katlanmıştı ama kendine olan saygısını yitiremezdi; titrek bacaklarla kalktı, boyalı, eski sandığını karıştırıp deri yeleği ile ağır mızrağını kaptı. O mızrakla çok uzun zaman önce tek başına karyabani avlamıştı. Şimdi paslanmış, hantallaşmıştı; o vakitten bu yana bütün güneşli mevsimler yaşanmıştı ama yine de hâlâ aynı kişiydi. Başka bir karlı kışta o mızrakla kan döken yine kendisiydi. Değil miydi? Düşman geldiğinde onu burada, ateşin başında unutmayacaklardı.

Budala kadınlar feryat figan etrafında toplanınca hem kızdı, hem kafası karıştı. Ama ihtiyar Kerly hepsini kovaladı, birinin elinden aldığı mızrağını Wold'a geri verdi. Sonbaharda ona özel diktiği gri koryo kürkünden pelerinini de boynuna bağladı. Erkekliğe saygısı olan biri kalmıştı demek. Kerly'nin sessiz bakışlarındaki yaslı gurur, Wold'un gözünden kaçmadı. Dimdik yürüyordu. Aksi bir ihtiyardı Kerly; Wold ise yaşlı, budala bir adamdı; ama gururlarından bir şey eksilmemişti. Soğuk, parlak öğlen güneşine çıkınca, surların ardında yabancı sesler kulağına geldi.

Yokluk Evi'nin duman bölmesinin üzerindeki kare platformda bir kalabalık toplanmıştı. Merdiveni tırmanınca Wold'a yol verdiler. Hırıldıyor, titriyordu; ilk başta hiçbir şey göremedi. Sonra gördü. Bir an için karşısındaki inanılmaz manzara ona her şeyi unutturdu.

Tevar Tepesi'nin etekleri boyunca kuzeyden güneye kıvrılan, ormanın doğusundaki nehir vadisine uzanan vadiyi sel vakitleri nasıl su basıyorsa, şimdi de öylesine insan basmıştı. Güneye ilerleyen, yoğun kıvamlı, karman çorman bir akıntıydı; uzuyor, kısalıyor, durup durup devam ediyordu; çığlıklar, feryatlar, bağırtılar, çatırtılar, kırbaçlardan yükselen şakırtılar, hırıltılı anırtılar, ağlayan bebekler, arabaların bozuk gıcırtıları; bir anlığına beliren, katlanmış, kızıl bir çadır, bir kadının boyalı takıları, kırmızı bir tüy, mızrak uçları; kötü koku, gürültü, hareketlilik; o hiç bitmeyen, hep güneye ilerleyen hareketlilik; Güney Göçü. Ama tarih hiç böylesi bir Güney Göçü'ne şahit olmamıştı; bu kadar kalabalık... Kuzeye doğru genişleyen vadi, göz alabildiğince insan kaynıyordu; geldikçe geliyorlardı. Ve bunlar daha yalnızca kadınlar, çocuklar ve yük arabalarıydı... O ağır insan akıntısının yanında Tevar'ın Kış Şehri bir hiçti. Gürül gürül akan bir ırmağın yanındaki ufacık bir çakıldı.

Wold başta çok kötü hissetti; sonra kendini topladı, "Ne

kadar muhteşem..." dedi. Gerçekten öyleydi; kuzeyin bütün ulusları göç halindeydi. Buna şahit olduğuna sevinmişti. Yanında duran, Siokman'ın Soyundan Anweld, ki o da Büyüklerdendi, omuz silkip sessizce yanıtladı; "Ama felaketimiz olacak."

"Eğer bize uğrarlarsa."

"Bunlar uğramaz. Ama arkadan savaşçılar geliyor."

Öyle güçlü, öyle kalabalıktılar ki, savaşçılar arkadan geliyordu...

"O kadar kişiyi besleyebilmek için ambarlarımıza ve sürülerimize el uzatacaklar," diye devam etti Anweld. "Bunlar geçer geçmez saldıracaklar."

"O zaman kadınları ve çocukları batıdaki tepelere gönderelim. Böyle bir kuvvet karşısında şehrimiz kapandan farksız."

"Seni dinliyorum," dedi Anweld, omuzlarıyla onaylayarak.

"Hadi, çabuk, Gaallar etrafımızı sarmadan..."

"Bunu söyleyenler oldu. Ama kimisi de burada surlara sığınmış beklerken, kadınlarımızı yalnız bırakamayız diyor."

"Biz de onlarla gidelim o halde!" diye homurdandı Wold. "Tevar halkı neden hiçbir şeye karar veremiyor?"

"Önderleri yok," dedi Anweld. "Onu bunu dinliyorlar. Kafalarına buyruk iş yapıyorlar." Daha fazla konuşursa Wold'u ve soydaşlarını suçlamaya başlayacaktı; "O yüzden kurbanlık koyun gibi bekliyoruz," diyerek lafı kesti.

"Ben kendi kadınlarımı göndereceğim," dedi Wold. Anweld'in ümitsizliği canını sıkmıştı. Güney Göçü'nün büyüleyici manzarasına sırtını dönüp merdivenden indi, soydaşlarına vakit varken kaçın kurtulun demeye gitti. Wold da onlarla gitmeyi planlıyordu, çünkü böyle bir savaşı kazanmalarının imkânı yoktu. Tevar halkından az da olsa birileri hayatta kalmalıydı.

Ama klanının gençleri emirlerine itaat etmedi. Kalıp savaşmak istiyorlardı.

"Ama öleceksiniz," dedi Wold. "Kadınlarınız ve çocuklarınız burada kalmazsa belki canlarını kurtarabilirler." Dili yine kurumuştu. Lafını bitirsin diye sabırsızlanıyorlardı.

"Gaalları yeneceğiz," dedi küçük torun. "Biz savaşçıyız!"

"Tevar güçlü bir şehir, Büyük," dedi bir başkası. Övgüler düzerek ikna etmeye çalışıyordu. "Şehri böyle sağlam inşa etmeyi bize sen öğrettin."

"Kışa dayanacaktır," dedi Wold. "Ama on bin savaşçıya dayanamaz. Gaalların köleleri, cariyeleri olacaklarına, kadınlarımın çıplak tepelerde soğuktan donmalarını tercih ederim." Ancak kimse onu dinlemiyordu; susmasını bekliyorlardı sadece.

Geri dışarı çıktı, ama platformun merdivenlerini tekrar tırmanamayacak kadar yorgundu. Dar sokaklarda, gelen gidene mani olmadan oturup bekleyebileceği bir yer buldu kendine: kapının yakınında, güney surunun payandasında küçük bir kuytu. Eğik duran kerpiç payandanın tepesine tırmansa, surların üzerinden bakıp Güney Göçü'nü izleyebilirdi; rüzgâr pelerinin içine nüfuz ettiğinde oturup çenesini dizlerine dayar, esintiden kendini korurdu. Bir süre üzerinden güneş eksik olmadı. Sıcakta pek bir şey düşünmeden öylece oturdu. Bir iki defa güneşe baktı; o yaşlı, cılız kış güneşine.

Kışın ortasına, karların erimediği, yalnızca köksüz kar bitkilerinin kaldığı vakte kadar kar fırtınaları arasında serpilip büyüyen, kısa ömürlü, aceleci, ufak tefek kış otları, surun dibindeki çiğnenmiş topraktan çoktan filizlenmişti. Hep yaşamanın yolunu bulan bir şeyler olurdu; koca Yıl içinde her bir canlı vaktini bekler, serpilir, sonra ölüp yine bekleyişe geçerdi.

Saatler birbirini kovaladı.

Surların kuzeybatı köşesinde ağlayıp sızlayan insanlar vardı. Erkekler saçakların altından, küçük şehrin yollarında, tek bir kişinin geçebileceği genişlikte sokaklarında koştu-

ruyordu. Sonra Wold arkadan, solundaki kapının ardından bağırtılar duydu. Uzun makaralarla açılıp kapanan, tahtadan yapılma, yüksek sürgülü kapı, menteşesinden sarsıldı. Kütükle vuruyorlardı. Wold zar zor ayağa kalktı; soğukta oturmaktan öyle uyuşmuştu ki bacaklarını hissetmiyordu. Bir dakikalığına mızrağına dayandı, sonra sırtını payandaya verip mızrağını doğrulttu; fırlatmayacak, yakın menzilde kullanacaktı.

Gaallar muhtemelen merdiven kullanıyordu; kuzey tarafından şehre girmişlerdi bile. Gelen seslerden anladı. Çatıların üzerinden bir mızrak süzüldü, hedefini ıskaladı. Kapı yine sarsıldı. Eskiden merdivenleri, kütükleri olmazdı; binlercesi aynı anda değil, ayrı ayrı düzensiz kabileler halinde gelirdi. Korkak barbarlardı hepsi. Soğuk olunca güneye kaçarlardı; erkek gibi kendi kalıp Bölgelerinde ölmezlerdi... Zifte bulanmış saçlarına kırmızı tüy takmış, geniş, beyaz suratlı bir tanesi, içeriden açmak için kapıya koşturuyordu. Wold bir adım öne çıkıp, "Olduğun yerde kal!" dedi. Gaal etrafa bakındı; ihtiyar adam ise demir uçlu, iki metrelik mızrağını düşmanının tam kaburgasının altına iyice sapladı. Titreyen cesetten çıkarmaya çalışıyordu ki arkasındaki şehir kapısı çatırdamaya başladı. Hiç hoş bir görüntü değildi. Tahtaların çürük deri gibi çatlaması, enlice bir kütüğün burnunu içeri sokması... Wold, mızrağını Gaal'ın karnında bıraktı, canını dişine takıp sokak boyunca koştu, nefes nefese Soyevi'nin yolunu tuttu. Şehrin sivri, tahta çatıları alev alevdi.

8
Yabancı Şehrinde

Bu tuhaf evdeki en tuhaf şey, alt kattaki büyük odanın duvarında asılı duran resimdi. Agat gidip de odalara ölüm sessizliği çöktüğünde, Rolery bunu öyle dikkatle incelemişti ki bütün dünyası o resim olmuştu, kendisi ise duvar. Ve dünya bir ağdı; ormanlarda birbirine geçmiş dallar gibi, birbirine karışan akarsular gibi, tıpkı güneş gibi yeşile, pembeye, sarıya bulanmış, gümüş rengi, gri, siyah, koca bir ağ. Resmin derinliklerinde düğüm düğüm, ilmek ilmek şekiller ve desenler görmek mümkündü; hayvan, ağaç, çimen, erkek, kadın ve başka pek çok canlı şekilleri; kimisi yabansoylulara benzer, kimisi alakasız; garip garip şekiller, yuvarlak bacaklara takılmış kutular, kuşlar, baltalar, gümüş mızraklar ve ateşten tüyler, hiçbir yüze benzemeyen yüzler, kanatlı taşlar, ve yaprakları yıldızdan bir ağaç.

"Ne bu?" diye sordu, Agat'ın isteği üzerine kendisine göz kulak olan, Agat'ın soydaşı, yabansoylu kadına. Kadın kibarca cevap vermek için kendini zorladı; "Resim, tablo. Sizin halkınız da resim yapıyor, değil mi?"

"Evet, bazen. Ne hakkında?"

"Başka gezegenler ve anavatanımız hakkında. İnsanlar var, görüyor musun? Uzun zaman önce çizildi; sürgünümüzün ilk Yıl'ında. Esmit'in oğullarından biri yaptı."

Rolery mesafesini koruyarak, "Şu ne?" diye işaret etti.

"Bina. Davenant isimli gezegenin Birlik Konağı."

"Ya şu?"

"Bir havaraç."

"Tekrar dinliyorum," dedi Rolery nazikçe. Nezaketi elden bırakmıyordu. Ama Seiko Esmit bu resmiyet kokan talebi anlamayınca açıkça sordu; "Havaraç ne?"

Yabansoylu kadın dudaklarını büzüp önemsemez bir tavırla, "Üzerine binilen bir şey," dedi. "Şey gibi... Eh, siz tekerlek bile kullanmıyorsunuz; nasıl anlatayım? Bizim tekerlekli arabalarımızı gördün mü? Hah, işte bu da bir çeşit binek arabasıydı, ama havada uçardı."

"Halkınız o arabalardan yapabilir mi?" diye sordu Rolery, hayran hayran. Ama Seiko bu soruyu yanlış anladı. Sert bir edayla, "Hayır," dedi. "O tarz hünerlerimiz burada köreldi gitti. Yasa bize sizin seviyenizi aşmamamızı emrediyor. Altı yüz yıldır tekerlek kullanmayı bile öğrenemediniz!"

Bu acayip şehirde yalnız kalmış, halkından ayrı düşmüş, şimdi yanında Agat bile olmayan Rolery, karşılaştığı diğer herkes ve her şeyden olduğu gibi Seiko Esmit'ten de korkuyordu. Ama kıskanç, ihtiyar bir kadından azar işitmeye niyeti yoktu. "Öğrenmek için soruyorum," dedi. "Ama bence halkınızın buraya gelişi altı yüz Yıl olmamıştır."

"Altı yüz anayurt yılı, buranın on Yıl'ına denktir." Bir anlık duraksamadan sonra Seiko Esmit devam etti; "Bak şimdi. Havaraç gibi halkımıza ait çoğu şeyi biz de tam bilmiyoruz çünkü atalarımız buraya geldiğinde Birlik Yasaları'na uyacaklarına dair ant içmişler. Yasaya göre yerli halkın kullandıklarından çok farklı şeyler kullanmak yasak. Buna Kültürel Ambargo deniyor. Zamanla size yeni şeyler yapmayı öğretecektik; tekerlekli arabalar gibi mesela. Ama Gemi gezegeni terk etti. Az kişi kaldık; Birlik'ten de ses seda çıkmadı. Ve o günlerde sizin uluslarınızdan çok düşman edindik. Hem Yasa'ya uyup, hem bildiklerimizi ve sahip olduklarımızı korumak zordu. O yüzden bilgi ve becerilerimizde büyük kayıplar yaşanmış olabilir. Ben de bilmiyorum."

"Ne saçma bir yasaymış..." diye mırıldandı Rolery.

"Bizim değil sizin iyiliğiniz içindi," dedi Seiko çabucak; Agat'ınkine benzer, seçmesi güç bir yabansoylu aksanı vardı. "Çocukken bize okutulan Birlik Yasaları'nda şöyle yazıyor: Bölge Konseyi, gezegenin Denetim veya Üyelik'e hazır olduğu kararına varana dek hiçbir Din ve İhtilaf yayılmayacak, hiçbir teknik ya da teori öğretilmeyecek, hiçbir kültürel öğe ya da model ihraç edilmeyecek, İletişim becerisi bulunmayan ileri zekâlı canlılarla veya herhangi bir Kolonyal Gezegen'le sözüstü iletişim kullanılmayacaktır... Anlayacağın, bizim de aynen sizin gibi yaşamamız gerekiyordu. Aksi halde kendi Yasa'mızı çiğnemiş olacaktık."

"Bize zararı olmadı," dedi Rolery. "Size de yararı olmadı."

"Bizi yargılamaya hakkın yok," dedi Seiko o sert, soğuk sesiyle; sonra tekrar kendini toplayıp, "Yapılacak işler var," dedi. "Sen de gelmek ister misin?"

Rolery boynunu eğip Seiko'nun peşinden gitti. Ama çıkarken resme son bir bakış attı. Gördüğü bütün nesnelerden daha büyük bir bütünlüğü vardı. O kasvetli, gümüşî, insanın içini titreten, kompleks yapısı, nedense üzerinde Agat'la benzer bir etki bırakıyordu. Ve Agat yanındayken ondan korkardı; ama başka hiçbir şeyden korkmazdı. Hiçbir şeyden, hiç kimseden.

Landin'in eli silah tutan erkekleri şimdi yollardaydı. Gerilla saldırılarla ve pusularla, Gaalları güneyden, fazla agresif olmayan taraftan vururlarsa, bir şansları olabilirdi. Küçük bir şanstı bu; kadınlar ise dört elden kasabayı işgale hazırlıyordu. Seiko ve Rolery, büyük meydandaki Birlik Konağı'na başvurdular, oradan kasabanın güney tarlalardaki sürüleri ve atları toplamakla görevlendirildiler. Yirmi kadın hep birlikte gittiler. Konak'tan çıkarken her birine birer bohça ekmek ve at sütü kesmiği verildi; bütün gün koşturacaklardı çünkü. Yem kıtlığı baş gösterdikçe sürüler hepten güneye, sahil ile

kıyı kayalıklarının arasına inmişti. Kadınlar yaklaşık on iki kilometre güneye yürüdü, sonra sağdan soldan ufak, sessiz, tüylü hayvanları bir bir toplayarak geri döndüler.

Rolery şimdi yabansoylu kadınları daha iyi anlıyordu. Hafif, yumuşak giysiler giyen, hızlı hızlı konuşan, hızlı hızlı düşünen, narin, çocuksu kadınlardı bunlar. Ama burada, tepelerin buzla çevrili eteklerinde insan kadınları gibi kürk ve pantolon giymiş, büyük bir kararlılık, akılcılık ve işbirliğiyle kuzey rüzgârına karşı o hantal, tüylü hayvanları sürüyorlardı. Hayvanların dilinden çok iyi anlıyorlardı; sanki üzerlerinde hakimiyet kurmuş sürmüyorlar da, onlara önderlik ediyorlardı. Tırıs giden, tüylü, kambur hayvanların içinde zor seçilen bir avuç kadın, güneş battıktan sonra Deniz Kapısı'na giden yola çıktı. Ufukta Landin'in surları görününce kadınlardan biri ağzını açıp şarkı söylemeye başladı. Rolery ilk kez birinin ses tonuyla böyle oynadığını görüyordu. Gözlerini kırpıştırdı; boğazı sızladı; ayakları ise karanlık yolda müziğin ritmini tuttu. Yol boyu türlü türlü ses şakıdı; hiç görmedikleri anayurtları hakkında, örgü örmek, üzerlerine mücevher dikmek üzerine, savaşlarda ölen savaşçıların anısına şarkılardı. Şarkılardan biri, delicesine âşık olup kendini denize atan bir kızı anlatıyordu. "Ah şu kabaran suların önüne kattığı dalgalar..." Yirmi kadın, tatlı sesleriyle kederli şarkılar söyleyerek, yanlarında hayvanlarla, karanlık, rüzgârlı yolda ilerliyordu. Gelgit başlamış, sol taraftaki tepeciklerin üzerine fısıltılı bir karanlık çökmüştü. Yüksek surlarda meşaleler uzanıyor, sürgün şehrini ışıktan bir adaya çeviriyordu.

Artık Landin'deki bütün yiyecekler çıkınlara bölünmüştü. İnsanlar meydandaki büyük binalardan birinde toplanıp hep beraber yiyor ya da yiyecekleri isterlerse eve götürüyorlardı. Kadınlar çobanlık yaparken vakit iyice ilerlemişti. Taytro adında garip bir binada hızlı hızlı yemek yedikten sonra Rolery, Seiko Esmit ile birlikte Alla Pasfal adlı kadının evine gitti. Ona kalsa Agat'ın boş evine gider, tek başına otururdu

ama kendisine denileni yapmak zorundaydı. Artık küçük bir kız değildi; dolayısıyla özgür de değildi. Bir Alterralının eşiydi artık. Ve imtiyazlı bir esirdi. Ömründe ilk defa emirlere itaat ediyordu.

Ocakta ateş yanmıyordu ancak yüksek tavanlı oda yine de sıcaktı; duvardaki cam kafeslerin içinde fitilsiz lambalar ışıldıyordu. Tevar'ın Soyevi kadar büyük bu evde, tek bir kadın yaşıyordu. Yalnızlığa nasıl dayanıyorlardı? Ayrıca nasıl oluyordu da duvarların içinde yazın sıcağı ve aydınlığı sürüyordu? Ve bütün Yıl boyunca ömürlerini bu evlerde geçirdiler, hiç başka yere gitmediler, hiç arazide çadır kurmadılar, uçsuz bucaksız Yaztoprakları'nda gezinmediler... Rolery, allak bullak olmuş kafasını kaldırıp yaşlı kadına, Pasfal'a baktı. Ne kadar uykulu olduğunu anlamış mıydı acaba? Anlamıştı. Yaşlı kadın her şeyi anlıyordu; ve Rolery'den nefret ediyordu.

Alterralılar yani bu yabansoylu büyüklerin hepsi ondan nefret ediyordu. Nefret ediyorlardı, çünkü Jakob Agat'ı kıskanırcasına seviyorlardı; çünkü eşi olarak onu seçmişti; çünkü o insandı, onlar değildi.

Biri Tevar hakkında konuşuyor, inanmadığı çok garip bir şeyden bahsediyordu. Rolery yere baktı ama muhtemelen korkusu, yüzünden belli oluyordu çünkü erkeklerden biri, Dermat Alterra, diğerlerini dinlemeyi bırakıp, "Rolery," dedi. "Tevar'ın düştüğünden haberin yok muydu?"

"Dinliyorum," diye fısıldadı Rolery.

"Batıdan askerlerimiz gün boyu Gaallara saldırı düzenliyordu," diye açıkladı yabansoylu. "Gaal savaşçıları Tevar'a saldırınca biz de yük kervanları ile kadınlarının ormanın doğusunda kurduğu kampları vurduk. Bu sayede bir kısmını kaçırdık; sonra Tevarlıların bazıları dışarı çıktı ama askerlerimizle birlikte dört yana dağıldılar. Bir kısmı şimdi burada. Geri kalanların ne yaptığını biz de pek bilmiyoruz; ama bu soğuk havada tepelerde mahsur kaldılar..."

Rolery sessizce oturdu. Çok yorulmuştu; anlayamıyordu.

Kış Şehri düşmüştü, talan edilmişti. Gerçek olabilir miydi bu? Halkını terk etmişti; şimdiyse hepsi ya ölmüştü, ya da bu kış gecesini tepelerde geçiriyorlardı. Tek başına kalmıştı. Bet sesli yabancılar konuştukça konuştular. Roley her ne kadar gerçek olmadığını bilse de, bir an için ellerinde ve bileklerinde incecik bir kan tabakası görmüştü. Midesi bulandı ama uykusu kaçmıştı; ara sıra ölümün kıyısında dolaştığını hissediyordu. Pasfal denen o ihtiyar cadının parlak, donuk gözleri kendisini izliyordu. Hareket edemedi. Gidecek hiçbir yeri yoktu. Herkes ölmüştü.

Sonra bir şeyler değişti. Karanlıkta, ufukta ufacık bir ateşin ışığı gibiydi. Dışından, ama sadece en yakınındakilerin duyabileceği bir sesle, "Agat buraya geliyor," dedi.

"Seninle mi konuşuyor?" diye sordu Alla Pasfal, sert bir tavırla.

Rolery bir an kendisini korkutan yaşlı kadının yanındaki boşluğa bakakaldı; kadını görmüyordu bile. "Buraya geliyor," diye tekrar etti.

"Mesaj gönderdiğini sanmıyorum, Alla," dedi Pilotson denen adam. "İkisi arasında belli ölçüde sabit bağlantı var."

"Saçmalama, Huru."

"Ne saçmalaması? Kumsalda kıza var gücüyle mesaj gönderip iletmeyi başardığını anlatmadı mı? Kız Doğuştan Yeteneklilerden olmalı. O yüzden aralarında bir bağ oluşmuştur. İlk kez yaşanmıyor."

"İnsan çiftler için konuşursak, haklısın, Huru," dedi yaşlı kadın. "Eğitimsiz bir çocuk sözüstü mesaj ne gönderebilir, ne de alabilir. Doğuştan Yetenekliler dünyadaki en ender varlıklardandır. Kaldı ki bu bir izcanlı, insan bile değil!"

Rolery bu esnada ayağa kalkmış, çemberden uzaklaşıp kapıya yönelmişti. Kapıyı açtı. Dışarıda onu karanlık ve soğuk bir boşluk karşıladı. Sokağa baktı, yavaş yavaş koşan, bitkin bir adam gördü. Açık kapıdan süzülen sarı ışık huzmesinde durdu, elini uzatıp kendi elini yakaladı, nefes nefese kızın

ismini söyledi. Gülümseyince Rolery gördü ki, üç ön dişi kayıptı. Kürk şapkasının altında, başına kararmış bir bandaj sarılıydı. Yorgunluktan, acıdan beti benzi atmıştı. Gaallar, Askatevar Bölgesi'ne girdiğinden beri tepelerde yatıyordu; üç gün, iki gecedir. "Bana biraz su getir de içeyim," dedi Rolery'ye, yumuşak bir sesle; sonra içeri girdi, millet etrafında toplandı.

Rolery yemek pişirme odasını buldu, metal kamışın üstündeki çiçeği çevirdi, kamıştan su aktı; Agat'ın evinde de bu düzenekten vardı. Ne bir kâse, ne bir bardak bulabildi; o yüzden suyu deri tuniğinin eteğinde biriktirip öbür odadaki kocasına bu şekilde götürdü. Agat tunikten kana kana içti. Ötekiler de onu izliyordu. Pasfal ters ters, "Dolapta bardak vardı," dedi. Ama cadılığını üzerinden atmıştı; kötücül tavırları bıçak gibi kesilmişti. Rolery, Agat'ın yanına çöktü, söylediklerini dinledi.

9
Gerillalar

İlk kardan sonra hava tekrar ısınmıştı. Güneş çıkmış, biraz yağmur yağmıştı; kuzeybatıdan rüzgâr esiyordu; gece hafif don oluyordu. Sonbaharın son aydönümünde de benzer şeyler olurdu. Kış, öncesinde yaşananlardan çok da farklı değildi. Kayıtlarda anlatılanlara inanması güçtü; geçmiş Yıl'larda karın üç metreyi bulduğu ve bazen koca bir aydönümü boyunca buzun hiç erimediği yazıyordu. Belki vakti gelince bunlar da yaşanacaktı. Ama şimdilik esas sorun Gaallardı...

Kuzeyden gelen ordular, her ne kadar yanlardan kötü darbeler alsalar da, Agat'ın gerillalarına pek kulak asmadan Askatevar Bölgesi'ni akın akın geçmiş, ormanın doğusunda kamp kurmuş, şimdiyse üçüncü günde Kış Şehri'ne saldırıyorlardı. Ancak şehre zarar vermiyorlardı; bariz şekilde ambarları, sürüleri ve birazcık da kadınları ateşten uzak tutmaya çalışıyorlardı. Yalnızca erkekleri kesip biçiyorlardı. Belki de söylenildiği gibi amaçları şehre kendi askerlerini yerleştirmekti. Bahar gelip de Gaalların güneyden dönerken İmparatorluk'larını kasaba kasaba dolaşacaklardı.

Agat dev bir devrik ağacın altında saklanmış, Tevar'a kendi düzenleyeceği saldırı için küçük ordusunun mevzi almasını beklerken aklından geçirdi; izcanlılardan beklenmeyecek şeylerdi bunlar. İki gün, iki gecedir meydanlarda savaşıyor

ve saklanıyordu. Ormanda yediği dayaktan kalma, çatlak kaburgası her ne kadar sıkıca sarıp sarmalamış da olsa hâlâ acıyordu; önceki gün Gaal sapanlarının başında açtığı sıyrık da öyle. Ama enfeksiyona karşı bağışıklığı olduğu için yaraları çok çabuk iyileşiyordu. Atardamar kesiklerinden aşağısını umursamıyordu Agat. Sadece geçirdiği beyin sarsıntısı sırtını yere getirmişti. O zaman çok susamış, eklemleri tutulmuştu, ama kısa süreli mecburi istirahati süresince zihni gayet açıktı. Böylesi planlı hareket etmek izcanlılardan beklenmeyecek şeydi. İzcanlılar zamanı da, mekânı da kendi ırkının çizgisel, emperyalist mantığıyla değerlendirmezdi. Onlar için zaman demek, bir adım sonrası ile bir adım öncesini aydınlatan bir lamba demekti; geri kalanı zifirî karanlıktı. Zaman, bugündü; o koskoca Yıl içinden yalnızca bugün. Tarihî kelime dağarcığına sahip değillerdi; sadece bugün ve "geçmiş zaman" kelimelerini kullanıyorlardı. En fazla bir sonraki mevsime kafa yorarlardı. Zamana tepeden bakmaz, gece vakti lambayla dolaşırcasına içinde yaşarlardı. Vücudun içinde bir kalp gibi. Mekân için de aynı şey geçerliydi: Onlar için mekân, üzerine sınırlar çizilecek bir yüzey değil, kendilerini, klanlarını, kabilelerini merkez alan bir bölge, bir kalpti. Bölgenin etrafında yaklaştıkça aydınlanan, uzaklaştıkça kararan alanlar vardı; ne kadar uzaklaşırlarsa, o kadar karanlık. Ama sınırlar yoktu. Böylesine planlı davranmak, fethedilmiş bir yeri hem zamansal, hem mekânsal açıdan ele geçirmek görülmemiş şeydi; bir şeye işaret ediyordu, ama neye? İzcanlı kültürel modelinde otonom bir gelişme mi, yoksa insanların eski kuzey kolonilerinden ve kuzey seferlerinden kalma bir enfeksiyon mu?

Eğer öyleyse, nihayet bizden bir şeyler öğrenebildiler, diye düşündü Agat, acı acı. Yakında nezlelerini de bulaştırırlardı. Ondan sonra da hepsi ölürdü; ve kendi fikirlerinin de onları öldürmesi gayet mümkündü.

İçinde Tevarlılara karşı büyük oranda farkında bile olma-

dığı, derin bir öfke yatıyordu. Kafasını, kaburgalarını ezmiş, anlaşmayı bozmuşlardı. Şimdi de çamurdan yapılma saçma sapan şehirlerinde gözleri önünde katlediliyorlardı. Onlara karşı savaşmaya gücü yetmemişti, şimdiyse onların yanında savaşmaya gücü yetmiyordu. Onu böyle aciz bir konuma düşürdükleri için hepsinden nefret ediyordu.

O an, tam da Rolery hayvanları önüne katmış, Landin'e dönerken, Agat'ın arkasındaki kuru yaprak dolu çukurdan bir hışırtı yükseldi. Sesi duyar duymaz dart tabancasını çukura doğrulttu.

Sürgündekilerin daima el üstünde tuttuğu Kültürel Ambargo Yasası uyarınca ateşli silah kullanmak yasaktı; ama eski Yıl'larda yaşanan savaşlarda bazı yerli kabileler zehirli mızrak ve oklar kullanmıştı. Bu tabunun yıkılmasıyla birlikte Landinli doktorlar, avcılık ve muharebe repertuvarından fazla uzaklaşmadan çok etkili zehirler geliştirdiler. Sersemleten, felç bırakan, kimi yavaş, kimi hızlı öldüren çeşitleri mevcuttu; Agat'ın kullandığı ölümcüldü ve Gaallar gibi büyükbaş hayvanların sinir sistemini beş saniye içinde çökertebiliyordu. Ok tabancasının düzeneği basit ve etkiliydi; elli metreye kadar attığını vururdu. "Göster kendini," diye seslendi Agat, sessiz çukura. Şişmiş dudaklarını germiş, sırıtıyordu. Açıkçası bir izcanlı daha öldürmekten çekincesi yoktu.

"Alterra?"

Çukurdaki bozarmış, cansız çalılıkların arasından bir izcanlı doğruldu; kolları aşağıdaydı. Umaksuman'dı bu.

Agat, "Kahretsin!" deyip silahını biraz indirdi. İçindeki şiddet duygusu tüm bedenini titreme sarmıştı.

"Alterra," dedi Tevarlı, boğuk bir sesle. "Babamın çadırında dosttuk."

"Ya sonra, ormanda?"

Gezegenin yerlisi sesini çıkarmadan öylece durdu. İri yarı biriydi; açık renkli saçı kir içindeydi, yüzü de açlık ve yorgunluktan kile dönmüştü.

"O kalabalıkta senin de sesini duydum. Kız kardeşinizin onurunu kurtarmanız gerekiyorduysa, teker teker gelebilirdiniz." Agat'ın parmağı hâlâ tetikteydi; ama Umaksuman'ın cevabı üzerine yüzündeki ifade değişti. Cevap almayı beklememişti.

"Ben onlara dahil değildim. Takip ettim, sonra da engel oldum. Beş gün önce onlara önderlik eden yeğenkardeşim Ukwet'i öldürdüm. O zamandan beridir tepelerde yaşıyorum."

Agat tabancasının horozunu indirip uzaklara baktı. "Buraya gel," dedi bir süre sonra. Gaal gözcüleri dolu bu tepelerde bağıra bağıra konuştuklarını daha yeni fark etmişlerdi. Agat ses çıkarmadan uzun uzun kahkaha atarken, Umaksuman da onunla birlikte kütüğün altındaki kuytuya sindi. "Dostmuş, düşmanmış, ne fark eder?" dedi. "Al bakalım." Yanındaki izcanlıya çantasından çıkardığı bir parça ekmeği uzattı. "Rolery üç gündür benim eşim."

Umaksuman hiç ses etmeden ekmeği aldı ve kurt gibi yedi.

"Şurada sol taraftan ıslık çaldıklarında hep birlikte taarruza geçeceğiz; surların kuzey köşesindeki şu çatlaktan girip kasabayı baştan başa koşacağız, bulduğumuz bütün Tevarlıları alıp çıkacağız. Gaallar bizi Bataklıklar'da arıyor; bu sabah burada değil, oradaydık. Kasabaya saldırmak için fırsat bu fırsat. Sen de bize katılır mısın?"

Umaksuman başıyla onayladı.

"Silahın var mı?"

Umaksuman baltasını kaldırdı. Hiç konuşmadan yan yana oturup, tepenin yamacındaki o küçük kasabanın ateşe verilmiş çatılarını, harabe sokaklarında yaşanan koşuşturmaları izlediler. Gri gökyüzü, güneşi kapamıştı; rüzgâra acı bir duman hakimdi.

Soldan bir ıslık yükseldi. Tevar'ın batısındaki ve kuzeyindeki tepelerin yamaçlarında birden hareketlilik oldu; ufak tefek siluetler emekler pozisyonda hızlı hızlı vadiye indi, yo-

kuşu tırmandı, kırık surun üstüne yığılıp keşmekeş içindeki yıkık dökük kasabaya daldı.

Landin askerleri yolda beş ila yirmi kişilik birliklere ayrıldı; gerek dart tabancalarıyla, bololarla, bıçaklarla Gaal yağmacılara saldırırken, gerekse yoldan Tevarlı kadın ve çocukları toplayıp kapıya kadar eşlik ederken bu birlikler daima sırt sırta verdi. Öyle hızlı, kendilerinden öyle emin hareket ediyorlardı ki sanki önceden saldırının provasını yapmışlardı; kasabada kalan son direnişçileri temizlemekle meşgul Gaalları gafil avladılar.

Agat ve Umaksuman da onlara ayak uydurdu; Taş Merasimi Meydanı'ndan geçerlerken de sekiz on kişilik bir gruba katıldılar. Birlikte dar bir tünelden indiler, daha küçük bir meydana çıktılar, büyük Soyevlerinden birine daldılar. Toprak basamakları birbiri ardına tırmanıp karanlığa atıldılar. Boynuzu andıran saçlarına kızıl tüyler takmış beyaz yüzlü adamlar bağıra çağıra, baltalarına sallaya sallaya gelip ganimetlerine sahip çıktılar. Agat'ın silahından fırlayan dart, dosdoğru birinin ağzından içeri girdi; o esnada Umaksuman'ın dal kesen oduncu gibi Gaal'ın tekinin kolunu söktüğüne şahit oldu. Sonra sessizlik çöktü. Kadınlar loş ışıkta çıt çıkarmadan oturuyordu. Bir bebek ağlıyor da ağlıyordu. "Bizimle gelin!" diye bağırdı Agat.

Kadınlardan bazıları Agat'a yönelse de, kim olduğunu görünce durdular.

Umaksuman, kapıdan sızan ışıkta duran Agat'ın yanına geldi. Sırtında epeyce yük taşıyordu. "Gelin, çocukları da getirin!" diye kükredi; tanıdık sesini duyan kadınlar derhal harekete geçti. Agat hepsini merdivenlerde topladı, askerlerinin himayesine teslim etti, sonra işaret verdi. Soyevi'nden çıkıp apar topar kapıya koştular.

Elinde Gaal baltası taşıyan Agat ve babasını, eski şefleri Wold'u sırtlanmış Umaksuman önderliğinde bir avuç kadından, çocuktan, askerlerden, oluşan bu acayip kalabalığa hiçbir Gaal engel olamadı.

Kapıdan çıktılar, eski çadır alanında Gaal birliklerini atlattılar, diğer benzer Landin birlikleriyle birlikte, önlerinde ve arkalarında askerler ve sığınmacılarla ormana dağıldılar. Tevar harekâtı toplamda yaklaşık beş dakika sürmüştü.

Ormanda can güvenlikleri yoktu. Gaal gözcü ve taburları Landin'e giden yolu tutmuşlardı. Sığınmacılar ve kurtarıcıları ayrılıp, birer ikişer ormanın güneyine ilerlediler. Agat, Umaksuman'ı bırakmadı; sırtındaki ihtiyarla kendini savunamazdı. Çalıların arasından zar zor ilerliyorlardı. Gri tepeciklerden, dar patikalardan, devrik ağaçlardan, birbirine dolanmış cansız dallardan, çürümüş çalılardan geçerken karşılarına hiç düşman çıkmadı. Arkada bir yerlerden kadının biri çığlık çığlığa bağırıyordu.

Ormanın etrafında yarım daire çizerek önce güneye, sonra batıya gidip, kayalıkların üzerinden kuzeye ilerleyip nihayet Landin'e varmaları çok zaman aldı. Umaksuman bir adım daha atamaz hale gelince Wold inip yürümeye başladı; ama çok yavaş yürüyordu. Ormandan çıkınca Sürgün Şehri'nin denizin üzerindeki rüzgârlı gecede yanıp sönen ışıklarıyla karşılaştılar.

Yaşlı adamı neredeyse sürükleyerek tepenin yamacındaki Kara Kapısı'na kadar götürdüler.

Henüz görüş menziline girmemişlerken, Umaksuman'ın parlak saçlarını gören muhafızlar, "İzcanlılar geliyor!" diye seslendi. Sonra Agat'ı görünce, "Alterra, Alterra geliyor!" diye haykırmaya başladılar.

Kapıda karşılayıp şehre buyur ettiler; bu askerler onunla omuz omuza savaşmış, emirlerine itaat etmiş, ormanda ve tepelerde üç gündür sürmekte olan gerilla savaşlarında hayatını kurtarmışlardı.

Ellerinden geleni yapmışlardı. Dört yüz kişi, topluca göç eden hayvanlar gibi etraflarını saran düşmana karşı mücadele vermişti. Agat'ın tahminine göre sayıları on beş bini buluyordu. On beş bin savaşçı; ve onların yanı sıra çadırla-

rıyla, tencereleriyle, sedirleriyle, atlarıyla, kürk kilimleriyle, baltaları, pazı bantları, bebek arabaları, kav kutularıyla, mütevazı eşyalarıyla, kıştan kopan ödleriyle, aç karınlarıyla toplamda altmış, yetmiş bin Gaal. Kamplarda Gaal kadınlarının kütüklerden ölü yosun toplayıp yediğini görmüştü. Küçük Sürgün Şehri'nin bu şiddet ve kıtlık dalgasına rağmen hâlâ ayakta olduğuna inanamıyordu; demir kapılarının, işlemeli tahtalarının üzerinde meşaleleri ışıldıyor, halkı onu bağrına basıyordu.

Son üç gün başından geçenleri anlatmaya çalışan Agat, "Dün öğleden sonra saflarının arkasından dolaştık," dedi. Sözleri kulağa hayal gibi geliyordu; bu sıcak oda ve kendisini can kulağıyla dinleyen, hayatı boyunca tanıdığı bu erkekler ve kadınlar da öyle. "Göçün geçtiği araziler erozyona uğramış gibiydi. Sadece çıplak toprak. Üzerinde hiçbir şey yok. Her şeyi ezip geçmişler, hiçbir şey bırakmamışlar..."

"Nasıl yollarına devam edebiliyorlar? Ne yiyorlar?" diye mırıldandı Huru.

"Ele geçirdikleri şehirlerin kış erzaklarını. Artık toprakta mahsur kalmadı, hasatlar toplandı, büyük av hayvanları güneye kaçtı. Yolları üzerindeki bütün kasabaları yağmalayıp han sürüleriyle beslenmeleri lazım; yoksa daha kardan çıkamadan açlıktan ölürler."

"O zaman buraya da gelecekler," diye fısıldadı Alterralılardan biri.

"Bence gelirler. Ya yarın, ya öbür gün." Doğruydu, ama bu bile hayal gibiydi. Eliyle yüzünü ovuşturdu, kaskatı kesilmiş cildindeki tozu toprağı ve iyileşmemiş dudaklarının acısını hissetti. Şehrinin hükümetine rapor vermesi gerekiyordu; ama öyle yorgundu ki başka hiçbir şey söylemedi, söylenenleri de dinlemedi. Yanında sessizce oturan Rolery'ye döndü. Kız kehribar gözlerini kaldırmadan, oldukça yumuşak bir sesle, "Eve gitmen gerek, Alterra," dedi.

Savaştığı, koşturduğu, çatıştığı, ormanda saklandığı o bitmek bilmeyen anlarda Rolery hiç aklına gelmemişti. Kızla

tanışalı daha iki hafta oluyordu; sadece üç defa oturup uzun uzun konuşmuştu; bir kez kaçamak yapmıştı; üç gün önce sabah erken saatte Adalet Konağı nezdinde eşi ilan etmişti; bir saat sonra da gerillalara katılmıştı. Hakkında pek bir şey bilmiyordu; hatta kendi ırkından bile değildi. Ve birkaç gün içinde ikisi de muhtemelen ölmüş olacaktı. Sessizce güldü; elini nazikçe kızın eline koydu. "Haklısın, eve götür beni," dedi. Sessiz, narin, yabancı Rolery ayağa kalktı, Agat'ın oradakilere veda etmesini bekledi.

Rolery'ye, Wold ve Umaksuman'ın halkından iki yüz kadar kişiyle birlikte Kış Şehri işgalinden kurtulduğunu, şimdi de Landin'in sığınmacılar mahallesinde kaldıklarını anlattı. Gidip onları görmek istemedi kız. Alla'nın evinden Agat'ın evine giden dik yokuşu tırmanırken, "Neden Tevar'a gidip oradakileri kurtardınız?" diye sordu.

"Neden mi?" Soru saçma gelmişti. "Çünkü kendi kendilerini kurtaramazlar da ondan."

"Sebebi bu olamaz, Alterra."

İtaatkâr davranıyordu; efendisinin sözünden çıkmayan utangaç, yerli bir eş gibiydi. Aslında Agat öğrenmeye açıktı; Rolery ise inatçı, tahammülsüz, fazlasıyla da gururlu. Tatlı tatlı konuşuyordu ama dilinin kemiği yoktu.

"Sebebi bu, Rolery. Alçaklar sizi bir bir katlederken seyirci kalamazdık. Hem zaten savaşmak istiyorum; onlara hadlerini bildirmek..."

"Ama sizin kasabanız; buraya getirdiğiniz insanları nasıl besliyorsunuz? Kış'ın Gaallar burayı kuşatsa ne yapacaksınız?"

"Yeterince yiyeceğimiz var. O sorun değil. Bize asıl asker lazım."

Yorgunluktan bir an sendeledi. Ama gecenin berrak serinliği onu kendine getirdi ve içinde uzun zamandır hissetmediği bir parça mutluluk belirdi. Bu rahatlığın, keyifli ruh halinin sebebinin Rolery olduğunu düşünüyordu. Çok uzun

zamandır bütün sorumlulukları kendi üstlenmişti. Ama uzaylı kanı ve uzaylı aklı taşıyan bu yabancı kız, Agat'ın ne gücünü, ne vicdanını, ne birikimini, ne de sürgününü paylaşıyordu. Ortak hiçbir yanları yoktu; ama buna rağmen kendisiyle tanışmış, aralarındaki büyük uçuruma karşın ona sonuna kadar destek olmuştu. Tanışmalarını, birliktelik kurmalarını sağlayan, onları özgürleştiren şey, aralarındaki o fark, o yabancılıktı sanki.

Ön kapı açıktı. İçeri girdiklerinde bu yüksek tavanlı, taş duvarlı, dar evde hiç ışık yanmıyordu. Evin üç Yıl'lık geçmişi vardı; yüz seksen aydönümü. Agat'ın büyük büyükbabası burada doğmuştu; babası ile büyükbabası da; hatta kendi de. Kendi bedeni kadar tanıdık bir yerdi. Buraya Rolery'yle, çadırlarda, tepelerde ya da karın altına kazdıkları çukurlarda yaşayan o göçebe kızla birlikte girmek ayrı bir keyifti. İçinde ona karşı kelimelerle ifade etmesi güç bir sevgi vardı. Farkında bile olmadan sözüstü dil kullanarak kızın ismini söyledi. Rolery karanlık salonda hemen Agat'a döndü; karanlık salonda adamın yüzünü inceledi. Hem ev, hem şehir sus pus olmuştu. Agat, zihninde Rolery'nin sesini duydu; kendi ismini söylüyordu. Gecenin ortasında bir fısıltı gibi, karanlığın içinde bir dokunuş gibi.

"Benimle aklından konuştun," dedi. Korkmuş, hayrete düşmüştü. Kız bir şey söylemese de, Agat'ın zihninde, damarlarında ve sinirlerinde bir kez daha onun sesi yankılandı: Agat, Agat...

10
Eski Şef

Eski şef sağlam bir adamdı. Vaktiyle kalp krizi, beyin sarsıntısı geçirmiş, evsiz kalmış, bitap düşmüş, çok felaketler atlatmış, hepsine de çelik gibi idaresi ve yarım aklıyla göğüs germişti.

Bazı şeylere anlam veremiyordu; bazı şeyleri ise aklında tutamıyordu. Hiç değilse o karanlık, havasız Soyevi'nden kurtulduğu için mutluydu; orada kadınlarla birlikte ateşin başında oturmaktan o da hepten kadın olmuştu; çok net farkındaydı. Yabansoyluların uzun yıllar önce inşa edilip de bugün bile hâlâ aynı yerde duran bu güneşli, rüzgârlı, taştan şehrini hep çok beğenirdi. Tevar'dan çok daha iyi inşa edilmişti. Tevar'ı çok hatırlamıyordu. Bazen çığlıkları, yanan çatıları, oğulları ile torunlarının kesilip biçilmiş, karnı deşilmiş cesetleri aklına gelirdi. Bazen de gelmezdi. Yaşama isteği çok güçlüydü eski şefin.

Sonradan başka sığınmacılar da geldi; kimisi kuzeydeki yağmalanmış Kış Şehirleri'nden geliyordu. Yabansoyluların kasabasında şimdi Wold'un yaklaşık üç yüz ırkdaşı vardı. Güçsüz düşmek, az sayıda olmak, düşkünler için verilen sadakalarla yaşamak öyle garipti ki, bazı Tevarlılar, özellikle de orta yaşlı erkekler buna dayanamadı. Bağdaş kurup oturuyorlardı; göz bebekleri nokta kadardı, sanki gesin yağı sürmüş gibi. Kocalarının sokaklarda, ocakların başında lime

lime edildiğini gören kadınlardan da yas tutmaktan hasta düşenler oldu. Ama Wold için Tevar dünyasının çökmesi, kendi yaşamının çöküşünün bir parçasıydı sadece. Bir ayağının çukurda olduğunu bildiğinden, insan ya da yabansoylu olsun, her gün delikanlılara gıptayla bakardı; savaşması gereken onlardı.

Şimdi taş sokaklar güneş açmıştı; evlerin boyalı önleri parıl parıldı. Yine de kuzey yönündeki tepeciklerin üzerinde, gökte belli belirsiz bir leke vardı. İnsanların mesken tuttuğu büyük meydanda, Taytro adlı binanın önünde otururken, yabansoylular Wold'u çağırdı. Eski şefin, Jakob Agat'ı tanıması biraz zaman aldı. Sonra güldü ve, "Alterra!" dedi. "Yakışıklı adamdın sen. Ön dişi çekilmiş Pernmek şamanlarına dönmüşsün. Şey nerede... (Kızın ismini unutmuştu). Soydaşım?"

"Benim evimde, Büyüğüm."

"Ne utanç verici," dedi Wold. Agat'ı rencide etmekten çekinmedi. Elbette artık önderi ve efendisi Agat'tı; ama metresini kendi çadırında veya evinde tutması gerçekten de utanç vericiydi. Yabansoylu olsa da, olmasa da Agat temel ahlak kurallarına uymalıydı.

"Eşim artık o benim. Neden utanç verici olsun?"

"Yanlış duyuyorum; kulaklarım işitmez oldu," dedi Wold, temkinli bir edayla.

"Eşim o benim."

Wold kafasını kaldırıp ilk kez Agat'ın gözlerinin içine baktı. Wold'un gözleri, kış güneşi gibi donuk ve sarıydı; sarkık göz kapaklarının altında hiç beyazlık yoktu. Agat'ın gözleri, irisi ve göz bebeği koyuydu; siyah yüzünde beyaz köşeli o yabancı gözlere bakmak tuhaf bir histi.

Wold gözlerini kaçırdı. Yabansoyluların büyük taş evleri her yanını sarmıştı; kadim günışığında tertemiz ışıldıyorlardı.

"Sizden bir eş aldım, yabansoylu," dedi sonunda. "Ama sizin bizden eş alacağınız hiç aklıma gelmezdi. Wold'un kızı kanıbozuklara gelin gitti; hiç çocuğu olmayacak..."

"Yas tutmaya hakkın yok," dedi yabansoylu, duygusuzca. Kaya gibiydi. "Yaş hariç her konuda senin denginim, Wold. Senin de zamanında yabansoylu bir eşin oldu. Şimdi de yabansoylu damadın var. Birini istediysen, öbürünü de hazmedebilirsin."

"Zor," diye kestirip attı yaşlı adam. Bir an sessizlik oldu. "Benim dengim değilsin, Jakob Agat. Benim halkım ya ölü, ya yaralı. Sen bir şefsin, efendisin. Ben değilim. Ama ben insanım; sen değilsin. Aramızda ne benzerlik var?"

"Hiç değilse aramızda kin yok, nefret yok," dedi Agat. Serinkanlılığını koruyordu.

Wold etrafına bakındı, sonra ağır ağır omuz silkip kabullendi.

"Güzel. O halde gözümüz açık gitmeyiz," dedi yabansoylu ve beklenmedik bir kahkaha patlattı. Bir yabansoylunun ne zaman güleceğini kestirmek zordu. "Bence Gaallar birkaç saate saldırır, Büyüğüm."

"Birkaç neye?"

"Çok yakında. Güneş yükselince belki." Boş arenanın kenarında duruyorlardı. Ayaklarının dibinde, kaderine terk edilmiş bir disk vardı. Agat kendini tutamayıp diski aldı, küçük bir çocuk gibi arenanın öbür tarafına fırlattı. Düştüğü yere bakıp, "Adam başı yirmi Gaal düşüyor," dedi.

"O nedenle surları veya kapıyı aşmayı başarırlarsa... Bahar doğumluların hepsini anneleriyle birlikte Ambar'a göndereceğim. Asma köprüleri kaldırırsak orayı ele geçiremezler; hem içeride beş yüz kişiye bir aydönümü boyunca yetecek kadar su ve erzak da var. Kadınların yanında biraz erkek de olmalı. Halkından üç dört erkek seçip kadınlar ve küçük çocuklarla birlikte oraya götürür müsün? Başlarına bir şef lazım. Planım hoşuna gitti mi?"

"Gitti. Ama burada kalacağım," dedi yaşlı adam.

"Pekâlâ, Büyüğüm," dedi Agat, hiç itiraz etmeden. O sert, yaralı, genç yüzü duygudan tamamen arınmış haldeydi. "Kadınlar ve çocukları götürecek erkekleri seç lütfen. Gitme vakti yaklaştı. Bizim gruba Kemper eşlik edecek."

"Ben de onlarla gideceğim," dedi Wold, aynı ses tonuyla. Agat'ın bir parça canı sıkıldı. Demek onun da canını sıkmak mümkündü. Ama sessizce kabul etti. Wold'a karşı hürmeti elbette sırf kibarlıktandı; kendi bozguna uğramış kabilesinin bile şefliğini yitirmiş, gözü toprağa bakan bir adamı nasıl reddedebilirdi? Ama Wold'un ahmakça cevaplarına rağmen nezaketi elden bırakmadı. Gerçekten kaya gibi sağlamdı. Onun gibisi zor bulunurdu. "Oğlum, efendim, eşitim," dedi ihtiyar, yüzünde bir gülümsemeyle ve elini Agat'ın omzuna koydu.

"Beni istediğin yere gönder. Artık bir işe yaramam. Elimden sadece ölmek gelir. Sizin o siyah kayanız ölmek için fazla uğursuz bir yer, ama isteğin buysa orada da ölürüm..."

"Yine de kadınların başında durması için birkaç erkek gönder," dedi Agat. "Kadınları yatıştırabilecek, ağırbaşlı kişiler olsun. Benim Kara Kapısı'na gitmem gerek, Büyüğüm. Sen de geliyor musun?"

Agat çevik ve kıvrak hamlelerle yola düştü. Elindeki parlak metalden yabansoylu mızrağına dayanan Wold, sokakları, basamakları ağır ağır arşınladı. Ama yarı yolda durup soluklandı; ve o an anladı ki, geri dönüp Agat'ın dediği gibi genç anneleri ve ufaklıklarını adaya göndermesi gerekiyordu. Dönüp aşağı yürüdü. Ayaklarını taşların üzerinde nasıl sürüdüğünü fark edince Agat'a hak verdi; o da kadınlarla birlikte o kara adaya gitmeliydi, çünkü burada ancak ayak bağı olurdu.

Aceleyle oradan oraya koşturan tek tük yabansoylular haricinde aydınlık sokaklar bomboştu. Hepsi mevzi almış, görev başı yapmış, hazırlık yapıyordu. Oysa Tevarlı klanlar hazır olsaydı, kuzeye yürüyüp Gaalların yolunu kesseydi, Agat gibi öngörülü olsalardı... Yabansoylulara büyücü denmesine şaşmamalı. Gerçi sefer düzenlememeleri Agat'ın suçuydu. Bir kadın uğruna ittifakları bozulmuştu. Wold eğer Rolery'nin, Agat'la görüştüğünü bilse, çadırların arkasında

kızı öldürür, cesedini denize atardı, belki böylece bütün Tevar kurtulurdu... Rolery yüksek taş binaların birinden çıktı, Wold'u görünce duraksadı.

Fark etti ki, evli kadınlar gibi saçını toplamasına karşın üzerinde hâlâ deri tuniği ile Soyunun damgası olan, üç yapraklı günçiçeği desenli pantolonu vardı.

Göz göze gelmediler.

Rolery susuyordu. Wold olan oldu diye düşünüp, Agat'a da "oğlum" diye hitap ettiği için, nihayet söze başladı.

"Kara adaya mı gideceksin, burada mı kalacaksın, soydaşım?"

"Burada kalacağım, Büyüğüm."

"Agat beni kara adaya gönderiyor," dedi şüpheci bir tavırla. Ağırlığını öbür bacağına verip, kana bulanmış kürküyle soğuk güneşin altında mızrağına dayandı, öylece durdu.

"Bence Agat, sen ya da Umaksuman olmadan kadınların gitmeyeceğinden korkuyor. Ki Umaksuman şu an kuzey surlarında askerlerimizin başında."

Canlılığını ve o amaçsız, tatlı küstahlığını kaybetmişti; hızlı ve kibar konuşuyordu. Wold bir an kızın küçüklüğünü hatırladı; Yaztoprakları'ndaki tek çocuktu o. Shakatany'nin kızı, yaz doğumlu. "Demek Alterra'nın eşisin?" dedi ve kızın deli dolu, şen şakrak zamanlarını hatırlayınca bu fikir aklını karıştırdı, o yüzden de Rolery'nin cevabını duymadı bile.

"Eğer ele geçirmek mümkün değilse neden hepimiz adaya gitmiyoruz?"

"Yeterince su yok, Büyüğüm. Gaallar şehri mesken tutar, biz de o kayanın üzerinde ölür gideriz."

Birlik Konağı'nın çatılarının ötesinde köprüyü seçebiliyordu. Gel git başlamıştı; ada kalenin siyah omuzlarının ardında dalgalar ışıldıyordu.

"İnsanlar suyun üstüne kurulmuş evlerde yaşayamazlar," diye homurdandı. "Suyun dibine fazla yakın... Dinle beni; Arilia'ya, Agat'a söyleyeceklerim var. Dur. Neydi, unuttum.

Aklımı dinleyemiyorum..." Epeyce düşündü, ama hatırlayamadı. "Her neyse. İhtiyarların fikirleri toz gibidir. Kendine iyi bak, kızım."

Dinlene dinlene yoluna devam etti, meydanı geçip Taytro'ya girdi, genç annelere çocuklarını da alıp gelmelerini emretti. Ve son seferini gerçekleştirdi; pısırık kadınlar ve ağlayan çocuklardan oluşan bir kalabalık onu takip ediyor, seçtiği üç delikanlıyla birlikte insanın başını döndüren, muazzam bir hava yolunu aşıp o kapkara, korkunç eve ilerliyordu.

Orası soğuk ve sessizdi. Yüksek tavanlı odalarda yalnızca kayalıklara vuran denizin sesi duyuluyordu. Halkı dev bir odada toplandı. İhtiyar Kerly'nin de orada olmasını isterdi; çok yardımı dokunurdu ama kadın ya Tevar'da, ya ormanda bir yerlerde ölü yatıyordu. Birkaç cesur kadın en sonunda milleti harekete geçirdi; bhan ezmesi yapacak tahıl, kaynatacak su, suyu kaynatacak odun buldular. Yanlarında on muhafızla yabansoyluların kadın ve çocukları da geldiğinde, Tevarlıların onlara ikram edebilecek kadar sıcak yemeği vardı. Kalenin mevcudu beş yüz, altı yüz kişiyi bulmuş, ayak basacak yer kalmamıştı; Kış Şehri Soyevlerinin kadınlar kısmı gibi bütün odaları uğultu sarmış, her tarafta çocuklar koşturuyordu. Ama dar pencerelerde rüzgârı önleyen o şeffaf taştan bakınca, aşağıdaki kayalıklarda köpüren denizi, esintiye karışan dalgaları görmek mümkündü.

Rüzgârın yönü değişiyordu; göğün kuzeyindeki leke hepten silinmiş, küçük, solgun güneşin etrafında büyük, solgun bir çember belirmişti: Karçemberi. İşte buydu; Agat'a söyleyeceği şey işte buydu. Kar yağacaktı. Geçen seferki gibi azıcık atıştırıp durmayacak, bu kez gerçekten yağacaktı. Kış karı yağacaktı. Kar fırtınası... Bu kelimeyi uzun zamandır ne duymuş, ne dillendirmişti; içi bir tuhaf oldu. Demek ki ölümü, çocukluğunun o cansız, değişmez manzarasında, fırtınaların beyaz dünyasında olacaktı.

Pencereden ayrılmadı ama aşağıdaki gürültülü suyu görmüyordu artık. Kışı hatırlıyordu. Gaalların, Tevar gibi

Landin'i de alması iyi olacaktı. Bu gece ve ertesi gün han ve tahılla beslenebilirlerdi. Ama kar yağmaya başlayınca ne kadar dayanabilirlerdi ki? Ormanları dümdüz eden, vadileri dolduran gerçek kar yağışı, ardından gelen acı rüzgârlar, keskin soğuklar... Düşman çıkagelince tabanları yağlayacaklardı! Kuzeyde çok kalmışlardı. Wold aniden güldü, kararmakta olan pencereye sırtını döndü. Şefliğini bitirmiş, oğullarını gömmüş, işe yaramaz hale gelmişti; denizin üzerinde bir kaya parçasında ölümü bekliyordu; ama yanında savaşan çok kudretli müttefikleri vardı; Agat'tan, hatta tüm fanilerden daha kudretli müttefiklerdi bunlar. Fırtına ve kış onun için savaş veriyordu; düşmanlarından uzun yaşayacağı kesindi.

Ağır ağır ocağa yürüdü, gesin kesesini açtı, kömürlerin üzerine ufak bir parça atıp üç defa derin derin içine çekti. Ardından bağırdı; "Bana bakın, kadınlar! Yemek hazır mı?" Bir dediğini iki etmeden, yemeği getirip önüne koydular; o da afiyetle yedi.

11
Şehir Kuşatması

Kuşatmanın ilk günü boyunca, Rolery surlardaki ve çatılardaki mızraklı askerlerle uğraştı. Bunlar, uçlarına üstünkörü işlenmiş, uzun, kaba holn otu parçaları takılı, bir kenarı uca doğru sivrilen, ağırlığı birkaç kiloyu bulan mızraklardı. İyi nişan alınca içkavisli surlara merdiven dayamaya çalışan Gaal birliklerine karşı eğitimsiz ellerde bile oldukça etkiliydi. Bu mızraklardan tomar tomar sırtına atıp sayısız basamak tırmanmış, elden ele dağıtılmak üzerine birine teslim etmiş, onca yükle rüzgârlı sokaklarda koşturmuştu; ellerine batan kıldan ince kıymıklar da cabası. Ama şimdi gün doğduğundan beri Kara Kapısı'nın arkasına kurulmuş, mancın denen, sapana benzer, taş fırlatmaya yarayan aletlere taş taşımakla meşguldü. Gaallar kapıda toplanıp kütükleriyle saldırdıklarında üstlerine yağan kocaman taşlar kalabalığı dağıtmaya yetiyordu. Ama mancınları doldurmak için epeyce taş gerekiyordu. Erkek çocuklar yan sokaklardan kaldırım taşlarını sökerken, kadınlar Rolery ile birlikte bu taşları altında yuvarlaklar olan bir kutuya atıp sekizer onar mancın operatörlerine taşıyordu. İp bağlanmış kutuyu sekiz kadın çekiyordu. Ağzına kadar taş yüklü, eşek ölüsü gibi kutuyu yerinden oynatmak başta imkânsız gelmişti; ama sonra baktılar ki çektikçe kutunun yuvarlak ayakları dönmeye başlıyor, kutu da sallana sallana beraberinde geliyor, bir gayret şehrin kapısına

kadar çektiler, yükü boşalttılar, durup soluklandıktan, gözlerindeki saçları geriye attıktan sonra boş arabayı doldurmak için tekrar geri götürdüler. Bütün sabah bununla uğraştılar. Taşlar ve ipler Rolery'nin ellerini yara bere içinde bırakmıştı. İnce deri eteğinden şeritler yırtıp, sandalet bağcıklarıyla avuçlarına bağlamıştı. İşe yaramıştı; diğerleri de onun gibi yaptı.

Her an dağılacakmış gibi duran arabanın takırtıları eşliğinde koştura koştura sokağı inerlerken, "Keşke havaraç yapmayı unutmasaydınız," diye seslendi Seiko, Esmit'e. Seiko cevap vermedi; duymamıştı belki de. Zahmetli görevini yerine getirmekle meşguldü. Görünüşe bakılırsa yabansoyluların hepsi tuttuğunu koparan cinstendi. Yine de ne kadar sıkıntı çektikleri Seiko'nun yüzünden okunuyordu; transa geçmiş gibiydi. Bir seferinde kapıya yaklaşırlarken Gaallar ateşli oklarla saldırıya geçti; dumanı tüten, için için yanan oklar, taşların, çatılardaki kiremitlerin üzerine yağdı.

Seiko, iplerin içinde ağa düşmüş bir hayvan gibi çırpınıyor, başlarının üzerinden geçen ateş parçalarından sakınıyordu. "Dışarı çıkarlarsa şehir yanmaktan kurtulur," diye fısıldadı Rolery. Ama Seiko kapalı gözlerini kıza çevirip, "Ateşten korkuyorum, ateşten çok korkuyorum..." dedi.

Ancak surun üzerindeki genç bir arbaletçi Gaal sapanlarıyla suratının ortasından vurulup, o dar platformdan düşüp, az ileride sırt üstü yere çakılıp kadınların eteklerine kan ve beyin sıçratınca, ölü adamın ezilmiş başını dizlerine alıp ona ilk veda eden de Seiko oldu. "Soydaşın mıydı?" diye sordu Rolery, yeniden ipleri sırtlanan Seiko'ya. Yola devam ediyorlardı. Alterra kadını, "Şehirde hepimiz soydaşız," dedi. "İsmi Jonkendy Li; Konsey'in en genç üyesiydi."

Büyük meydandaki arenada terden parıldayan, muzaffer, genç bir güreşçi; Rolery'ye şehirde istediği gibi gezebileceğini söylemişti. Konuştuğu ilk yabansoylu oydu.

Jakob Agat'ı en son iki gece önce görmüştü; insan ve yabansoylu ayırmadan Landin'deki herkese bir görev düşüyordu ve Agat her yerdeydi; bin beş yüz kişilik bir şehirde on beş bin kişilik düşman ordusuna karşı direniyordu. Gün

ilerledikçe Rolery açlık ve yorgunluktan bitap düşmüştü ki, sahneye Agat da dahil oldu. Diğer saldırı noktasında, kayalıkların üzerindeki Deniz Kapısı'ndaki kanlı taşların üzerinde koşturuyordu. Rolery'nin dahil olduğu grup çalışmaya ara verip, neşeli bir delikanlının yuvarlak ayaklı erzak arabasıyla getirdiği ekmek ve meyve kurularını yedi. Ciddi görünümlü genç bir kızcağız da taşıdığı su matarasından onlara su verdi. Rolery kendine gelmişti. Herkesin öleceğinden emindi; çatılardan bakıp tepelerdeki oluk oluk düşmanları görmüştü. Sonları gelmiyordu; kuşatma daha yeni başlamıştı. Ancak Agat'ın ölmeyeceğinden de bir o kadar emindi. Ve Agat ölmeyecekse, kendi de ölmeyecekti. Agat'ın ölümle ne işi olurdu? Hayat doluydu; Rolery'nin hayatıydı. Taş sokakta oturmuş, bayat ekmeği kemirirken rahatı yerindeydi. Elini sallasa katliama, tecavüze, işkenceye, dehşete çarpıyordu; ama o orada oturmuş, ekmek yiyordu. Şu anda olduğu gibi bütün güçleriyle, canlarını dişlerine takıp savaştıkları sürece hiç değilse günleri korkusuz geçecekti.

Fakat çok geçmeden işler iyice kötüleşti. Ağır yüklerini kapıya sürüklerlerken, kapının dışında arabanın takırtısı da dahil bütün sesleri boğan, muazzam bir uğultu, zelzele gibi bir gürleme oldu; öyle derinden, öyle şiddetliydi ki Rolery duymamış, kemiklerinde hissetmişti. Sonra kapı demir menteşelerinden hopladı, tir tir titredi. Rolery bir anlığına Agat'ı gördü. Peşinde bir grup okçu ve ok tabancalı askerle koşturuyor, kasabanın aşağı taraflarından surlardaki başka birliklere emirler vererek yaklaşıyordu.

Şehir merkezine daha yakın muhitlere sığınmaları emredilen kadınlar dört bir yana dağıldı. "Vur, vur, vur!" diye bağırıyordu Kara Kapısı'ndaki kalabalık; öyle dolgun bir sesti ki, sanki tepeler vücuda gelmiş, haykırıyor, ayaklanıp şehri denize süpürmeye kalkıyordu. Acı bir rüzgâr esiyordu. Rolery'nin grubu dağılmış, herkes allak bullak olmuştu. Elinden bir iş gelmiyordu kızın. Hava da kararıyordu. Saat henüz erkendi; günbatımına daha vardı. Birden öleceğini anladı,

kendi ölümünü kabullendi, terk edilmiş yüksek evlerle dolu o boş sokakta sessiz bir çığlık attı, olduğu yerde dondu, kaldı.

Yan sokaklardan birinde birkaç erkek çocuk kaldırımlardan taş söküyor, kapıları güçlendirmek için ana meydana açılan dört sokağa kurulan barikatlara götürüyordu. Rolery de onlara katıldı; teri soğumadan bir işe yaramak istiyordu. Beş altı kişi birlikte ağızlarını bile açmadan bu boylarından büyük iş için ter döktü.

"Kar," dedi içlerinden biri, Rolery'nin yanında durup. Rolery sokak boyunca gıdım gıdım sürüklediği taştan, kafasını kaldırdı, gözünün önünde uçuşan beyaz tanecikleri gördü; gitgide daha büyük yağıyordu. Hepsi durdu. Rüzgâr dinmiş, kapının korkunç gümbürtüleri susmuştu. Kar ve karanlık aynı anda gelip şehre sükûnet getirmişti.

"Şu manzaraya bak," dedi çocuklardan biri hayret içinde. Daha şimdiden sokağın ucunu görmez olmuşlardı. İlerideki o belli belirsiz, sarı ışıltı ise bir blok ötedeki Birlik Konağı'ndan geliyordu.

"Kış boyunca manzara izleyecek çok vaktimiz olacak," dedi çocuklardan bir diğeri. "Tabii o günleri görebilirsek. Hadi! Konak'ta akşam yemeği başlamıştır."

"Sen de geliyor musun?" diye sordu çocukların en küçüğü, Rolery'ye.

"Benim halkım öbür binada. Taytro'ydu ismi sanırım."

"Hayır, kolaylık olsun diye hepimiz Konak'ta yiyoruz. Hadi gel." Çocuklar utangaç, hırçın ama dost canlısıydı. Rolery de onların peşinden gitti.

Gece erken başladı; gün geç geldi. Agat'ın evinde, Agat'ın yanında uyandı, gri duvarlardaki gri ışıkları, cam pencereleri saklayan panjurlardan çizgi çizgi sızan o solgun güneşi gördü. Her şey, ama her şey sessizliğe gömülmüştü. Evin ne içinde, ne dışında tek bir çıt duyuluyordu. İşgal altındaki bir şehir nasıl böyle sessiz olurdu? Ama işgal de, Gaallar da çok uzaktaydı sanki; gündoğumunun bu garip sessizliği hepsi-

ni def etmişti. O an yanıbaşında uyuklayan Agat'ın sıcaklığı vardı yalnızca. Hiç kıpırdamadan durdu.

Alt katta birileri kapıyı yumruklayıp bir şeyler söyledi. Büyü bozulmuştu; o muhteşem an sona ermişti. Agat'ı çağırıyorlardı. Adamı uyandırmak kolay olmadı; uykudan gözünü açamasa da nihayet kalktı, pencereleri, panjurları açtı, içeri biraz günışığı girdi.

İşgalin üçüncü, fırtınanın ilk günüydü. Sokaklarda yarım metre kar vardı; hâlâ da durmadan yağıyordu. Sert kuzey rüzgârıyla ara sıra iyice bastırıyordu. Kar her şeyi susturmuş, şehre bambaşka bir hava katmıştı. Tepeler, ormanlar, tarlalar hatta gökyüzü bile ortadan kaybolmuştu. Çatılar biraz ileride beyaza karışıyordu. Kar bir süre yağdı da yağdı, sonra göz gözü görmez oldu.

O sessiz fırtınada batı tarafındaki dalgalar çekildikçe çekildi. Köprünün altı boşaldı. Ambarı görmek mümkün değildi. Ne gök, ne deniz seçilebiliyordu. Karanlık kayalıklardan karlar döküldü, kumsalı kapladı.

Agat pencereyi ve panjurları kapatıp Rolery'ye döndü. Yüzünde hâlâ uyku mahmurluğu vardı; sesi de hırıltılıydı. "Gitmiş olamazlar," diye mırıldandı. Çünkü aşağıdan kendisine böyle sesleniyorlardı: "Gaallar gitmiş, geri çekilmiş, güneye kaçıyorlar!"

Emin olmak güçtü. Fırtına yüzünden Landin'in surlarından bir şey görünmüyordu.

Ancak puslu havanın az ilerisinde Gaallar binlerce çadır kurmuş, fırtınanın dinmesini bekliyor olabilirdi; olmayabilirdi de.

Birkaç gözcü surları aşıp iple aşağı indi. Üçü kayalıkları çıkıp ormana kadar gittiklerini, hiç Gaal'a rastlamadıklarını ama yüz metre öteden bile şehri göremedikleri için geri dönmek zorunda kaldıklarını bildirdi. Gözcülerden biri hiç dönmedi. Esir mi düşmüştü, yoksa fırtınada yolunu mu kaybetmişti?

Alterralılar, Konak'ın kütüphanesinde toplandı; her zamanki gibi isteyen her vatandaş gelip onları dinleyebilir, tartışmaya katılabilirdi. Alterra Konseyi bu kez on değil, sekiz kişiydi. Jonkendy Li hayatını kaybetmişti, Haris de öyle; konseyin en genç ve en yaşlı üyeleri. Şu an sadece yedi kişiydiler; Pilotson nöbet tutuyordu. Ama salon ağzına kadar sessiz izleyicilerle doluydu.

"Gitmediler... Şehirden uzaklaştılar... Bazıları... Bazıları da..." Alla Pasfal boğuk konuşuyor, boynundaki damar küt küt atıyordu. Yüzü kil gibi ağarmıştı. Yabansoyluların içinde zihindili hakkında en eğitimli oydu; insanların düşüncelerini herkesten daha uzaktan duyabiliyor, farkında bile olmadan birinin aklını okuyabiliyordu.

Bunu yapman Yasa'ya aykırı, demişti Agat bir seferinde; geçen hafta mıydı? Şimdi yine Landin'in yakınlarında Gaal kampı olup olmadığını öğrenmek için bu yola başvurmamaları gerektiğini söylüyordu. "O kuralı hiç çiğnemedik," dedi. "Sürgün'ümüz boyunca hiç çiğnemedik." Ve, "Kar durur durmaz Gaalların nerede olduğunu öğreneceğiz," dedi. "O zamana kadar tek yapacağımız nöbet tutmak."

Ama diğerleri bunu kabul etmedi; Agat'ın kararını yok saydılar. Agat'ın durumu kabullenip kenara çekildiğini gören Rolery'nin canı sıkılmış, kafası epey karışmıştı. Kıza neden böyle yaptığını açıklamaya çalıştı; şehrin ya da Konsey'in şefi olmadığını, yönetimin seçimle gelen on Alterralının elinde bulunduğunu anlatsa da, Rolery'nin pek aklına yatmadı. Agat ya halkının önderiydi ya da değildi; ki değilse hepsinin hali haraptı.

Şimdi de yaşlı kadın gözlerini boşluğa dikmiş, kıvranıyor, kelimelerle ifade edilemez o yabancı zihinleri, onların yabancı dildeki düşüncelerini, başka bir varlığın parmaklarına temas eden cismi elinden geldiğince anlatmaya çalışıyordu. "Elimde... Elimde... ip... tutuyorum..." diye kekeledi.

Rolery korku ve tiksintiyle titredi; Agat sırtını Alla'ya dönmüş, kendi köşesine çekilmişti.

Alla nihayet duruldu; uzun bir süre başını eğip oturdu.

Seiko Esmit, Rolery ve yedi Alterralı için ufak porselen fincanda çağ getirdi; her biri dudaklarını hafifçe değdirip vatandaşlardan birine uzattı, onlar da başkalarına, ta ki fincan boşalana dek. Rolery, Agat'ın ona verdiği kâseye hayran kalmıştı; biraz içip başkasına verdi. Yaprak kadar narin, mavi sıvı, ışıkta bir mücevher gibi parlıyordu.

Bitkin yüzünü kaldırıp, "Gaallar gitmiş," dedi Alla Pasfal, yüksek sesle. "Hareket halindeler; iki Bölge arasındaki vadide bir yerlerde. Onu çok net gördüm."

"Giln Vadisi," diye mırıldandı bir adam. "Bataklıklar'ın yaklaşık on kilometre güneyinde."

"Kıştan kaçıyorlar. Şehrimiz artık güvende."

"Ama Yasa'yı çiğnedik," dedi Agat. Hırıltılı sesi sevinç nidalarını bıçak gibi kesti. "Surlar tamir edilir. Bakalım, göreceğiz..."

Rolery, Agat'la birlikte merdivenden indi, geniş Toplantı Salonu'ndan geçti. Salon o gün için masa ve sehpalarla donatılmıştı; akşam yemeği orada, altın takvimlerin ve yıldızları etrafında dönen kristal gezegen desenlerinin altında yenecekti. Agat, "Hadi eve gidelim," dedi ve Eski Konak'ın altındaki depodan herkese dağıtılmış kürklerinin kapüşonlarını başlarına geçirip Meydan'ın insanın gözünü kör eden rüzgârına adım attılar. Daha on adım gitmemişlerdi ki, fırtınanın içinden beyaz üzerine kırmızı çizgililerle boyanmış grotesk bir figür, "Deniz Kapısı," diye bağırarak çıkageldi. "Surların içindeler; Deniz Kapısı'nda..."

Agat, Rolery'ye bir bakış atıp hemen fırtınanın içinde kayboldu. Çok geçmeden biraz ilerideki kulenin tepesinde kardan dolayı boğuk da olsa çarpışan metal sesleri gelmeye başladı. Bu heybetli sese çan diyorlardı; ve kuşatma başlamadan önce bütün sinyalleri öğrenmişlerdi. Dört, beş vuruş, sonra sessizlik; sonra beş daha, beş daha; bütün erkekler Deniz Kapısı'na, Deniz Kapısı'na...

Rolery haberciyi yoldan alıp Birlik Konağı'nın kemerlerinin altına çekti; ardından kapılar açıldı, askerler dışarı akın etti. Çoğu ceketlerini bile yolda giyiyordu; kiminin silahı dahi yoktu; fırtınaya atılıyor, Meydan'ın öbür ucuna varmadan gözden kayboluyordu. Hepsi binayı terk etmişti. Rolery'nin kulağına Deniz Kapısı tarafından bazı sesler geldi; rüzgârdan kardan dolayı çok uzaklardan geliyordu sanki.

Kemerlerin altında haberci Rolery'ye yaslandı. Boynunda kanayan derin bir yara vardı ve ayakta zor duruyordu. Yüzü Rolery'ye tanıdık geldi. Pilotson dedikleri Alterralıydı bu. İsmiyle hitap ederek ayık tutmaya çalıştı; adamı binanın içine kadar taşıdı. Bitap düşmüş Pilotson tökezleyerek ilerlerken hâlâ sayıklıyor, Landin halkını uyarmaya çalışıyordu; "İçeri girdiler, şehrin içindeler..."

12
Meydan Kuşatması

İnce, uzun Deniz Kapısı'nı kapatıp sürgüsünü çektiler. Fırtınalı muharebe sona ermişti. Ancak şehir halkı dönüp baktığında yağmaya devam eden karların altında, kızıla boyalı sokaklarda koşuşturan karaltılar gördü.

Ölü ve yaralıları çabucak toplayıp Meydan'a döndüler. Bu fırtınada düşman merdivenlerine karşı nöbet tutmak imkânsızdı; surların beş metre ilerisi bile görülmüyordu. Bir ya da birkaç Gaal hiçbir muhafıza görünmeden içeri sızmış, Deniz Kapısı'nı saldırıya açmıştı. Saldırı püskürtülse de, çok daha güçlü ikinci bir saldırı her an, her yerden patlak verebilirdi.

"Bana kalırsa," dedi Umaksuman, Agat'la birlikte Taytro ile Üniversite arasındaki barikata yürürlerken, "Gaalların çoğu bugün güneye kaçtı."

Agat onayladı. "Öyle olmalı. Yerlerinde sayarlarsa açlıktan ölürler. Şu an savaştıklarımız, bizi öldürüp erzaklarımızla beslenmek üzere geride bıraktıkları bir işgal kuvveti. Sence kaç kişilerdir?"

"Kapıda binden fazla yoktu," dedi gezegenin yerlisi, bir parça şüpheyle. "Ama daha varlar. Ve hepsi şehrin içine girecek... Baksana!" Kar perdesi aralanınca Umaksuman sokağın az ilerisinde çömelmiş birine işaret etti. Umaksuman, "Sen şuradan git," diye fısıldayıp birden sola doğru ortadan kayboldu. Agat sokağı sağdan dolaştı, tekrar Umaksuman'la buluştu. "Kimseye rastlamadım," dedi.

"Ben rastladım," dedi Tevarlı; az önce boş olan elinde şimdi kemik işlemeli bir Gaal baltası tutuyordu. Başlarının üzerinde Konak'ın çanları o donuk çınlamasını sürdürüyordu. Karlı havada bir-ki, bir-ki, bir-ki diye yankılanıyordu; Meydan'a dönün, Meydan'a dönün... Deniz Kapısı'nda çarpışan, surları ve Kara Kapısı'nı devriye gezen, evlerinde uyuyan ya da çatılardan izleyen herkes şehrin kalbine, dört büyük binanın ortasındaki Meydan'a doluşuyordu. İnsanlar barikatlardan bir bir içeri giriyordu. Umaksuman ve Agat da nihayet Meydan'a geldi; karaltıların hüküm sürdüğü sokaklarda gezinmenin aptallık olduğunun farkındaydılar. Gezegenin yerlisi, "Hadi gel, Alterra!" diye çağırdı, Agat da geldi; ama istemeye istemeye. Şehrini düşmana teslim etmek hiç içinden gelmiyordu.

Rüzgâr durmuştu. Bazen fırtınanın o tuhaf, yoğun fısıltısının içinden, dört bir yana uzanan karlı sokaklardan, kırılan camların, balta darbeleriyle çıtırdayan kapıların sesi geliyordu Meydan'daki halkın kulağına. Çoğu evin kapısı kilitlenmemişti; yağmaya müsaitti. Nasıl olsa içleri boştu; ancak kardan kaçıp sığınmalarına yarardı.

Bütün yiyecekler bir hafta önce Konak'taki Ortak Alan'a teslim edilmişti. Meydan'ı çevreleyen dört bina haricinde su ve doğalgaz boruları da dün gece kapatılmıştı. Landin'in fıskiyeleri çalışmıyordu; üstlerinde karlar birikmiş, sarkıklar oluşmuştu. Bütün tahıl ve erzaklar yeraltında, nesiller önce Eski Konak'ın ve Birlik Konağı'nın altına kazılmış depo ve mahzenlerde duruyordu. İçleri boş, buz tutmuş, ışıkları sönük, terk edilmiş evlerin işgalcilere sunabileceği hiçbir şey yoktu.

"Sürülerimiz onlara bir aydönümü boyunca yeter; yemleri olmasa bile hanları kesip etlerini kuruturlar..." Dermat Alterra, Birlik Konağı'nın dış kapısında Agat'la karşılamıştı; telaşlı ve kızgındı.

"Önce hanları yakalamaları gerekecek," diye homurdandı Agat.

"Nasıl yani?"

"Az önce Deniz Kapısı'ndayken ahırların kapılarını açtık, hepsini saldık. Paol Herdsman de yanımdaydı. Hayvanları korkuttu; onlar da can havliyle dışarı fırladı."

"Hanları mı kaçırdınız? Hepsini mi? Gaallardan yakamızı kurtarırsak kış boyunca karnımızı neyle doyuracağız?"

"Paol'un hanlara gönderdiği zihin mesajları seni de mi korkuttu, Dermat?" diye çıkıştı Agat. "Kendi hayvanlarımızı geri toplayamayacak mıyız? Hem onca tahılımız, etimiz, kışmahsülümüz var; aklını başına al!"

"Jakob," diye mırıldandı Seiko Esmit, iki adamın arasına girerek. Agat, kendisinden yaşça büyük Dermat'a bağırdığını fark etti; kendine hakim olmaya çalıştı. Fakat Deniz Kapısı müdafaası gibi kanlı bir çatışmanın üzerine bir erkeğin isteri krizleriyle uğraşmak zordu. Başı çatlıyordu; Gaal kamplarına düzenledikleri seferlerden kalma saç derisindeki yara hâlâ sızlıyordu; oysaki şimdiye iyileşmesi gerekirdi. Deniz Kapısı'nda burnu bile kanamamıştı ama başkalarının kanı üzerine sinmişti. Kütüphanenin panjursuz, yüksek pencerelerinin önünde karlar sessizce uçuşmaya devam ediyordu. Öğlen vaktiydi; ama günbatımına benziyordu. Pencerelerin altındaki Meydan'da bütün barikatları tutmuşlardı. Barikatların ardında içi boş evleriyle, muhafızsız surlarıyla, karlı ve karanlık bir şehir uzanıyordu.

Şehir merkezine çekildikleri o gün, işgalin dördüncü günüydü. Barikatların arkasına saklanmışlardı; ama daha o geceden ufak bir gözcü birliği karların durulmasını fırsat bilip Üniversite'nin çatılarından dışarı sızdı. Fırtına gün içinde daha da bastırdı; ya da belki bir fırtına bitip yenisi başlamıştı. Karın, soğuğun ardına sığınan Landinli erkekler, genciyle, yaşlısıyla kendi sokaklarında gerillacılık oynadılar. İki veya üç kişilik gruplar halinde sokakları, çatıları, odaları taradılar; gölgelerin içinde birer gölgeydiler. Bıçak, zehirli ok, bolo ve yay kullanıyorlardı. Kendi evlerine sızıp oraları mesken tut-

muş Gaalları öldürdüler; bazen de onlar tarafından öldürüldüler.

Yüksek yerleri sevdiğinden, Agat çatıdan çatıya atlama işini en iyi kıvıranlardı. Dik çatılar kar yüzünden fazlasıyla kaygan olsa da Gaalları oklama fırsatını tepemezlerdi. Hem çatılar üzerinde köşe kapmaca veya ev avcılığı oynarken de aynı ölçüde ölüm tehlikesi mevcuttu.

Kuşatmanın altıncı, fırtınanın dördüncü gününde kar yağışı incelmiş, seyrelmiş, rüzgâra teslim olmuştu. Eski Konak'ın şimdilik hastane olarak kullanılan Kayıt Odası'ndaki termometreler dışarıyı -4 derece gösteriyordu; rüzgârölçerlere göre ise esinti saatte yüz kilometreyi aşmıştı. Dışarısı korkunçtu. Rüzgâr o incecik kar tanelerini insanın yüzüne çakıltaşı gibi vuruyor, panjurları kamp ateşi için sökülmüş pencerelerin kırık camlarından içeri giriyor, kıymıklı zeminde birikiyordu. Şehirde ne doğru düzgün yiyecek, ne de sıcak bir köşe vardı; Meydan'ın etrafındaki dört bina hariç. Gaallar boş odalara doluşmuş, ellerine geçirdikleri minderlerle, kırık kapılarla, panjurlarla, sandıklarla odanın orta yerinde ateş yakıp fırtınanın dinmesini bekliyordu. Hiç erzakları yoktu; Güney Göçü esnasında bütün yiyeceklerini tüketmişlerdi. Hava düzelince ava çıkabilecek, kasabalıları öldürüp şehrin Kışlık depolarıyla karınlarını doyurabileceklerdi. Ancak fırtına dinene kadar işgalciler aç kalacaktı.

Sanki bir işe yarayacakmış gibi köprünün başını tutmuşlardı. Birlik Kulesi'ndeki gözcüler, Ambar'a düzenlenen ilk ve tek saldırıya anbean şahit olmuşlardı; Gaallar mızrak yağmuruna tutulmuş, asma köprü kapatılmış, saldırı başladığı gibi bitmişti. Landin kayalıklarının aşağısındaki kumsalda sular çekilmiş olmasına karşın oraya pek kimsenin uğradığı yoktu; muhtemelen dalgaların kükreyerek gelişini görmüş, kara halkı olarak bir sonraki dalganın ne zaman geleceğini kestiremediklerinden uzak durmayı tercih etmişlerdi. Dolayısıyla Ambar güvendeydi ve şehirdeki eğitimli sözüstü konuşma-

cılarının bazıları adadakilerle iletişime geçip durumlarının iyi olduğunu öğrenmiş, çocukların gayet sağlıklı olduğunu bildirerek babaların yüreğine su serpmişti. Ambar'da işler yolundaydı.

Ama şehir düşmüş, ele geçirilmiş, işgal edilmişti; nüfusunun yüzden fazlası yaşanan çatışmalarda yaşamını yitirmiş, geri kalanlar da üç beş binaya sığınmıştı. Landin artık karların, gölgelerin, kanın şehriydi.

Jakob Agat gri duvarlı bir odada oturuyordu. İçeride yalnızca yırtık pırtık bir döşek ile üzeri incecik karlarla kaplı cam kırıkları vardı. Ev sakindi. Rolery ile birlikte bir gece o pencerelerin altında uyumuşlar, sabah olunca kız onu uyandırmıştı. Kendi evinde bir hırsız gibi oracıkta oturmuş, kalbi sızlayarak Rolery'yi düşünüyordu. Bir seferinde, ki kulağa çok uzak geliyordu; on iki gün kadar önce tam da bu odada onsuz yapamayacağını söylemişti kıza. Şimdiyse gece gündüz koşturmaktan Rolery aklına bile gelmiyordu. Hiç değilse şimdi gelsin aklıma, şimdi oturup onu düşüneyim, diye hırladı sessizliğe; ama tek düşünebildiği, ikisinin çok yanlış bir zamanda, yanlış mevsimde doğduğuydu. Ölüm mevsimi başlarken âşık olamazdı.

Kırık pencerelerin öte tarafında hırçın rüzgâr ıslık çalıyordu. Agat ürperdi. Buz kestiği anlar haricinde bütün günü sıcak geçirmişti. Termometre düşmeye devam ediyordu; çatı gerillalarının çoğu da yaşlıların soğuk ısırması dedikleri şeyden muzdaripti. Koşturmacaya devam etmek Agat'a iyi gelecekti. Oturup düşünmek bir işe yaramıyordu. Alışkanlıktan kapıya yöneldi, sonra aklını başına alıp girdiği pencereden usulca geri çıktı. Yandaki evin zemin katında Gaallar kamp yapıyordu. Pencerenin önünde duran bir tanesinin sırtını görebiliyordu. Açık tenli insanlardı; saçlarını bir çeşit zift veya katranla karartıp sertleştirmişlerdi ama Agat'ın gördüğü kaslı, kavisli boyunlar bembeyazdı. Düşmanlarına yakından bakma şansını böyle nadir elde edebilmesi ne kadar da

tuhaftı. Genellikle ya uzaktan ok atar, ya vurur kaçar, ya da Deniz Kapısı'nda olduğu gibi öyle yakından savaşırlardı ki göz gözü görmezdi. Acaba gözleri Tevarlılar gibi sarı, kehribar rengi miydi? İçinden bir his gri olduklarını söylüyordu. Ama bunu düşünmeye vakit yoktu. Pervazı tırmandı, kalkan duvarına atlayıp evinin çatısından dışarı çıktı.

Meydan'a giderken kullandığı yol kapatılmıştı; çatılardaki koşturmacaya Gallar da katılmıştı. Bir çatıdan, bir çatıya atlayan Agat, peşindekilerin biri hariç hepsinden kurtuldu; ama son kalan tüftüflü Gaal aradaki iki buçuk metrelik boşluğu zıplayıp takibe devam etti. Agat son çare olarak aşağıdaki ara sokaklardan birine kendini bıraktı, üstünü başını silkeledi, tabanları yağladı.

Tam da bu gibi durumlar için Esmit Sokağı barikatına muhafızlar dikilmişti. Muhafız, Agat'a ip uzattı, o da hemen tırmandı. Tam yukarı çıkmıştı ki sağ eline bir ok isabet etti. Çabucak barikata indi; oku söktü, yarasını emip tükürdü. Gaallar oklarına zehir sürmezdi ancak Landinlilerin attığı okları onlara karşı kullanırlardı ve bu okların bazılarında elbette ki zehir vardı. Ambargo Yasası'nı haklı çıkaran durumlardan biriydi bu. Kramplar başlayana kadar Agat'ın birkaç dakikalığına canı epey sıkıldı; sonra şanslı olduğuna kanaat getirdi, derken elindeki küçük ama etkili yaranın acısını hissetmeye başladı. Hem de silah tutan eliydi.

Toplantı Salonu'ndaki altın takvimlerin altında akşam yemeği başlamıştı. Gün ağardığından beri hiçbir şey yememişti Agat. Bir kâse sıcak bhan ve tuzlu et ile masaya oturana kadar fazlasıyla açtı; ama sonra boğazından gitmedi. Konuşmak bile istemiyordu. Yine de yemekten iyiydi, o nedenle etrafında toplanan herkesle sohbet etti. Ta ki tepelerindeki kulenin çanları çalana kadar. Yine bir saldırı oluyordu.

Artık alışıldığı üzere, saldırı barikattan barikata atladı; yine hiçbir sonuca varmadı. Bu sert hava koşullarında uzun süre saldırmak mümkün değildi. Alacakaranlıkta bir oradan,

bir buradan saldırarak asıl amaçladıkları, askerlerinden bir ikisini Meydan'a sokmak, onlara Eski Konak'ın arkasındaki dev demir kapıları açtırmaktı. Karanlık çökünce saldırganlar oradan kayboldular. Eski Konak'ın ve Üniversite'nin üst pencerelerinden atışa devam eden okçular, aşağıdakilere sokakların boşaldığını duyurdu. Her zamanki gibi birkaç ölü ve yaralıları vardı; aşağıdan okla vurulan bir arbaletçi, barikatın tepesinde mevzi almaya çalışırken demir uçlu mızrağı karnına yiyen genç bir çocuk, birkaç da hafif yaralı. Her geçen gün ölü ve yaralı sayısı ikişer üçer artıyor, savaşacak, nöbet tutacak asker sayısı azalıyordu. Zaten az kişilerken, bir de üstüne bu kayıplar...

Savaştan dönen Agat'ı sıcak basmıştı; yine tir tir titriyordu. Alarm duyulunca yemeği yarım kalanların çoğu geri dönüp yemeklerini bitirmişti. Agat'ın artık yemek yiyesi yoktu; kokusu bile ağır geliyordu. Yaralı elini her kullandığında kanaması tekrar başlıyordu; bu bahaneyle Eski Konak'ın altına, Kayıt Odası'na indi, oradaki kırık çıkıkçıya pansuman yaptırdı.

Oldukça geniş, alçak tavanlı bir odaydı. Gece gündüz hep aydınlık ve sıcacıktı. Hem eski gereçleri, çizelgeleri, kağıtları saklamak, hem de yararlıların bakımı için ideal bir yerdi. Halıya attıkları derme çatma yataklarda yatıyorlardı. Uzun odanın sessizliğine tek tek yerleştirilmiş, uyku ve acı dolu birer adaydı her biri. Karısı, tam da umduğu gibi yatakların arasından kendisine yaklaşıyordu. Onu düşünürken kalbi sızlasa da, şimdi yüz yüze, göz göze gelince öyle bir sızı hissetmedi. Aksine, delice bir mutluluk sarmıştı içini.

"Merhaba, Rolery," diye mırıldanıp başını derhal Seiko'ya ve kırık çıkıkçı Wattock'a çevirdi, Huru Pilotson'ın durumunu sordu. Öyle mutluydu ki, ne yapacağını şaşırdı.

"Yarası büyüyor," diye fısıldadı Wattock. Agat önce boş boş baktı, sonra Pilotson'dan bahsettiğini anladı. Tam anlamayıp, "Büyüyor mu?" diye tekrarladı, gidip Pilotson'ın yanına oturdu.

Pilotson da ona bakıyordu.

"Nasıl gidiyor, Huru?"

"Çok büyük hata ettin," dedi yaralı adam.

Çok eski arkadaşlardı, birbirlerini küçüklükten beri tanıyorlardı. Agat, Pilotson'ın neyi kastettiğini hemencecik anladı, evliliğinden bahsediyordu. Ama ne cevap vereceğini bilemedi. "Sonuç değişmezdi," diye lafa başladı, sonra sustu. Kendini savunamazdı.

Pilotson, "Bu kadarı yetmez, bu kadarı yetmez," diye sayıkladı.

Agat, arkadaşının kendinde olmadığını yeni anladı. "Hepsi geçti, Huru!" derken sesi öyle otoriterdi ki, Pilotson bunun üzerine iç çekip gözlerini kapadı; arkadaşının sözleri ona yapay bir güven vermişti. Agat kalkıp Wattock'un yanına döndü. "Baksana; şunu bir sar da kanaması dursun, olur mu? Pilotson'ın nesi var?"

Rolery bez ve bant getirdi. Wattock, birkaç ustaca hamleyle Agat'ın elini sardı. "Alterra," dedi. "Ben de bilmiyorum. Gaallar öyle bir zehir kullanıyor ki, panzehirlerimiz işe yaramıyor. Hepsini denedim. Sırf Pilotson Alterra da değil. Yaraları kapanmıyor, şişiyor. Şurdaki şu çocuğa baksana. O da aynı." On altı yaşındaki sokak gerillası, kabus görür gibi inliyor, yattığı yerde kıvranıyordu. Bacağındaki mızrak yarasında kanama olmasa da, cildinin altında kırmızı çizgiler belirmişti ve yara hem tuhaf görünüyordu, hem de oldukça sıcaktı.

"Panzehir uyguladınız mı?" diye sordu Agat, çocuğun acı dolu yüzünden gözlerini çevirerek.

"Hepsini denedik. Alterra, bana neyi hatırlattı biliyor musun? Sonbaharın başlarında kloisin tekini ağaçta kıstırmıştın da sonra zehirlenmiştin ya. Hatırladın mı? Belki kloisin kanından veya bezlerinden zehir yapmışlardır. Belki senin yaran gibi bunlar da yakında geçer. Evet, aynı yaraydı," diye açıkladı Wattock, Seiko ve Rolery'ye. "Agat böyle genç bir de-

likanlıyken kloisi yakalamak için ağaca tırmanmıştı. Tırmıkladığı yerler sonradan şişti, ısındı, çok fena hasta etti. Ama birkaç güne hepsi geçti."

"Bunlar iyileşmez," dedi Rolery, Agat'a usulca.

"Neden öyle diyorsun?"

"Klanımın şifacı kadınlarını izlerdim... Ben de bir şeyler öğrendim... Bacağındaki o çizgilere ölüm çizgisi denir."

"Bunun ne zehri olduğunu biliyor musun yani?"

"Bence zehir değil. Bütün derin yaralarda rastlanabilen bir şey. Kanaması olmayan, iyice temizlenen küçük yaralarda bile. Silahın laneti..."

"Batıl inanç onlar," dedi yaşlı kırık çıkıkçı, sert bir sesle.

Agat, "Silahlar bizi lanetlemez, Rolery," diye açıkladı kıza, koruma içgüdüsüyle ihtiyar doktordan uzaklaştırırken. "Bize zarar veren..."

"Ama çocuğa da, Pilotson Alterra'ya da bulaşmış, baksana! Bak..." Agat'ı yaralı Tevarlılardan birinin yanına götürdü. Orta yaşlı, ufak tefek, neşe dolu biriydi. Baltanın tekine yitirdiği sol kulağını Agat'a seve seve gösterdi. Yara iyileşiyordu fakat kabarmış, kızarmış, irin toplamıştı...

Agat birden elini başındaki o zonklayan, pansumanı yapılmamış yaraya götürdü.

Wattock da peşlerinden gelmişti. Zararsız izcanlıya öfkeyle baktı, "Yerli izcanlıların silah laneti dediği şey elbette ki bakteriyel enfeksiyon. Okulda size de öğrettiler, Alterra. İnsanlar, gezegenin viral ve bakteriyel yaşam formlarından enfeksiyon kapmadığı için tek sıkıntımız iç organ hasarı, kan kaybı ya da kimyasal zehirlenme, ki ona karşı da panzehirlerimiz var..."

"Ama çocuk ölüyor, Yaşlı," dedi Rolery o yumuşak, inatçı sesiyle. "Yarayı dikmeden önce yıkamaları gerekirdi."

Yaşlı doktor öfkeyle doğruldu. "Kendi halkına geri dön, insanları nasıl tedavi edeceğimi öğretme bana..."

"Yeter, tamam," dedi Agat.

Sessizlik oldu.

"Rolery," dedi Agat. "Eğer vaktin varsa..." Önce, "Eve gidelim mi?" diyecek oldu; sonra, "Gidip yemek yiyelim mi?" diye bitirdi lafını.

Rolery yemek yememişti; Agat da Toplantı Salonu'nda kızın yanında oturdu, bir şeyler tıtıkladı. Sonra ceketlerini giydiler, o karanlık, rüzgârlı Meydan'a çıkıp Üniversite binasına gittiler. Burada iki çiftle birlikte bir sınıfı paylaşıyorlardı. Eski Konak'ın yatakhaneleri daha rahattı ama eşleri Ambar'a gitmemiş evli çiftlerin çoğu ara sıra elde ettikleri bu kısmî mahremiyete de razıydı. Kadının biri ceketine sarınmış, sıraların arkasında uyuyakalmıştı. Taşlardan, oklardan ve rüzgârdan korunmak için kırık pencereler, masalardan sökülen parçalarla kapatılmıştı. Agat ve karısı, ceketlerini yere serip kendilerine yatak yaptılar. Uyumadan önce Rolery pencerenin pervazından temiz kar toplayıp Agat'ın elindeki ve başındaki yaralarına sürdü. Canı acıdı; yorgunluğun getirdiği tahammülsüzlükle kıza çıkıştı; ama Rolery, "Sen Alterra'sın; hasta olmazsın; ama bunun da bir zararı dokunmaz. Zararı dokunmaz..." dedi.

13
Bozgun Günü

Agat, tozlu odanın karanlığında ara sıra uykusunda sayıklıyordu; bir sefer de rüyasında Rolery'ye zihindiliyle seslenmiş, çok uzaklardan, dipsiz uçurumların ötesinden ismini fısıldamıştı. Rolery, Agat'ın sesiyle uyandı. Hava hâlâ karanlıktı.

Şafak erken söktü; günışığı masaları aydınlatmış, tavanda beyaz çizgiler oluşturmuştu. Dün gece geldiklerinde orada uyuyan kadın, bitkin halde uyumaya devam ediyordu ama cereyandan korunmak için çalışma masalarının üzerinde uyuyan öbür çift uyanmıştı. Agat doğruldu, uykulu gözlerle etrafa bakındı, hırıltılı bir sesle, "Fırtına dinmiş..." dedi. Masalardan birini azıcık kenara çekip dışarı baktılar, artık dış dünyayı görebiliyorlardı. Harap olmuş Meydan'ı, üstüne karlar yığılmış barikatları, dört büyük binanın kapatılmış kapılarını, uzaklardaki karla kaplı çatıları, ucundan biraz da denizi...

Son derece berrak, mavi beyaz bir dünyaydı; tüm gölgeler mavi, göz alıcı sabah güneşinin temas ettiği her yer de bembeyaz.

Çok güzeldi. Ama kendilerini koruyan surlar geceleyin yıkılmıştı sanki.

Agat da Rolery ile aynı şeyi düşünüyordu; "Çatılarda oturup bizi tek tek avlayabileceklerini fark etmeden Konak'a gitmemiz lazım."

"Yeraltı tünellerini kullanarak binadan binaya geçebili-

riz," dedi oradakilerden biri. Agat da onayladı. "Öyle yapalım," dedi. "Ama barikatlara asker yerleştirmeliyiz."

Rolery, diğerlerinin gitmesini bekledi, sonra Agat ne kadar sabırsız olsa da başındaki yaraya bakmayı başardı. Durumu daha iyiydi ya da en azından kötüye gitmemişti. Yüzünde hâlâ soydaşlarından yediği dayağın izleri duruyordu. Kendi elleri ise taş ve ip tutmaktan çürümüştü, soğuktan dolayı yaraları iyice kötüleşmişti. Zedelenmiş ellerini Agat'ın zedelenmiş başına koydu ve gülmeye başladı. "İki ihtiyar savaşçı gibiyiz," dedi Rolery. "Ah, Jakob Agat. Denizin altındaki diyarı boyladığımızda yine ön dişlerin olacak mı?"

Başını kaldırıp kıza baktı. Ne dediği anlamamıştı. Gülmeye çalıştı, ama başaramadı.

"Belki yabansoylular ölünce yıldızlara geri dönüyordur; o başka gezegenlere," dedi, gülmeyi bırakıp.

"Hayır," dedi Agat, ayağa kalkarken. "Hayır, buradan bir yere ayrılmıyoruz. Benimle gel, eşim."

Parıldayan güneşe, gökyüzüne, karlara karşın dışarısı öyle soğuktu ki, nefes alırken bile insanın canı acıyordu. Meydan'ı geçip Birlik Konağı'nın kemerlerine koştururlarken arkadan bir ses geldi; dönüp baktılar. Agat dart tabancasını çekmişti; ikisi de kaçmaya hazırdı. Barikatın üzerinden garip bir siluet çığlık çığlığa uçup altı metre ileride kafaüstü barikata çakıldı. Kaburgalarına iki adet mızrak saplanmış bir Gaal'dı bu. Barikatlardaki muhafızlar biraz bakınıp emirler yağdırdı, okçular alelacele arbaletlerini doldurup önlerindeki binanın doğu cephesinde korumalı bir pencereden kendilerine bağıran adama baktılar. Yaşamını yitiren Gaal, barikatın mavi gölgesinde, çiğnenmiş karların üzerinde kanlar içinde yüzükoyun yatıyordu.

Muhafızlardan biri koşup Agat'a, "Alterra," diye seslendi. "Sanırım saldırıya geçiyorlar..." Başka biri Üniversite'nin kapısından fırlayıp adamın lafını kesti. "Hayır, ben gördüm. Peşinden kovalıyordu. O yüzden öyle feryat ediyordu."

"Ne gördün? Tek başına mı saldırdı?"

"Şu şeyden kaçıyordu; canını kurtarmaya çalışıyordu! Barikattakiler! Siz görmediniz mi? Feryat etmekte haklıydı. Beyaz, insan gibi koşan, boynu şey gibi... Tanrım, şöyle boynu vardı, Alterra! Köşeyi dönüp adamı kovalamaya başladı, sonra geri döndü."

"Karyabani," dedi Agat. Rolery'ye bakıp onun da onayını aldı. Wold'un hikâyelerini dinlemişti; kafa salladı. "Beyaz, uzun, başı sağa sola sallanıyor..." Wold'un o korkunç tarifini taklit etti; pencereden canavarı gören adam da, "Aynen öyle!" diye haykırdı. Agat barikatı tırmandı, gözleri canavarı aradı. Rolery yerde kalıp ölü adamı seyretti. Gaal öyle korkmuştu ki kaçarken düşman mızraklarına takılmıştı. Gaalları hiç yakından görmemişti. Esir almazlardı; zaten Rolery'nin işi, yeraltında yaralılara bakmaktı. Ölen kısa boylu, zayıf biriydi. Rolery'ninkinden beyaz cildi, sulu bir et gibi parlayana kadar yağlanmıştı. Yağlı saçına ise kırmızı tüyler örülmüştü. Adam ansızın ölmüş, üzerinde yırtık giysiler, sırtında ceket niyetine paçavralarla yerde yatıyordu. Yüzü sanki hâlâ peşindeki canavardan saklanmak istercesine yere gömülüydü. Kız, barikatın aydınlık, buz rengi gölgesinde durup adamın başında bekledi.

Surun iç tarafında çıkıp, yukarıdaki kaldırım taşlarından ve deniz kıyısından toplanmış kayalardan yapılma eğik platformdan bakan Agat'ın, "İşte orada!" diye bağırdığını duydu. Agat, gözleri ateş saçarak Rolery'nin yanına indi, kızı Birlik Konağı'na gönderdi. "Bir anlığına gördüm; Otaka Sokağı'ndan koşarak geçiyordu. Kafası bize dönüktü. Sürü halinde mi avlanır bunlar?"

Rolery'nin bu konuda bir fikri yoktu. Tek bildiği, Wold'un önceki kış yağan efsanevi karda tek başına karyabani avladığıydı. Kalabalık yemekhaneye haberleri iletip soruyu tekrarladılar. Umaksuman kesin bir dille karyabanilerin sürü halinde avlandığını ama yabansoyluların izcanlılara kulak asmayacağını, gidip cevabı o meşhur kitaplarında aramaları gerektiğini söyledi. Buldukları kitapta karyabanilerin Dokuzuncu Kış'ın

ilk fırtınasında on iki ila on beş kişilik sürüler halinde dolaştıkları yazıyordu.

"Kitaplarla nasıl anlaşıyorsunuz? Sesleri çıkmıyor. Benimle konuşurken kullandığın zihindili gibi bir şey mi?"

Agat, Rolery'ye baktı. Toplantı Salonu'nun uzun masalarından birinde yabansoyluların çok sevdiği o bol sulu, sıcacık ot çorbasından içiyorlardı; çağ diyorlardı ismine.

"Yok... Yani, evet, biraz. Beni dinle, Rolery. Birazdan dışarı çıkacağım. Sen de hastaneye dön. Wattock'a kulak asma. Yaşlandı, yorgun düştü. Ama oldukça bilgilidir. Başka binaya geçmen gerekirse Meydan'dan gitme, tünelleri kullan. Gaal okçuları yetmedi, bir de o yaratıklar çıktı başımıza." Güler gibi oldu. "Acaba daha neler göreceğiz?" dedi.

"Jakob Agat, sana bir sorum var..."

Tanıştıkları kısa süre içinde isminin kaç parçadan oluştuğunu, hangi parçaları kullanması gerektiğini bir türlü tam çözememişti.

"Dinliyorum," dedi ciddiyetle.

"Neden Gaallarla zihindili konuşmuyorsunuz? Söyleyin, gitsinler. Bana Ambar'a kaçmamı söylediğin gibi, onlara da gitmelerini söyle. Çobanınızın hanlara söylediği gibi..."

"İnsanlar hanlara benzemez," dedi. Rolery o an fark etti ki, kendi halkına ve Gaallara insan diyen tek kişi Agat'tı.

"Şu yaşlı kadın, Pasfal, Gaalları dinledi, ordunun güneye gittiğini öğrendi."

"Evet. Yetenekli ve eğitimli kişiler uzaktan bile olsa kimseye fark ettirmeden dinleyebilirler. Kalabalık bir ortamda bunu herkes yapar aslında; korkularını ve neşelerini hisseder. Zihindili tabii daha karmaşık bir şey ama ikisi de sözsüz iletişim. Fakat zihindili konuşmakla, zihindili dinlemek farklı şeyler. Eğitimsiz birine zihindiliyle konuşursan zihnini kapatır, bir şeyler duyduğunun farkında bile olmaz. Özellikle de duymak, inanmak istemediği şeyler söylersen. Genelde iletişim kuramayanların sorunu, savunmalarının kusursuz olmasıdır. Sözüstü iletişimi öğrenmek, büyük oranda kendi savunmanı kırmayı öğrenmektir."

"Ama hayvanlar duyuyor, değil mi?"

"Belli ölçüde evet. O da sözsüz. Bazı insanların hayvanlarla iletişim becerileri daha kuvvetli. Çobanlık yaparken ya da avlanırken gerçekten çok işe yarıyor. Yabansoyluların şanslı avcılar olduğunu hiç duymadın mı?"

"Duydum. Size o yüzden büyücü diyorlar. Ama o zaman ben hanlara mı benziyorum? Seni duydum çünkü."

"Evet, duydun. Hatta bana zihindilinde bir şeyler söylediğin de oldu; bir seferinde benim evimdeydik. Bazen iki kişi arasında bu yaşanır; bariyer yoktur, savunma yoktur." Fincanını kafaya dikip kasvetli gözlerle salonun öbür tarafındaki yıldız deseni ile etrafında daireler çizen mücevher gezegenlere baktı. "Eğer bu yaşanırsa," dedi, "birbirlerini sevmek zorundalar. Zorundalar... Gaallara korkularımı ve öfkemi gönderemem. Duymazlar. Ama o duygularımı sana çevirsem, seni öldürebilirim, Rolery. Sen de beni..."

Derken Agat'ı Meydan'a çağırdılar; Rolery'yi bırakmak zorunda kaldı. Kız, Tevarlıları tedavi etmek için hastaneye indi. Ona verilen görev buydu, bir de yaralı yabansoylu çocuğun ölmesini seyretmek. Ölümü hiç kolay olmadı. Bütün gün sürdü. İhtiyar kırık çıkıkçı, Rolery'nin çocuğa göz kulak olmasına izin verdi. Elinden bir şey gelmeyen Wattock, huysuz ve kızgındı. "Biz insanlar sizin gibi gebermeyiz!" diye kükredi bir seferinde. "Çocuğun kanında doğuştan bir bozukluk var!" Rolery, Wattock'un ne dediğini umursamıyordu. Çocuk da öyle. Rolery'nin elini tutarak, acı içinde öldü.

Büyük, sessiz odaya birer ikişer yeni yaralılar getiriliyordu. Dışarıda, o güneşli, karlı havada çatışmalar yaşandığının tek işareti buydu. Umaksuman'ı sedyeyle aşağı taşıdılar; yediği Gaal sapanları yüzünden bayılmıştı. Kocaman kolları ve bacaklarıyla, olanca heybetiyle yatıyordu; Rolery soğuk bir gururla izledi onu; bir savaşçı, bir abi olarak. Başta öldüğünü sanmıştı ama bir süre sonra Umaksuman doğruldu, başını salladı ve ayağa kalktı. "Neresi burası?" diye sordu. Cevabı verirken gülmemek için kendini zor tuttu. Wold'un soydaşları kolay kolay ölmezdi. Umaksuman'a Gaalların aynı anda

bütün barikatlara çok ağır saldırılar düzenlediğini anlattı; tıpkı Kara Kapısı'ndaki büyük taarruzda birbirlerinin omzuna çıkıp surları aşmaya çalışmaları gibi. "Hiç kafaları çalışmıyor," dedi Umaksuman, kulağının üzerinde iri bir buz parçası gezdirerek. "Bu Meydan'ın etrafındaki çatılara konuşlanıp bir hafta boyunca bizi oklasalardı, barikatları tutacak kadar adamımız kalmazdı. Tek bildikleri hep birlikte bağıra çağıra taarruza geçmek..." Tekrar başını ovaladı, "Mızrağımı ne yaptılar?" deyip savaş meydanına geri döndü.

Ölenleri buraya değil, yakmak için Meydan'daki açık kulübeye götürüyorlardı. Agat ölse, Rolery'nin haberi olmazdı. Hasta taşıyanlar içeri yeni birini getirdiklerinde hep bir umutla kim olduğuna bakardı; eğer yaralanan Agat'sa, ölmemiş demekti. Ama gelen hep başkalarıydı. Rolery merak etti; ölecek olsa, ölmeden hemen önce zihindiliyle gönderdiği çığlık kulağına gelir miydi? Ve Rolery o çığlığı duyup da yaşamayı sürdürebilir miydi?

Bitmek bilmeyen günün ilerleyen saatlerinde yaşlı kadın Alla Pasfal'ı getirdiler. Yanında birtakım yabansoylu yaşlıyla birlikte barikatlardaki muhafızlara silah götürmek gibi tehlikeli bir görev üstlenmişti. Dolayısıyla düşman ateşi altında hiçbir koruma olmadan Meydan'da koşturmaları gerekiyordu. Gaal mızrağının teki yandan boğazına saplanmıştı. Wattock'un elinden fazla bir şey gelmedi. Koyu tenli, ufak tefek yaşlı kadın, gençlerin arasında öylece yatıyordu. Alla'nın bakışlarını gören Rolery, elinde kan ve kusmuk dolu bir leğenle yanına gitti. Kadının ihtiyar gözleri sert, karanlık, kaya gibi dipsizdi; Rolery, halkının hiç yapmadığı bir şey yapıp Alla'nın gözlerinin içine baktı.

Sargılı boğazı titredi, ağzı büküldü.

Savunmayı indirmek...

"Dinliyorum!" dedi Rolery dışından. Halkının bu resmi ifadesini kullanırken sesi titriyordu.

Gidecekler, dedi Alla Pasfal'ın yorgun, solgun sesi. *Diğerlerinin peşinden güneye gitmeye çalışacaklar. Bizden, karyaba-*

nilerden, evlerden, sokaklardan korkuyorlar. Korkuyorlar. Bu saldırıdan sonra gidecekler. Jakob'a söyle, duyabiliyorum onları. Duyabiliyorum. Jakob'a söyle, yarın gidecekler...

Rolery, "Söyleyeceğim," deyip gözyaşlarına boğuldu. Kadın hiç konuşmadan, hiç kıpırdamadan o siyah taşları andıran gözleriyle ölüm döşeğinde yatıyordu.

Rolery işinin başına döndü. Yararlıların yardıma ihtiyacı vardı; Wattock'un ise başka yardımcısı yoktu. Hem yukarı çıkıp kanlı karların, gürültünün, arbedenin içinde henüz sağken Agat'ı bulup, ölüm döşeğindeki meczup bir ihtiyarın hayatta kalacakları müjdesini aktarmak ne işe yaracaktı ki?

İşine devam ederken gözlerinden hâlâ yaşlar süzülüyordu. Ağır yaralı olmasına karşın Wattock'un verdiği ufacık, top şeklinde muhteşem ilaç sayesinde acısı dinen bir yabansoylu, Rolery'ye, "Neden ağlıyorsun?" diye sordu. Uykulu sesiyle bir çocuk kadar meraklı sormuştu. "Bilmiyorum," dedi Rolery ona. "Uyu hadi." Ama az çok biliyordu ki, sebebi insanın içini acıtan o umuttu. Kaç gündür içinde bulunduğu teslimiyeti alt üst etmişti. Neticede bir kadın olduğu için de acı onu ağlatmıştı.

Yerin altında anlamasına imkân yoktu ancak, Seiko Esmit'in elinde tepsiyle Rolery'ye, Wattock'a ve bütün yaralılara sıcak yemek getirdiğine bakılırsa gün sona eriyor olmalıydı. Esmit tabakların boşalmasını beklerken, Rolery ona, "Pasfal Alterra'yı kaybettik," dedi.

Seiko kafa sallamakla yetindi. Yüzü gerilmiş, tuhaf bir hâl almıştı. İnce bir sesle, "Ateşli ok atmaya başladılar; eşyaları yakıp yakıp çatılardan atıyorlar. Meydan'a giremedikleri için binaları, dükkanları ateşe verecekler ki soğukta hepimiz donup ölelim. Eğer Konak alev alırsa siz de burada kapana kısılır, cayır cayır yanarsınız."

Rolery sesini çıkarmadan yemeğini yedi. Sıcak bhan ezmesinin üzerine et suyu dökülmüş, çeşitli bitkiler doğranmıştı. Yabansoylular işgal altında bile kendi halkının sonbaharın

ortasında yaptığından daha iyi yemek yapıyordu. Tabağını bitirdi, yaralı adamın yarım bıraktığı tabağı da süpürüp, üç beş parça daha atıştırıp tepsiyi Seiko'ya geri götürdü. Ama karnı hâlâ açtı.

Hastaneye uzun bir süre kimse gelmedi. Yaralılar uyuyor, uykularında inliyordu. İçerisi sıcaktı; gaz ateşinin ısısı ızgaralardan yayılıyor, odayı dumanı tüten bir çadır gibi ısıtıyordu. Yaralıların nefes alıp vermelerinin yanında, Rolery bazen duvarlara asılı, yuvarlak kapaklı şeylerin tik tak seslerini de duyuyordu ve hem o şeyler, hem duvara dayanmış camdan dolaplar, hem de kitap dolu yüksek raflar gaz ateşinin yumuşak ışığında sarı ve kahverengi ışıldıyordu.

"Aneljezik verdin mi ona?" diye fısıldadı Wattock. Yatağın başından kalkan Rolery evet anlamında omuz silkti. İhtiyar kırık çıkıkçı kendisinden yarım Yıl büyük gösteriyordu. Rolery'nin yanındaki çalışma masasına oturdu, bir miktar sargı kopardı. Sargıları az kalmıştı. Rolery'nin gözünde muhteşem bir doktordu. Yorgun, bitkin haldeki Wattock'un keyfini yerine getirmek için, "Yaşlı," dedi. "Yaraları çürüten silah laneti değilse, nedir?"

"Şey, yaratıklar çürütüyor. Gözle görülmeyen küçük hayvancıklar. Sana onları gösterebilmem için özel bir cama ihtiyacım var, şu dolaptaki gibi mesela. Neredeyse her yerde varlar; silahların üzerinde, havada, cildinde... Kana karışırlarsa vücut onlarla savaşmaya başlar, yaranın şişmesi, kızarması hep o yüzden. Kitaplarda böyle yazıyor. Şahsen bir doktor olarak çok kafa yormadım."

"O yaratıklar neden yabansoyluları ısırmıyor?"

"Çünkü yabancıları sevmezler." Wattock yaptığı espriye kıs kıs güldü. "Bizler yabancıyız, biliyorsun. Belli enzimlerden düzenli olarak almazsak buralardaki yiyecekleri bile sindiremiyoruz. Yerel organik normlardan çok farklı bir kimyasal yapımız var; sitoplazmamızda bile belli. Ne olduğunu bilmiyorsun tabii. Yani senin anlayacağın, siz izcanlılardan daha farklı maddelerden oluşuyoruz."

"O yüzden mi sizin teniniz bizden koyu?"

"Hayır, onun önemi yok. Ten rengi, göz yapısı, bunlar tamamen yüzeysel farklılıklar. Daha derin bir fark var aramızda; soy ağacımızda küçücük bir molekül farkı," dedi Wattock. Rolery'ye ders anlatmak hoşuna gitmişti. "İşinin ehli ilk kolonistlerin yazdığına göre Ortak Hominid Tipi'nden çok büyük bir farkı yok. Ama bu sizinle üreyemeyiz demek oluyor; tıpkı yerli organik yiyecekleri takviye almadan sindirememiz, virüslerinizden zarar görmememiz gibi. Gerçi bu enzim işini fazla abarttık. İlk Nesil'in yolundan gitme çabalarımızın bir sonucu. Bir kısmı tamamen batıl inanç. Av seferlerine gidenlerde ya da geçen sonbaharki Atlantika mültecilerinde iki, üç aydönümü boyunca enzim iğnesi almayıp yine de sindirim sorunu yaşamayan kişiler tanımıştım. Canlılar bir şekilde adapte oluyor." Wattock bunu söylerken yüzüne oldukça tuhaf bir ifade yerleşti, Rolery'ye bakakaldı. Kız kendini suçlu hissetti, Wattock'un neyden bahsettiğine dair en ufak bir fikri yoktu. Anahtar kelimelerin hiçbirinin kendi dilinde karşılığı bulunmuyordu. "Canlılar ne yapıyor?" diye sordu, utangaç bir tavırla.

"Adapte oluyor. Tepki veriyor. Değişiyor! Nesiller boyu yeterince baskıyla karşılaşırlarsa en ideal adaptasyon galip gelir... Solar radyasyon uzun vadede yerel bir biyokimyasal norma yol açsa, belki o zaman fazla adaptasyon geçirenlerde ölü doğum ve düşük vakaları yaşanır, ya da anne ile normal bir fetüs arasında uyumsuzluk oluşur..." Wattock durup makasını salladı, işine geri döndü. Ama bir an sonra görmese de yoğun bir biçimde baktı ve mırıldandı, "Çok garip, çok garip, çok garip! O halde çapraz döllenme gerçekleşebilir, farkında mısın?"

"Yine dinliyorum," diye mırıldandı Rolery,

"İnsanlar ve izcanlılar birlikte üreyebilir!"

Hiç değilse bunu anlamıştı ama Wattock'un söylediği şeyin gerçek mi, bir dilek mi yoksa uyarı mı olduğunu çözemedi. "Yaşlı, seni duymaya aklım yetmiyor," dedi.

"Gayet iyi anlıyorsun," dedi yakınlardaki zayıf bir ses. Pi-

lotson Alterra'ydı; yeni uyanmıştı. "Yani sonunda havuzun içinde bir damla mı olduk, Wattock?" Pilotson dirseğinin üzerinde doğruldu. Zayıf, terli, koyu tenli yüzünde kara gözleri ışıldıyordu.

"Eğer sen ve diğer birkaç kişide enfeksiyonlu yaralar gözlemleniyorsa bunun bir açıklaması olmalı."

"Adaptasyonunuz yerin dibine batsın. Melezliğiniz de, doğurganlığınız da!" dedi hasta adam, Rolery'ye bakarak. "Düzgün çiftleştiğimiz sürece insanlığımızı koruduk. Sürgünzedeler, Alterralılar, insanlar. İnsanlık birikimine ve Yasaları'na sadık olduk. Şimdi izcanlılarla üreyebildiğimize göre bir Yıl dolmadan insan kanımızdan eser kalmaz. Seyrelir, incecik kalır. Kimse bu cihazları kullanmaz, bu kitapları okumaz. Jakob Agat'ın torunları oturup sonsuza dek iki taşı birbirine sürter. Canınız cehenneme, aptal barbarlar! İnsanları yalnız bırakın artık, yalnız!" Ateşten ve öfkeden titriyordu. İhtiyar Wattock ufak tefek, içi boş oklardan birini kurcaladı, doldurdu, doktorlara özgü o zarif edayla zavallı Pilotson'un koluna sapladı. "Yat, uzan, Huru," dedi. Yaralı adam şaşkın bir ifadeyle itaat etti. "Sizin iğrenç enfeksiyonlarınızdan ölsem de umurumda olmaz," dedi gittikçe kalınlaşan bir sesle. "Ama o pis veletlerinizi buradan uzak tutun; buradan, Şehir'den, uzak..."

"Bu onu bir süre uyutur," dedi Wattock ve iç çekti. Rolery sargıları hazırlarken bir süre sessizce oturdu. Kız bu işlerde oldukça maharetliydi. Yaşlı doktor kasvetli bir yüzle kenardan izledi.

Kalkıp sırtını esnetirken yaşlı adamın da uykuya daldığını fark etti; köşedeki masaya yığılmış koyu renkli bir et ve kemik torbasıydı artık. Rolery çalışmaya devam etti. Bir yandan da adamın söylediklerini doğru anlayıp anlamadığını merak ediyordu. Gerçekten Agat'la çocuk yapabileceklerini mi kastetmişti?

Agat'ın çoktan ölmüş olabileceği aklına bile gelmemişti. Uyuklayan yaralıların arasında, ceset dolu bir şehrin harabelerinin altında oturdu; kara kara, yaşama ümidi hakkında kafa yordu.

14
İlk Gün

Gece yaklaştıkça etraf iyiden iyiye soğudu. Günışığında çözülen karlar tekrar buz kesmişti. Çevredeki çatılara ve çatı katlarına Gaalların attığı katrana bulanmış kırmızı sarı oklar saplanmıştı, alacakaranlığın serinliğinde ateşten kuşları andırıyorlardı. Etrafı çevrili dört binanın çatıları bakırdan, duvarları taştan yapılmıştı; ateşten etkilenmiyordu. Barikatlara yapılan saldırılar durdu, demirden ya da ateşten başka hiçbir ok atılmadı. Jakob Agat barikatın üstüne çıkmış, siyah evlerin arasında uzanıp giden sokakların kararmasını izliyordu.

Gaallar açık bir şekilde çaresiz kaldığından, Meydan'daki askerler başta gece saldırısına karşı hazırlanmıştı. Ancak hava soğudukça soğuyordu. Agat en sonunda asgari düzeyde nöbet tutulmasını emretti ve askerlerin çoğuna gidip yaralarını baktırmaları, yemek yiyip dinlenmeleri için izin verdi. Eğer onlar yorulmuşsa, Gaallar da yorulmuş olmalıydı, ki kendi askerlerinin soğuğa karşı giysiler varken, Gaallarda o da yoktu. Çaresizlik bile kuzeylileri bu korkunç soğukta kürkten ve keçeden paçavralarıyla saldırmaya itemezdi. O nedenle muhafızlar gönül rahatlığıyla uyudu; çoğu nöbet yerlerine, sıcak binaların koridorlarına, pencerelerine doluşmuştu. İşgalciler ise aç kalmış, yüksek tavanlı taş odalarda yaktıkları kamp ateşlerin etrafına dizilmişlerdi. Verdikleri kayıplar da buz kaplı barikatların altında karlara gömülmüştü.

Agat'ın uyumaya niyeti yoktu. Bütün gün boyunca canhıraş savaş verdikleri, şimdi ise kış yıldızlarının altında sükunete bürünmüş Meydan'ı bırakıp da binalara sığınamazdı. Ağaç yıldıztakımı, Ok ve beş yıldızlık Patika ve bir de Kışyıldızı'nın ta kendisi... Bütün kış yıldızları doğudaki çatıların üzerinde cayır cayır yanıyordu. Tepelerindeki o engin, soğuk karanlıkta kristal gibi ışıldıyorlardı.

Bunun son gece olduğunu biliyordu; kendi son gecesi ya da Şehir'in veya savaşın; hangisi olduğunu o da bilmiyordu. Saatler ilerledikçe Kışyıldızı daha da yükseldi ve Meydan ile etrafındaki sokaklar tamamen sessizleşti; Agat'ın içini sevinç kapladı. Şehir surlarının içinde düşmanlarla koyun koyuna uyudular ve sanki Agat uyandığında tek başına kalmıştı. Sanki şehir, içinde uyuyan, ölü yatan bütün herkesle birlikte ona aitti. Bu gece, onun gecesiydi.

Böylesi bir geceyi bu tuzak içinde tuzakta geçiremezdi.

Uykulu bir muhafıza haber verip Esmit Sokağı barikatına çıktı ve öbür tarafa atladı. "Alterra!" diye seslendi biri arkasından hırıltılı bir sesle. Dönüp muhafızlara kendisi için ipi hazır etmelerini söyledi; sokağın tam ortasından yoluna devam etti. Kendini ölümsüz olduğuna inandırmıştı, ki aksini iddia etmek kötü şans getirirdi. Durumu kabullenip düşman dolu karanlık sokakta sanki akşam yemeğinin üzerine yürüyüşe çıkmışçasına ilerledi.

Evinin yanından geçti ama hiç dönüp bakmadı. Yıldızlar siyah çatıların ardında bir görünüp bir kayboluyor, yansımaları yerdeki buzların üzerinden göz kırpıyordu. Kasabanın üst kısmına doğru sokak daraldı ve Agat henüz doğmamışken boşaltılmış evlerin arasından kıvrılıp aniden Kara Kapısı'nın altındaki küçük meydana çıktı. Mancınıklar hâlâ oradaydı; kısmen hasar görmüş, Gaallar tarafından sökülüp, etrafına taşlar dizilip ateş yakmak için kullanılmıştı. Bir ara yüksek kapılar da açıktı ama şimdi tekrar sürgülenmiş, buzdan sıkış-

mıştı. Agat, kapı kulelerinin yanındaki basamakları tırmanıp surun üzerindeki bir nöbet yerine ulaştı. Kar başlamadan önce o mevziden aşağı bakıp, kumsaldaki dalgalar gibi kükreyen Gaal ordularını izleyişini hatırladı. Daha çok merdivenleri olsaydı, her şey o gün bitmiş olurdu... Şimdi ise hiçbir şey kımıldamıyor, çıt çıkmıyordu. Tepede kar, sessizlik, yıldızların ışığı ve üstünde buz tutmuş cansız ağaçlar vardı.

Dönüp batıya, Sürgün Şehri'ne baktı; yüksek mevzisinden kumsalın üzerindeki surlara uzanan küçük çatı öbeklerini seyretti. O bir avuç taşın üzerinde yıldızlar ağır ağır batıya ilerliyordu. Agat kıpırdamadan oturuyordu; üzerindeki deri ve kalın kürklere rağmen üşüyor, ıslıkla bir halk dansı melodisi çalıyordu.

En sonunda günün yorgunluğunu hissetmeye başladı, tünediği yerden aşağı indi. Basamaklar buz tutmuştu. Sondan bir önceki basamakta kaydı, kaba taştan duvara tutunarak düşmekten kurtuldu ve dengesini henüz sağlamışken küçük meydanın öbür tarafında bir hareketlilik gözüne çarptı.

İki evin duvarları arasındaki karanlık boşlukta beyaz bir şey kıpırdadı; çok hafif, dalga gibi bir hareketti. Agat şaşkın şaşkın bakakaldı. Derken hareket eden şey, yıldızların gri ışığı altında çıkageldi: uzun, ince, beyaz bir siluetti; insan gibi, hızlı hızlı koşuyordu üzerine; kıvrık boynu üzerinde uzun başı sağa sola sallanıyordu. Koşarken hırıldayıp, cırıldıyordu.

Dart tabancası başından beri Agat'ın elindeydi ama eli önceki gün aldığı darbeden dolayı kaskatıydı ve eldivenleri hareketlerini yavaşlatıyordu. Ateş etti; isabetliydi. Ancak yaratık üzerine çullanmıştı bile; kısa pençeli kollarını uzattı, sallanan kafasını öne attı, yuvarlak dişli ağzını kocaman açtı. Agat, onu düşürmek ve o açılıp kapanan ağzın ilk saldırısından korunmak için yaratığın bacağına atılsa da, yaratık daha hızlı davrandı. Yere düşerken bile dönüp Agat'ı yakalamayı başardı. Cılız görünümlü küçük kolların pençelerinin, deri

ceketi ile giysilerini deldiğini hissetti; yaratık üstüne çullandığından yerinden kımıldayamadı. Karşı konulmaz bir kuvvet Agat'ın başını geriye attı, boğazını açtı; çok yukarılarda, göklerdeki yıldızlar fırıl fırıl döndü ve hepsi karardı.

Bir an sonra kasılan, titreyen o pis kokulu, devasa, beyaz kürkten kurtulup buzlu taşların üstünde elleri ve dizleri üzerinde doğrulmaya çalışıyordu. Dartın ucundaki zehrin kana karışması beş saniye sürdü; bir saniye fazla sürse her şey için çok geç olurdu. Yuvarlak ağız açılıp kapanmaya devam ediyordu. Karyabaninin karlı arazilere uygun, taraklı, düztaban ayakları hâlâ koşuyormuşçasına kasılıp kasılıp gevşiyordu. Karyabaniler sürü halinde avlanır, diye aklından geçirdi Agat, ayağa kalkmış, soluklanıp sakinleşirken. Karyabaniler sürü halinde avlanır... Beceriksiz ama metodik hareketlerle tabancasını doldurdu ve silahını hazırda tutup Esmit Sokağı'na geri döndü. Buzda kayıp düşmemek için koşmu-

yordu ama yavaş da yürümüyordu. Sokak hâlâ boştu ve huzur dolu, upuzundu.

Ancak barikata yaklaştıkça tekrar ıslık çalmaya başlamıştı.

Üniversite'deki odasında uyuyakalmıştı ki, en iyi okçuları olan Shevik adlı delikanlı gelip onu uyandırdı. "Kalk," diye fısıldadı, telaş içinde. "Kalk, Alterra, uyan, gelmen lazım..." Gece Rolery gelmemişti; odayı paylaştıkları diğerleri de uyumaya devam ediyordu.

"Ne oldu, sorun ne?" diye mırıldandı Agat. Çoktan ayaklanmış, yırtık ceketini sırtına geçirmişti.

Shevik, "Kule'ye gel," demekle yetindi.

Agat da peşinden gitti. Baştaki uyku mahmurluğunu üzerinden atınca olayı daha iyi kavramaya başladı. Günün ilk ışıklarının griye boyadığı Meydan'ı geçtiler, Birlik Kulesi'nin spiral merdivenlerini çıkıp şehri seyrettiler. Kara Kapısı açıktı.

Gaallar kapıya akın etmiş, şehirden kaçıyordu.

Şafağın yarı karanlığında görmek zor olsa da, Agat'ın yanındaki askerlerin tahminine göre bin, iki bin kişi vardı ama emin değillerdi. Yalnızca surların dibinde ve karların üzerinde kıpırdayan karaltılar seçilebiliyordu. Kapı'dan gruplar halinde çıkıp birbiri ardından surların altında kayboluyor, tepelere doğru tekrar beliriyorlardı; düzensiz bir sırayla güneye doğru koşturuyorlardı. Loş ışıkta çok gitmeden tepelerin ardında gözden kayboluyorlardı. Ama Agat bakmaya devam ederken doğu yönü aydınlanmıştı ve soğuk bir ışık neredeyse gökyüzüne kadar ulaşıyordu.

Şehrin evleri ve dik sokakları, gündüz vakti oldukça sakindi.

Biri hemen tepelerindeki kulenin çanlarını çalmaya başladı; bronzun bronzu dövmesiyle insanı afallatan düzenli metalik tınılar yükseliyordu. Kuledeki askerler elleriyle kulaklarını kapayıp aşağı koştu, diğer erkek ve kadınlarla ortada buluştu. Gülüp Agat'ın arkasından bağırdılar, yakalamaya çalıştılar ama kulaklarında neşe dolu, ısrarcı çanlarla Agat sallanan basamaklardan aşağı indi, Birlik Konağı'na girdi. Duvarlarında altın güneşler yüzen, altın takvimlerde yıllar ve Yıl'ların gösterildiği büyük, kalabalık, gürültülü odada gözleri bir yabancıyı, bir ötekiyi aradı: eşini. Sonunda buldu, elini tutup, "Gittiler, gittiler, gittiler..." dedi.

Ardından dönüp avazı çıktığınca herkese haykırdı; "Gittiler!"

Millet feryat ediyor, gülüp ağlıyordu. Bir dakikanın ardından Agat, Rolery'ye, "Benimle Ambar'a gel," dedi. Yorgun, neşeli, şaşkındı; harekete geçmek, şehri gezip düşmanların gittiğinden emin olmak istiyordu. Henüz Meydan'ı başka kimse terk etmemişti ve batı barikatını geçerlerken Agat dart tabancasını çekti. "Dün gece bir macera yaşadım," dedi Rolery'ye. Kız da Agat'ın ceketindeki yırtığa bakıp, "Biliyorum," dedi.

"Öldürdüm onu."

"Karyabaniyi mi?"

"Evet."

"Tek başına mıydın?"

"Evet. Neyse ki o da tekti."

Yanında yürürken kızın yüzündeki ciddi ifade Agat'ı keyiften güldürdü.

Geçide çıktılar, parlak gök ile dantel gibi köpüren karanlık suların arasında keskin rüzgârda koşturdular.

Çan sesi ve zihindiliyle haberler çoktan yayılmıştı tabii. Agat köprüye ayak basar basmaz Ambar'ın asma köprüsü indirildi. Uykulu erkek ve kadınlar, kürklere sarılmış çocuklar koşup onları karşıladı; çığlık çığlığa sarılıyor, sorular soruyorlardı.

Landinli kadınların arkasındaki Tevarlı kadınlar çekingendi. Korkuyor, sevinemiyordu. Agat, Rolery'nin bu kadınlardan birine gittiğini gördü. Dağınık saçlı, yüzü çamura bulanmış genç bir kadındı. İzcanlıların çoğu, içlerindeki tek tük erkekler de dahil olmak üzere saçlarını kısaltmış, bakımsız ve pasaklı görünüyordu. Bu zafer dolu, güneşli sabahta böylesi kasvetli bir ortamla karşılaşınca biraz canı sıkılan Agat, kabile üyelerini toplamak için dışarı çıkan Umaksuman'la konuştu. Köprüde, kara kalenin duvarının altında duruyorlardı. İzcanlı erkek ve kadınları Umaksuman'ın etrafında toplanmıştı. Agat da herkesin duyabileceği yüksek bir sesle, "Tevar Halkı, Landin Halkı'yla omuz omuza surlarımızı savundu. İsterlerse bizimle kalabilir, isterlerse gidebilirler; isterlerse bizimle yaşar, istemezlerse bizi terk edebilirler. Şehrimin kapıları size kış boyu açık. Gönlünüzce girip çıkabilirsiniz!"

"Duyuyorum," dedi gezegenin yerlisi, başını eğerek.

"Peki Büyüğümüz Wold nerede? Ona diyeceklerim vardı..."

Derken Agat o küle bulanmış yüzleri, bitkin bakışları daha iyi anlamlandırdı. Yas tutuyorlardı. Bunu anlayınca aklına kendi kayıpları, dostları, soydaşları geldi ve zafer sarhoşluğu sona erdi.

Umaksuman, "Soyumun Büyüğü, Tevar'da ölen oğullarıyla birlikte denize uğurlandı. Dün oldu. Şafak vakti ateşini yakıyorlardı ki çanları duydular, Gaalların güneye gittiğini gördüler."

Agat, "Bu ateşi izlemek istiyorum," diyerek Umaksuman'dan izin istedi. Tevarlı tereddüt etse de, yanındaki yaşlı bir adam kendinden emin şekilde, "Wold'un kızı bu kişinin eşi; klan hakkı var."

Böylelikle gelmesine izin verdiler; Rolery ve halkından geri kalan diğer herkesle birlikte Ambar'ın deniz cephesindeki bir geçidin dış tarafındaki yüksek bir terasa çıktılar. Kırık odunların üzerinde ihtiyar bir adam yatıyordu; yaşlılıktan deforme olmuş, güçlü yapılı adam, kırmızı kumaşa sarılmıştı; ölümün rengine. Küçük bir çocuk ateşi yaktı, güneşin donuk ilk ışıklarının yanında sönük kalan sarı kırmızı alevler havayı dalgalandırdı. Denizin dalgaları çekiliyordu; siyah duvarların altındaki kayalıklara vurup vurup kükrüyordu. Doğuda Askatevar Bölgesi tepeleri ile batıda denizin üzerinde gökyüzü berraktı ama kuzeye doğru mavimsi bir kasvet süzülüyordu: Kış.

Tam beş bin kış gecesi; gençliklerinde hatta belki de yaşamlarının geri kalanında onları bekleyen beş bin gece.

Kuzeydeki o uzak, maviye çalan karanlığın yanında zaferin lafı bile olmazdı. Gaallar artık gözlerinde çoktan defettikleri bir haşere istilasıydı; gerçek düşmandan, gerçek efendilerinden, fırtınaların beyaz lordundan kaçıyorlardı. Agat, denizle çevrili yüksek kalenin içinde, Rolery'nin yanında durup, yavaş yavaş suya batan ölüm ateşini izledi; bir yandan yaşlı bir adamın ölümüyle, genç bir delikanlının zaferinin

aynı şey olduğunu düşündü. Ne yas ne de gurur, neşe kadar gerçekti; o neşe ki, gök ve deniz arasındaki soğuk rüzgârda titremiş, ateş gibi cayır cayır yanıp, birden sönmüştü. Burası onun kalesi, onun şehri, onun dünyasıydı; bunlar onun halkıydı. Burada sürgünde değildi.

"Gel," dedi Rolery'ye, ateş küllere boğulurken; "Gel, eve gidelim."